သာသနာ ... ပြန်... ဦးလှဘောင်း ... လှူဒါန်းပါသည်။

နိဒါန်း

မြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် မြန်မာပိဋကတ်တော်

မြန်မာနိုင်ငံတော်၌ မြန်မာပိဋကတ်တော်များ၏အတိုင် ဖြစ်စဉ် ဂန္ထဝင်ကို ပြန်လှန် သုံးသပ်ရသော် မြန်မာနိုင်ငံတော် သာသနာပြုမင်းများနှင့် အဆက်ဆက်သော မြန်မာတိုင်းသွားဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ မြန်မာပြန်ဆိုချက်များကို ခေတ် အားလျော်စွာ ချီးကျူးကုန်နိုင် ဘွယ်ရာ မရှိပါ။

အထူးအားဖြင့် ထိုဆရာတော်ဘုရားကြီးများ၏ မြန်မာပြန်ဆိုချက်များကို မှတည်ခါ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုအရှုးထား၍ ဆရာကြီးဦးမြို့ ကတိုးကောနှုပ်သူဌေး ဦးရွှေလှေး စသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး များ၏ မြန်မာပိဋကတ်တော် အကြောင်းကိုထ ည့်ရေးသင့်လှသည်ဟု ကျွန်တော်များ ထင်မိပါသည်။

ကျွန်တော်များ မှတ်သားမိသလောက် ဆရာကြီးဦးမြို့သည် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒကို ခံယူ၍ မော်လမြိုင်မြို့ ကတိုးကောနှုပ်သူဌေး ဦးရွှေလှေး၏ ပစ္စည်းထောက်ပံ့မှုဖြင့် ပါဠိပိဋကတ်တော်များကို ကြီးစွာသော ဇွဲလုံ့လဖြင့် မြန်မာဘာသာသက်သက်ဖြင့်ပြန်ဆို၍ မြန်မာပိဋကတ်တော်တစုံဖြစ်မြောက်ရေးကိုကြိုးပမ်းခဲ့ပါသည်၊

ထိုသို့ ပြန်ဆိုရေးသားရာ၌ ကြီးစွာသော ဇွဲလုံ့လတို့ဖြင့် ဘာသာ ပြန်ဆိုမှု၌သာ ကြိုးစား ကြရသည် မဟုတ်၊

အမှတ် ၅၁၃၃
ရက်စွဲ......
၃၀၂
ဘ

နိဒါန်း

ပိဋကတ်သုံးပုံပါဠိတော်များကို ရှေးခေ[illegible] ပါဠိတော်[illegible] အနက်တချက် ပြ[illegible] ယဉ်ရား၍ မြန်[illegible] ဝိဘတ်သက်ဖြင့် ပြန်ဆိုရေးသားသည် ရှိ[illegible]သော် နေ[illegible] [illegible]သားတို့သည် ဗုဒ္ဓဟောတော်မူရင်း ပါဠိဘာသာ [illegible] ကျောင်းမှု ဆုတ်ယုတ်ကုန်ရသည် ဟု အယူ[illegible]တော် [illegible]သော အချို့သောရဟန်းရှင်လူပညာရှိအပေါင်းတို့၏ အကန့် အကွက် အနှောက် အယှက် ဘေးကြီး မှယည်း ကျော်လွှားရန် ကြိုးစားခဲ့ကြရပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲခံယူ၍ ကြိုးစားတော်မူခဲ့ကြသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ ကျေးဇူးတော်ကြောင့် ပါဠိဘာသာကိုလေ့လာခွင့်မရခဲ့ကြရသောကျွန်တော်များသည် ဘုရားဟောတော်မူရင်း ပိဋကတ်တော်များကို ဘာသာပြန်ရှု လည်ခွင့် ရကြသဖြင့် ပိဋကတ်တော် စာပေ၏ အဓိပ္ပါယ်များသည် အလွန်ပင် ထူးခြားသော အရသာ ထူးများကို ခံစားနိုင်ကြောင်း လက်တွေ့ ယုံကြည် သိရှိခဲ့ကြရပါသည်။

ကျွန်တော်များသည်ပိဋကတ်တော်၏ အရသာများကို ခံစားကြရသောအခါ ကျွန်တော်များကဲ့သို့ ပါဠိဘာသာ လေ့လာခွင့်မရခဲ့ကြသော သူ့အပေါင်းတို့အား ပိဋကတ်တော်၏ အရသာထူးများကို ကျွေးမွေးလိုစိတ်များ ပိဋကတ်အရသာဖြင့် လောကွတ်ပြုလိုစိတ်များ တဖွားဖွား ပေါ်ထွက်လာခဲ့ကြပါသည်။

ထိုစိတ်ဆန္ဒများအရ ကျွန်တော်များ ဘာသာရှုလည် သိနိုင်ခွင့် ရခဲ့သော်လည်း ဆရာကြီး ဦးမြို့၏ မြန်မာပိဋကတ် များသည် ပါဠိတော်အတိုင်း ဝါကျအနေအထား မပျက်ရ အောင် တိုက်ရိုက်ဘာသာပြန်ဆိုထားသဖြင့် ထိုစာအုပ်များဖြင့် ကျွန်တော်များ ရရှိသော အရသာထူးကို ကျွေးမွေးလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း စားသုံးနိုင်ရန် ခဲခက်လျက် ရှိပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်များသည် ပိဋကတ်တော်များကို မြန်မာနိုင်ငံတော်သူ နိုင်ငံတော်သားများ အလွယ် အောင် မည်ကဲ့သို့ ပြုလုပ်ရပါမည်နည်းဟု ကြံစည်ကြပြီး လျှင် ပိဋကတ်တတ် ပုဂ္ဂိုလ်များထံ ဘုရားဟောတော်မူရင်း သုတ်တခုခုကို မြန်မာနိုင်ငံတော်သူ နိုင်ငံတော်သား များ နားလည်ခွင့်ရအောင် နမူနာအဖြစ် ပြန်ဆိုရေးသား ပေးပို့တော်မူကြပါရန် တောင်းပန်ခဲ့ကြပါသည်။

ထိုသို့ တောင်းပန်နေဆဲ အတွင်းမှာပင် မန္တလေးမြို့ အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံတိုက် ဆရာတော် အရှင်ဇနကာ ဘိဝံသ မထေရ်ထံမှ ဒီဃနိကာယ် -သုတ်သီလက္ခန်ပါဠိ တော် ဗြဟ္မဇာလသုတ် မြန်မာပြန်ဆိုပြီးသား မူတမူကို ရရှိခဲ့ကြပါသည်။ ထိုမူမှာ အမှန်အားဖြင့် ဗုဒ္ဓသာသနာ့ ဖြန့်ချိရေးအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဘတင်၏ တောင်းပန် ချက်အရ ရေးသားထားတော်မူသော စာမူဖြစ်ပါသည်။

ဗြဟ္မဇာလသုတ်

ဗြဟ္မဇာလသုတ်သည်, နိကာယ်ငါးရပ်တွင် ဒီဃ နိကာယ်, ပိဋကတ်သုံးပုံတွင် သုတ္တန်ပိဋကတ်, သုတ္တန်ပိဋ ကတ်တွင် အစရှိသော သုတ်ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအစစ္စာသော သုတ်တော်မြတ်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာ တော်မူကြသော အမျိုးသား အမျိုးသမီးတို့သည် အကယ်၍ သိရှိနားလည်ခွင့် ရကြပါကနုန်ဝြားအုံ ကြွင်းကျန်သော ဒီဃနိကာယ် မဇ္ဈိမနိကာယ် သံယုတ္တနိကာယ် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်တည်း ဟူသော သုတ္တန်ပိဋကတ်တော် အားလုံးကို ဆက်လက်၍ ကြည့်ရှုလေ့လာ သိရှိနားလည်နိုင်မည့် အပြင် ဗုဒ္ဓ၏ဝါဒ ဗုဒ္ဓ၏ ဉာဏ်တော်များကို မျှော်မှန်းခါ ကြည်ညိုနိုင်လိမ့်မည် ဟု ကျွန်တော်များ ထင်မြင်သဘော ရကြပါသည်။

စာမိုးသပိချက်

ဤဗြဟ္မဇာလသုတ် မြန်မာပြန်ကို ကျွန်တော်များသည် ကျောက်ပုံနှိပ်၍ စာပေဝါသနာပါသောပုဂ္ဂိုလ် အသီးသီးထံ ပေးပို့၍ ဤမြန်မာပြန်ဆို နည်းသည် ပိဋကတ်တော်ကို ဘတ်ရှုလိုသူများ နားလည်နိုင်ခွင့် ရနိုင် မရနိုင်ဝေဘန်ကြရန် တင်ပြခဲ့ကြပါသည်၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များက ဤပြန်ဆိုနည်းသည် မြန်မာနိုင်ငံတော်သူ နိုင်ငံတော်သား ဘာသာရေး စာပေဝါသနာပါသူများအား ပိဋကတ်တော်၏ အရသာများကို ခံစားနိုင်ခွင့်ရကြလိမ့်မည် ဟု ထောက်ခံအားပေး ခဲ့ကြပါသည်။

ပိဋကအရသာ

ထိုသို့ပိဋကတ်တော်များကို မြန်မာပြန်ဆို၍ မြန်မာပိဋကတ်တော် တရုံဖြစ်ပေါ်ရေးကို ကြိုးစားနေဆဲအချိန်၌ပင် ဘာသာပြန်လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်များ နမူနာ ရစေခြင်းငှါလည်းကောင်း

ပိဋကတ်တော် အရသာများကို အနေးတကြီး စားသုံးလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဆန္ဒ ပြည့်ဝစေခြင်းငှါလည်းကောင်း ဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏ ဘာသာပြန်ဆိုပြီး ဗြဟ္မဇာလသုတ် တခုထည်းကိုပင် ဆောလျင်စွာ နမူနာစံပြ အဖြစ်ဖြင့် ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေရပါကြောင်း။

မကြာမီ နောက်ထပ်ဆရာတော်ထံမှ , သာမညဖလသုတ်, အမ္ဗဋ္ဌသုတ်, များကိုလည်း ပြန်ဆို ချီးမြှင့်ဦးမည်ဟု ကတိ ရရှိပြီးသည့် အလျောက် ဆက်လက် ထုတ်ဝေရန် စီစဉ် ထားပါသည်။ ၈၄၂ ၈-၁-၅၇

အကြံဉာဏ်များပေးကြပါရန်

ဤဗြဟ္မဇာလသုတ်ကို ဘတ်ရှုပြီးသောအခါ, ပိဋကတ်တော်များကို ဤသို့ ပြန်ဆိုရာ၌ ယခုထက် ကောင်းအောင် မည်ကဲ့သို့ လုပ်သင့်သည်၊ မည်ကဲ့သို့ အကူအညီပေးနိုင်မည် စသည်ဖြင့် အကူအညီအကြံဉာဏ်များကို ဗိုင်-အမ်-ဘီ-အေ အသင်းကြီးသို့ ပေးကြစေလိုပါသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ဤ နမူနာကို ပိဋကတ်တတ်ပုဂ္ဂိုလ် အချို့ထံသို့ ပေးပို့ပြီးလျှင် ယခုပြန်ဆိုနည်းထက် ကောင်းအောင်, သို့မဟုတ် ထိုနည်းတူ ပြန်ဆိုနိုင်သူများ ရှိပါက, ကူညီ အားပေးကြပါရန် အကူအညီ တောင်းဆိုခဲ့ဘူးပါပြီ၊ ယခုအခါ ဒုတိယအကြိမ်မြောက် ပါဠိမြန်မာ ကျွမ်းကျင်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် မြန်မာပိဋကတ် တဆူဖြစ်မြောက်ရေးကို အားပေးသော အနေဖြင့် မိမိတို့၏

ငွမ်းအားကို ပြု၍ နမူနာအဖြစ် သုတ်တသုတ်စီ ဘာသာပြန်ဆို ရေးသားပေးပို့တော်မူကြပါရန် ရဟန်း,ရှင်,လူ ပညာရှိ အပေါင်းအား အထူးတောင်းပန်အပ်ပါသည်။

ပိဋကတ်တော်ပြန်ဆိုရာတွင် နှစ်ဦးနှစ်ဘက် သဘောနှစ်သက်ပါက, လုံလောက်သော ညှာတာပူဇော်မှုကိုလည်း ထောက်ပံ့မည် ဖြစ်ပါကြောင်း။

ထိန်ဝင်း၊
ပိဋကတော်ပြန့်ပွားရေးအဖွဲ့
ဗုဒ္ဓဘာသာကလျာဏယုဝအသင်း
(ဗိုင်-အမ်-ဘီ-အေ)

ဗြဟ္မဇာလသုတ်ညွှန်

အကျဉ်းချုပ် သိနှင့်ဘွယ်

၁။ ရတနာသုံးပါးကို သုပ္ပိယပရိဗိုဇ်သည် ကဲ့ရဲ့၏၊ ဗြဟ္မဒတ် လုလင်သည် ချီးမွမ်း၏၊ ထိုအကြောင်းကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သိတော်မူ၍ "ကဲ့ရဲ့ခံရသော်လည်း စိတ်မဆိုးကြနှင့်, ချီးမွမ်းခံရသော်လည်း ဝမ်းသာအားရ စိတ်မကြွကြနှင့်" ဟု ဩဝါဒပေးတော်မူသည်။

၂။ "ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ပုထုဇဉ်က ချီးမွမ်းသော်သည်း သူ့ညာဏ်မှီသမျှ အောက်တန်းကျသော သီလဂုဏ်ဖြင့်သာ ချီးမွမ်းနိုင်မည်၊ အထက်တန်းဖြစ်သော သမာဓိဂုဏ်, ပညာဂုဏ်ဖြင့် မချီးမွမ်းနိုင်" ဟု မိန့်တော်မူကာ သီလသုံးမျိုး (စူဠသီလ, မဇ္ဈိမသီလ, မဟာသီလ)ကို ပြတော်မူသည်၊ (ဤပြတော်မူခြင်းကား ဗြဟ္မဒတ်လုလင်၏ ချီးမွမ်းမှုနှင့် စပ်၍ အဆင်သင့်သောကြောင့် ဖြစ်သည်။)

၃။ "ပုထုဇဉ်တို့ ညာဏ်မမှီနိုင်သော သဗ္ဗညုတညာဏ ဂုဏ်တော်ကြီး ရှိသေး၏၊ ထိုဂုဏ်ဖြင့် ချီးမွမ်းနိုင်မှ ဗုဒ္ဓကို အမှန်ချီးမွမ်းခံရာ ရောက်မည်" ဟု မိန့်တော်မူ၍ သဗ္ဗညုတညာဏ်တော်ကို မှန်းမြော်နိုင်ကြရာ မိစ္ဆာအယူ ၆၂ ပါးကို ခွဲခြားပြတော် မူပြန်သည်၊ ထိုမိစ္ဆာအယူ ဝါဒတို့၌ အတ္တ ဖွဲ့လမ်းမှုသည် အချုပ်အချာ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ထိုမိစ္ဆာဝါဒီတို့၏ အယူဝါဒကိုနားလည်လိုလျှင် အတ္တဖွဲ့လမ်းပုံကို [illegible]

၄။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ အဘိဓမ္မာတရားတော်ကို အတော်အတန် လိုက်စားမိသူတို့သည် ''ထိုထို အာရုံ၌ ဖဿဖြင့် ခတ်ခိုက်မိ၏၊ ထိုသို့ ခတ်ခိုက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် စိတ်က သိ၏,ဝေဒနာက ခံစား၏, သညာက မှတ်သား၏, စေတနာက လှုံ့ဆော်၏'' ဤသို့ စသည်ဖြင့် နားလည်ကြသောကြောင့်''ထို စိတ်,ဖဿ, ဝေဒနာ, သညာ, စေတနာစသည်ကို ဖယ်ထား၍ 'အတ္တ' ဟူသော အကောင်အထည်တမျိုးမရှိတော့''ဟု နားလည်ကြ၏၊ရုပ်,နာမ်,စိတ်, ဖဿ, ဝေဒနာစသော အသံကိုမျှ မကြားရသော သာသနာပကာလ၌ကား အာရုံတခုကို သိ,တွေ့, ခံစား, မှတ်သားကြရာ၌''အတ္တသည် သိ၏, အတ္တသည် ထိ၏, အတ္တသည် အကောင်းအဆိုး သုခ–ဒုက္ခ ၂မျိုးကို ခံစား၏၊ အတ္တသည် မှတ်သား၏, အတ္တသည် ကိုယ်ဖြင့်ပြု၏, နှုတ်ဖြင့် ပြော၏၊ အတ္တသည်ကြံ၏''ဟု နေရာတိုင်း၌ အတ္တကို အသုံးပြုကာ 'အတ္တရှိ၏'ဟုပင် မှတ်ထင် စွဲလမ်းကြလေတော့သည်။ (ဤစာကြည့်သူပင် မည်ကဲ့သို့ ယူဆမှတ်ထင်လိမ့်မည်နည်း။)

၅။ ထိုကဲ့သို့ အတ္တရှိ၏ဟု စွဲလမ်းမှတ်ထင်ကြရာဝယ် တဦးနှင့်တဦးမတူကြချေ့,တချို့ဆရာတို့က''အတ္တသည် လူတို့မျက်စိဖြင့် မမြင်နိုင်လောက်အောင် အလွန့် အလွန်သေးငယ်၏, ပရမာဏုမြူခေါ် အသေးဆုံး မြူမှုန်လောက်သာရှိ၏''ဟု ယူဆကြ၏၊ ကျိန်းဆရာတို့ကား ''အတ္တသည် ခန္ဓာကိုယ် တခုလုံး၌ ပြန့်နှံ့၍ တည်နေရကား ခန္ဓာကိုယ်ကြီးသလောက် အတ္တသည် ကြီး၏'' ဟု ယူဆကြသည်၊ ဝေဒန္တ ကျမ်းဆရာတို့ကမူ''အတ္တဟူသည် ကမ္ဘာကြီးကို

ဖန်ဆင်းသော ဗြဟ္မာ၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သောကြောင့် ဗြဟ္မာတန်ခိုးကြီးသလို တန်ခိုးကြီး၏။ ကြီးမားသင့်သည့် အခါကြီးမား၏၊ခန္ဓာဟောင်းကို စွန့်၍(သေ၍)ခန္ဓာသစ်ကို ရှာနေခိုက်၌ အလွန်သေးငယ်၏'' ဟု ဆိုကြသည်။

၆။ ထိုအတ္တသည် ခန္ဓာအိမ်တခုလုံးကို အုပ်စိုးနေ၏၊ အိမ်ကို အုပ်ချုပ်သော အိမ်ရှင်သည် မိမိအိမ်ကို မိမိအလိုရှိသလိုပြုပြင်နိုင်သကဲ့သို့ မိမိခန္ဓာအိမ်ကိုလည်း အတ္တသည် အလိုရှိသလို ပြုပြင်နိုင်၏၊ (အတ္တက စားချင်လျှင် ခန္ဓာအိမ် အစိတ်အပိုင်းက စားပေးရ၏, အိပ်ချင်လျှင် အိပ်ပေးရ၏, စသည်တည်း။) အိမ်တလုံးဟောင်းနွမ်းလျှင် အိမ်အသစ်ဆောက်သကဲ့သို့ အတ္တလည်း လက်ရှိ ခန္ဓာအိမ် အိုမင်းပျက်စီးလျှင် ခန္ဓာအိမ် အသစ်ကို တည်ထောင်၏၊ [ထိုသို့ တည်ထောင်ရာ၌ အတ္တ ပြုထားသော ကံအားလျော်စွာ ခန္ဓာအိမ် အကောင်း အဆိုးကို ရရှိလေသည်။]

ထိုအတ္တသည် ပြုဘွယ်ကိစ္စဟူသမျှကို ပြု၏ , ပြော၏, ကြံ၏၊ ထိုသို့ ပြုလုပ်ပြောဆိုရာ၌ လက်ခြေအင်္ဂါ ကိုယ်ခန္ဓာ အစိတ်အပိုင်းတို့သည် အတ္တအလိုကျအောင် မြောက်ပင့်ရ ကြွရ ချရ ခုတ်ရလေသည်၊ ထိုအတ္တသည် ကောင်းသော အရသာ,ဆိုးသောအရသာကိုလည်း ခံစား၏၊ မျက်စိဖြင့် မြင်ရာ၌ အတ္တသည် မြင်၏၊ နားဖြင့် ကြားရာ၌ အတ္တသည် ကြား၏၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် လောကမှာ ရှိသမျှ ကိစ္စတွေကို အတ္တ၏ အလုပ်ကိစ္စဟုချည်း မှတ်ထင်ကြလေ၏၊ (ဤစာကြည့်သူ ကိုယ်တိုင်ကား မည်သို့ မှတ်ထင်ပါသနည်း။)

၇။ ထိုကဲ့သို့ "အတ္တ" ရှိ၏ ဟု မှတ်ယူ စွဲလမ်းသော အမြင်တမျိုးကို "ဒိဋ္ဌိ" ဟု ခေါ်၏၊ ရုပ်, ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဉ်တို့၏ ကိစ္စကို အတ္တ၏ ကိစ္စဟု ထင်မှားနေရကား ရုပ်စသော ခန္ဓာငါးပါးကိုပင် အတ္တ ဟု စွဲလမ်း မှတ်ထင်နေခြင်းဖြစ်သည်၊ ဤသို့ ခန္ဓာငါးပါးအပေါ်၌ အတ္တ ဟု စွဲလမ်းခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ထိုဒိဋ္ဌိကို "သက္ကာယဒိဋ္ဌိ" ဟုလည်း ခေါ်သည်၊ [သန္တ+ကာယ=သက္ကာယ၊ သန္တ= အထင်အရှား ရှိသော+ကာယ=ခန္ဓာ ငါးပါး အပေါင်း၌၊ ဒိဋ္ဌိ=ဖြစ်သော အယူ။]

၈။ (က) ရုပ်ကို အတ္တ ဟု မှတ်ထင်မှု၊ (ခ) အတ္တသည် ရုပ်ရှိ၏ဟု မှတ်ထင်မှု၊ (ဂ) အတ္တ၌ ရုပ်ရှိ၏ ဟု မှတ်ထင်မှု၊ (ဃ) ရုပ်၌ အတ္တရှိ၏ ဟု မှတ်ထင်မှု၊ ဤသို့ ရုပ်နှင့် စပ်၍ အတ္တ စွဲလမ်းမှု လေးချက်ရှိ၏၊ ဝေဒနာ,သညာ,သင်္ခါရ, ဝိညာဉ်နှင့် စပ်၍လည်း လေးချက်စီ ရှိ၏၊ "ဝေဒနာကို အတ္တဟု မှတ်ထင်မှု" စသည်ဖြင့် ရုပ်နေရာ၌ ဝေဒနာ စသည်ကို သွင်း၍ ရေတွက်ပါ၊ ဤသို့ ခန္ဓာငါးပါးအပေါ်၌ အတ္တစွဲလမ်းမှု လေးမျိုးစီရှိရကား အားလုံး ၂၀ ရှိ၏၊ ထို ၂၀ ကိုပင် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ၂၀ ဟု ခေါ်ကြသည်။

၉။ ရုပ်နှင့် စပ်၍ အတ္တစွဲ လေးမျိုးတွင် ရုပ်ကိုပင် အတ္တဟု စွဲလမ်းသော (က) အစွဲသည် ရုပ်နှင့်အတ္တကို မခွဲခြားဘဲ တခုထဲဟု စွဲလမ်းခြင်းတည်း၊ ဥပမာ–မီးတောက်ကို အရောင်အလင်းဟု မှတ်ထင်ရာ၌ မီးတောက်နှင့် အဆင်း (အလင်း) သည် မကွဲမပြား ဟု ယူဆသကဲ့သို့တည်း၊

ခ, ဂ, ဃ, အစွဲတို့ကား ရုပ် တခြား, အတ္တ တခြား ဟု ခွဲခြား၍ စွဲလမ်းခြင်းတည်း၊ ထိုတွင် (ခ)အစွဲသည် "အရိပ်ရှိသော သစ်ပင်" ဟူရာ၌ အရိပ် တခြား သစ်ပင် တခြား ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း၊ (ဂ)အစွဲသည် "ပန်း၌ အနံ့ရှိ၏" ဟူရာ၌ ပန်းသည် အနံ့၏ တည်ရာဖြစ်သကဲ့သို့ အတ္တသည် ရုပ်၏ တည်ရာဖြစ်၏ ဟု စွဲခြင်းတည်း၊ (ဃ)အစွဲသည် "ပဒမြား ကျုတ်၌ ပဒမြားရှိ၏" ဟူရာဝယ် ကျုတ်သည် ပဒမြား၏ တည်ရာဖြစ်သကဲ့သို့ "ရုပ်သည် အတ္တ၏ တည်ရာ ဖြစ်၏" ဟု စွဲခြင်းတည်း၊ ဤ ခ, ဂ, ဃ, စွဲလမ်းခြင်းများ၌ ရုပ်, နာမ်, နှစ်ရပ် ပေါင်းစပ်နေသော ခန္ဓာကိုယ်ဝယ် ဝေဒနာ, သညာ,သင်္ခါရ,ဝိညာဉ်,နာမ်တရားတို့ကို အတ္တဟု စွဲလမ်းမှုများ ဖြစ်သည်၊ (ဝေဒနာကို အတ္တဟု စွဲလမ်းမှု စသော နောက်သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့၌လည်း ဤနည်း မှီး၍ ဝိစစ်ပါလေ။)

၁၀။ ဤသက္ကာယဒိဋ္ဌိခေါ် အတ္တစွဲလမ်းမှု မပျောက်သမျှ မဂ်ဖိုလ်ကို မထိရောက်နိုင်ကြ၊ မြန်မာလူမျိုးတွင်လည်း "လူသေလျှင် အသက် ထွက်သွား၏" ဟု ယူဆလျက် စိတ်ဝိညာဉ်ကို အသက်လိပ်ပြာ အတ္တ ဟု မှတ်ထင်သူ အများရှိသေး၏၊ ထိုသူတို့ မှတ်ထင်အပ်သော "အသက်" ဟူသည် ဤ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အတ္တစွဲလမ်းမှုပင်တည်း။

ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌ ဟောတော်မူအပ်သော ၆၂-ပါး မိစ္ဆာ အယူဝါဒများသည် ဤ သက္ကာယဒိဋ္ဌိခေါ် အတ္တ စွဲလမ်းမှုမှ ပြန့်ကျယ် ပေါက်ပွားသော အယူများတည်း၊ ထို့ကြောင့် ထို ၆၂ ပါး မိစ္ဆာ အယူများကို လွယ်ကူစွာ နားလည်ဘို့ရာ အတ္တစွဲလမ်းပုံကို မှတ်သားနှင့် ကြပါကုန်။

အမှာ ။ ။ အရှင်မဟာကဿပ စသော ရဟန္တာငါးရာတို့ ပဌမ သံဂါယနာတင်ရာ အခါ၌ သုတ္တန်ပါဠိတော်များဝယ် ဤဗြဟ္မဇာလသုတ်တော်ကို ပဌမဆုံး သံဂါယနာ တင်တော်မူခဲ့ကြသည်။

အဘယ့်ကြောင့်နည်း။ ။ရဟန်းတော်များ၏ အခြေခံ သီလ ၃ မျိုး ပါရှိခြင်း, တိတ္ထိတို့၏ မိစ္ဆာအယူမျိုးစုံ ပါရှိခြင်း, မြတ်စွာဘုရား၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် ပါရှိခြင်းအားဖြင့် အရေးကြီးသော သိဘွယ်များ ပြည့်စုံစွာ ပါရှိခြင်းကြောင့်တည်း။

ဒီဃနိကာယ်

သီလက္ခန္ဓဝဂ်

ဗြဟ္မဇာလသုတ်တော်

(မြန်မာဘာသာပြန်)

၁။ ဤသုတ်ကို ဟောနေခြင်း အကြောင်း

ဆရာတပည့် ဆန့်ကျင်ဘက် ပြောကြပုံ

အခါတပါး၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ရာဇဂြိုဟ်နှင့် နာဠန္ဒမြို့ အကြားဝယ် ရဟန်းငါးရာနှင့် အတူ [1]ဒေသစာရီ ကြွချီတော်မူလေသည်၊ ထိုအခါ သုပ္ပိယပရိဗိုဇ်လည်း [2]တပည့် ဗြဟ္မဒတ္တလုလင်နှင့် အတူ ထိုခရီးကိုပင် သွားလေရာ မမြော်လင့်ဘဲ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာနှင့် ကြုံကြိုက် နေသောကြောင့် ခပ်လှမ်းလှမ်း နောက်မှ လိုက်သွားလေသည်၊ ထိုဆရာတပည့် နှစ်ယောက်တွင် သုပ္ပိယပရိဗိုဇ်သည် (နဂိုရ်ကပင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ငြူစူနေသူဖြစ်သောကြောင့်) ဣန္ဒြေရရ ကြွသွားတော်မူသော သံဃာတော်များနှင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို လှမ်းမြော် ကြည့်ရှုမိလေရာ၊ (သာ၍ [3]ဣဿာ ဖြစ်လေရကား) အတွင်း၌ မျိုသိပ်၍ မထားနိုင်တော့ဘဲ ရတနာသုံးပါး၏ မဟုတ်မမှန် အပြစ်များကို အမျိုးမျိုး ပြောဆိုလေသည်၊ ဗြဟ္မဒတ္တ လုလင်ကမူ ဆရာပြောသမျှ

---

(၁) ဒေသ-အရပ်တပါးသို့၊ စာရီ-လှည့်လည်သည်။

(၂) ဗြဟ္မဒတ္တလုလင်သာမက ပရိဗိုဇ်အများလည်း ပါသေး၏။

(၃) ဣဿာ-ကိုယ့်ထက်သာ မနာလိုမှု၊ ငြူစူတတ် စောင်းချိတ်ပြောဆိုတတ်သော တရား။

ကန့်ကွက်မြစ်တား၍ ဂုဏ်ကျေးဇူးစကားကိုသာ ပြောလေသည်၊ ထိုအခါ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် နာဠန္ဒာမြို့သို့ မရောက်မီ နေဝင်ခါနီးသောကြောင့် "အမ္ဗလဋ္ဌိကာ" မည်သော ဥယျာဉ်သို့ ဝင်၍ မင်းကွန်း(၁)အိမ်တော်၌ တညဉ့်မျှ ခေတ္တ တည်းခိုတော်မူလေသည်၊ သုပ္ပိယ ပရိဗိုဇ်လည်း နောက်လိုက်များနှင့် အတူ ဝင်ရောက် တည်းခိုပြီးလျှင် ညဉ့်အချိန်မှာလည်း ရှေးနည်းအတိုင်းပင် ဆရာက အပြစ်ပြော၍ တပည့်က ဂုဏ်ကျေးဇူးကိုသာ ပြောဆိုလေသည်။

ရဟန်းများ ဂုဏ်တော်ကို ပြောပုံ

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ [illegible]ခံတော်ပါ သံဃာတော်များသည် (ရတနာသုံးပါးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထိုဆရာတပည့်ကို အယူအဆ မတူကြပုံကို ကြားနေသဖြင့်)နံနက်စောစောအိပ်ရာမှ ထသည့် အခါ တန်ဆောင်းဝိုင်းတခု၌ ပေါင်းရုံးနေထိုင်ကြပြီးလျှင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဉာဏ်တော်ကြီးမားပုံကို ပြောဆိုကြသည်မှာ "အရှင်ဘုရားတို့...... ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ 'နာနာဓိမုတ္တိကတာ ဉာဏ်တော်သည် အံ့ဩဘွယ် ကောင်းပါပေစွ၊ ရှေးက မဖြစ်ဘူးသေးသော အထူးအဆန်း ဉာဏ်တော် ဖြစ်ပေါ်လာပေသည်၊ အလိုဆန္ဒချင်း မတူကြသော

(၁) တရံတခါ မင်းများလာ၍ ခေတ္တနေဘို့ရာ ဆောက်ထားသော အိမ်ခံတော်ကို "မင်းကွန်း" ဟု ခေါ်သည်၊ နတ်စင်ကို "နတ်ကွန်း" ခေါ်သကဲ့သို့တည်း။

(၂) တယောက်နှင့် တယောက် အလိုဆန္ဒ (နှလုံးသွင်းစိတ်ထား) မတူကြခြင်းကို "နာနာဓိမုတ္တိ" ဟု ခေါ်၏၊ (နာနာ-မတူကွဲပြားသော၊ အဓိမုတ္တိ-နှလုံးသွင်း, အလိုဆန္ဒ၊) ထိုသို့ အလို

ဆရာတပည့် နှစ်ယောက် တို့တွင် ဆရာဖြစ်သူ သုပ္ပိယ ပရိဗိုဇ်သည် (ယုတ်ညံ့သော အလို ဆန္ဒရှိသူ ဖြစ်သော ကြောင့်) ရတနာ သုံးပါး၏ မဟုတ်မမှန် အပြစ်များကို ပြောဆို၏၊ တပည့်ဖြစ်သူ ဗြဟ္မဒတ္တ လုလင်ကမူ(ကောင်းမွန်သော အလိုဆန္ဒရှိသူဖြစ်သောကြောင့်)ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့်စပ်သော စကားကို ပြောဆိုပေသည်။" ဤသို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ နာနာဓိမုတ္တိကတာ ဉာဏ်တော်ကို အကြောင်းပြု၍ ရဟန်းတော်များ စကား စမြည် ပြောဆိုကြလေသည်။

ဤသို့ ရတနာသုံးပါးကို သုပ္ပိယက အပြစ်ပြောခြင်း, ဗြဟ္မဒတ္တက ဂုဏ်ကျေးဇူးပြောခြင်း,ရဟန်းတော်များက "နာနာဓိမုတ္တိကတာဉာဏ်" ဟု ခေါ်ရသော သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကို ချီးမွမ်းကြခြင်းသည် ဤဗြဟ္မဇာလသုတ်တော် ဖြစ်ပေါ် လာခြင်း၏အကြောင်းရင်း ပေတည်း။

၂။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ဩဝါဒပေးတော်မူခြင်း

ဗုဒ္ဓ ကြွလာခြင်း

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ရဟန်းတို့၏ စကားကို ကြားသိတော်မူ၍ တန်ဆောင်းဝိုင်းသို့ ကြွလာတော်မူပြီးလျှင် "ယခု အခါ အဘယ် စကားကို ပြောဆို နေထိုင်ကြသနည်း" ဟု (သိတော်မူ

ဆန္ဒချင်း မတူပုံကို သိသောဉာဏ်ကို "နာနာဓိမုတ္တိကတာ ဉာဏ်" ဟု ခေါ်၏၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ထိုဉာဏ်တော်ဖြင့် သိ၍ သတ္တဝါအချင်းချင်း အလိုဆန္ဒ မတူကြပုံကို ဟောတော်မူဘူး၏၊ ထိုတရားတော်ကား နိဒါနဝဂ္ဂ ဓာတုသံယုတ်၌ လာ၏။

ပါလျက် စကားလက်စ ရအောင်) မေးတော် မူလေရာ, သုပ္ပိယနှင့်ဗြဟ္မဒတ္တတို့၏ ကဲ့ရဲ့ခြင်းချီးမွမ်းခြင်းကိုအထော်အထားပြု၍ တယောက်နှင့် တယောက် အလိုဆန္ဒ မတူကြပုံကို သိတော်မူသောဉာဏ်တော်၏အကြောင်းကို ပြောဆိုနေကြပါကြောင်း လျှောက်ထားကြလေသော်......ကဲ့ရဲ့ခြင်းချီးမွမ်းခြင်းနှင့်စပ်၍ ဩဝါဒပေးတော်မူသည်မှာ—

ဘိက္ခုတို့ ...... ဆန့်ကျင်ဘက်ကို လိုလားသူတို့သည် ငါဘုရား၏ အပြစ်, သို့မဟုတ် တရား၏အပြစ်, သို့မဟုတ် သံဃာ၏ အပြစ်ကို ပြောကြလျှင် ထိုပြောသူတို့ အပေါ်၌ [၁]အာဃာတ မထားကြနှင့်၊ [၂]မနှစ်သက် မကြေနပ်သော အမူအရာကို မပြုကြနှင့်၊ [၃]စိတ်မပျက်ကြနှင့်။

ဘိက္ခုတို့......ထို အပြစ်ပြောသူတို့အပေါ်၌ သင်တို့က အာဃာတ ထားကြ, မနှစ်သက် မကြေနပ်ကြ, စိတ်ပျက်နေကြလျှင်,ထိုဒေါသ ဒေါမနဿ ဖြစ်နေမှုကြောင့် သင်တို့မှာသာ ဈာန်မဂ်ဖိုလ် တရားများ၏အန္တရာယ် ဖြစ်ဘွယ်ရှိသည်။ (ဒေါသ – ဒေါမနဿ ဖြစ်နေမှုကြောင့် တရားအားထုတ်၍ မရနိုင် ဟူလို။)

ဘိက္ခုတို့......ထို အပြစ်ပြောသူတို့အပေါ်၌ သင်တို့က ဒေါသ ဒေါမနဿ ဖြစ်နေကြလျှင် စကားကောင်း စကား

(၁) မခံကြနိုင်လောက်အောင် စိတ်ဆိုးသော ရန်ငြိုးဖွဲ့သော ဒေါသ။
(၂) စိတ် မချမ်းသာသော ဒေါမနဿ။
(၃) စိတ်ပျက်နေသော ဒေါသ။

ဆိုးကိုပင် ခွဲခြား၍ သိနိုင်ကြဦးမည်လော။(မိမိက ဒေါသ ဒေါမနဿ ဖြစ်နေလျှင် ·သူ့စကားကို စဉ်းစဉ်းစားစား ဝေဘန်နိုင်ဦးမှာလား ''ဟု မေးတော်မူသည်၊ ရဟန်းများကလည်း "ဒေါသ ဒေါမနဿထွမ်းနေလျှင် သူ့စကားကို မဝေဘန်နိုင်တော့ပါဘုရား''ဟု လျှောက်ကြသည်။)

ဘိက္ခုတို့ ...... ထိုသို့ အပြစ်ပြောရာ၌ မဟုတ်ကြောင်း မမှန်ကြောင်း သူတို့ပြောအပ်သော အပြစ် မရှိကြောင်း ဖြေရှင်းရမည်၊ ("မဖြေရှင်းဘဲ ငုံ့ခံနေလျှင် ဟုတ်လို့သာ ခံနေတာဘဲ'' ဟု ယူဆဘွယ်ရှိသောကြောင့် စိတ်မဆိုးဘဲ ပြန်၍ ဖြေရှင်းရမည်ဟူလို၊ သင်ဟာ ခွေးဘဲ နွားကြီးဘဲ စသည်ဖြင့် ဆဲရေး၌မူကား ဖြေရှင်းဘွယ်မလို၊ သည်းခံရမည်သာ။)

ဘိက္ခုတို့......ရတနာသုံးပါးကို ကြည်ညိုသော နတ်လူတို့သည် ဘုရား တရား သံဃာ တို့၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောကြလျှင် ထိုပြောခြင်းကြောင့် သင်တို့သည် [၁]နှစ်သက်ရွှင်ပျသောအမူအရာကိုမပြုကြနှင့်၊ [၂]ဝမ်းသာအားရသော လက္ခဏာကို မပြကြနှင့်၊ [၃] စိတ်တကြွကြွ တရွရွဖြစ်ကာ (ရေပေါ်မှာ ဗူးပေါ်သလို) မပေါ်လွင်ချင်ကြနှင့်။

ဘိက္ခုတို့...... သူတပါးတို့က ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောခြင်းကြောင့် သင်တို့သည် နှစ်သက်

(၁) နှစ်သက်မှု ပီတိ။
(၂) စိတ်ချမ်းသာမှု သောမနဿ။
(၃) ကလေးများပျော်သလို စိတ်ကြွနေသော ပီတိ တမျိုး။

ရှင်ပျံ ဝမ်းမြောက်လှ၍ တကြွကြွဖြစ်နေလျှင် သင်တို့မှာသာ ဈာန်မဂ်ဖိုလ်တို့၏ အန္တရာယ် ဖြစ်တွယ်ရှိသည်၊ (သာယာနှစ်သက်မှု လောဘနှင့်ယှဉ်သော ပီတိသောမနဿသည် အကုသိုလ်ဖြစ်ရကား ထိုအကုသိုလ် ဖြစ်နေလျှင် တရားအားထုတ်၍ မရနိုင် ဟူလို၊)

* ဘိက္ခုတို့...... သူတပါးတို့က ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောခြင်းကြောင့် သင်တို့သည် နှစ်သက်ရှင်ပျံ ဝမ်းမြောက်လှ၍ တကြွကြွ ဖြစ်နေလျှင် စကားကောင်း စကားဆိုးကိုပင် ခွဲခြား၍ သိနိုင်ကြဦးမည်လော''...... ''မသိနိုင်ပါဘုရား''။

ဘိက္ခုတို့......သူတပါးတို့က ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးစကားကိုပြောကြလျှင် ဟုတ်မှန်ကြောင်းကိုကား ထောက်ခံပြောဖြရမည်၊ (ကိုယ့်ဂုဏ်ကို ပြောလာလျှင်လည်း ဟုတ်မှန်လျှင် ဟုတ်မှန်ကြောင်း, မဟုတ်လျှင် မဟုတ်ကြောင်း အတိအလင်း ပြောရမည်၊ မဟုတ်ဘဲနှင့်ကား ငြိမ်၍ မနေရ။)

ဤမျှသော စကားအစဉ်ဖြင့် အပြစ်ပြောခံရ ဂုဏ်ပြောခံရသည့် အခါ ပြုကျင့်ရမည့် ဩဝါဒတော်များ ပြီးပြီ။

---

* ဤစကားရပ်ကား ပါဠိတော်၌ မပါ၊ ရသင့်၍ အဋ္ဌကထာ ပြဆိုသော စကားသာတည်း။ ရသည့်ရသင့်ပေ၏၊ ကိုယ့်ဂုဏ်ကို အပြောခံရ၍ တကြွကြွ ဖြစ်နေလျှင် ထိုစကားအပေါ်၌ '' အရိုးပြောလား အဆန်းပြောလား''ဟု မခွဲခြားနိုင်။

၃။ စူဠသီလ အခန်း

ဘိက္ခုတို့ ...... ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် (၁)တထာဂတ၏ ဂုဏ်ကို အစွမ်းကုန်ပြောဆိုချီးမွမ်းလျှင် သီလဂုဏ်လောက်ဖြင့်သာ ပြောဆိုချီးမွမ်းနိုင်စရာ ရှိ၏၊ ပုထုဇဉ်တို့ ပြောဆိုချီးမွမ်းနိုင်သော သီလဂုဏ် ဟူသည် အဘယ်နည်း။

၁။ ရဟန်းဂေါတမသည် ပါဏာတိပါတ (သူ့အသက် သတ်ခြင်း)မှ ရှောင်ကြဉ်တော် မူ၏၊ သူတပါးကို ညှဉ်းဆဲတို့ ဒုတ်ဒါးစသော လက်နက်ကို ကိုင်ဆောင်လေ့ရှိတော်မမူ၊ မကောင်းမှုပြုရမည့်မှ ရှက်တော်မူ၏၊ အားလုံးသော သတ္တဝါတို့၏ စီးပွားကို လိုလားသော စိတ်ဖြင့်သာ အမြဲနေတော် မူပါပေသည်၊ ဤသို့လျှင် ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် တထာဂတ၏ ဂုဏ်တော်ကို အစွမ်းကုန် ချီးမွမ်းလျှင် ''ဤ ပါဏာတိပါတ ဝိရတိ သီလ''ဂုဏ်ဖြင့်သော်လည်း ချီးမွမ်းနိုင်စရာ ရှိသည်။

၂။ ရဟန်းဂေါတမသည် အဒိန္နာဒါနမှ ရှောင်တော်မူ၏၊ ဥစ္စာရှင်တို့ ပေးအပ်သော ပစ္စည်းကိုသာ ယူလေ့ရှိတော်မူ၏၊ ဥစ္စာရှင်တို့ ပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်း

---

(၁) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဂုဏ်တော်ကို ပြောကြား၌ ကိုယ်တော်ကို ''အဟံ ငါ''ဟု သုံးစွဲလေ့ မရှိ၊ ''တထာဂတ''ဟုသာ သုံးစွဲတော်မူလေ့ရှိ၏၊ ဤ သီလဂုဏ်တော်များ ကိုလည်း ဗြဟ္မဒတ္တ လုလင်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး ပြောမှုနှင့် စပ်၍ ဟောတော်မူသည်၊ ပုထုဇဉ်က ဘုရားဂုဏ်ကိုချီးမွမ်းလျှင် ဤသီလဂုဏ်ဖြင့်သာ ချီးမွမ်းနိုင်သည်၊ အထက်တန်းကျသော သမာဓိဂုဏ် ပညာဂုဏ်ဖြင့်ကား မချီးမွမ်းနိုင် ဟူလို။

ကိုသာ စိတ်ဖြင့် လိုလားတော်မူ၏၊ ခိုးဝှက်မှုကင်း၍ သန့်ရှင်းသော ကိုယ်ဖြင့်သာ နေတော်မူပါပေသည်၊ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်း ပြောဆိုနိုင်ရာ၏။

၃။ ရဟန်း ဂေါတမသည် ဗြဟ္မစရိယ၏ (မြတ်သော အကျင့်၏)ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော မေထုန်အကျင့်ကို ပယ်စွန့်၍ (မေထုန်မှ ရှောင်မှု) ဟူသော မြတ်သော အကျင့်ကိုသာ ကျင့်တော်မူလေ့ ရှိ၏၊ ရွာသူရွာသား တို့၏ အကျင့်ဖြစ်သော မေထုန်မှ [(၁)] ဝေးစွာ ကျင့်တော် မူပါပေသည်၊ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆိုရာ၏။

၄။ ရဟန်းဂေါတမသည် မုသာဝါဒကိုပယ်စွန့်၍ မုသား ပြောခြင်းမှ ရှောင်တော်မူ၏၊ မှန်သော စကားကိုသာ ပြောတော်မူ၏၊(အကြားအကြား၌ မုသားမညှပ်ဘဲ) သစ္စာစကားချင်း ဆက်စပ်စေတော် မူ၏၊ တည်တန့် သော စကားရှိတော်မူ၏၊ အရာရာ၌ ယုံကြည်စိတ်ချ ထိုက်တော်မူ၏၊ လောကကို (လူအများကို)ချွတ်ချော် တိမ်းပါးခြင်း ရှိစေတော် မမူ၊ (ယခုခေတ်၌ အထက် တန်းရော်နေသူလူတချို့သည် တိုင်းသူပြည်သားအား လမ်းများကို ညွှန်ပြ နေသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ဘယ်အခါမှ လမ်းများကို ညွှန်ပြတော်မမူ- ဟူလို၊) ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆို နိုင်ရာ၏။

(၁) မာတုဂါမ်၏ လက်ခြေဆုတ်နယ်မှု စသော မေထုန်ငယ် ၇ ပါး ရှိသေး၏၊ ထို အားလုံးမှ ရှောင်သောကြောင့် "ဝေးစွာ" ဟု ဆိုသည်၊ ပါဠိတော်၌ "အနာစာရီ"ရှိသည်ကို "အာရာစာရီ" ဟု ပြင်သည်။

၅။ ရဟန်းဂေါတမသည် [(၁)] ပိသုဏာဝါစာကို ပယ်စွန့်၍ ချောပစ် ကုန်းတိုက် စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင် တော်မူ၏၊ ဤသူတို့၏ (ထိုသူတို့နှင့်) ကွဲပြားဘို့ရာ ဤသူတို့အထံမှ ကြားရသော စကားကို ထိုသူတို့အား ပြောတော် မမူ၊ ထိုသူတို့၏(ဤသူတို့နှင့်)ကွဲပြားဘို့ရာ ထိုသူတို့ အထံ၌ ကြားရသော စကားကိုလည်း ဤသူ တို့အား ပြောတော်မမူ၊ ဤနည်းအားဖြင့် ကွဲပြားနေသူ တို့ကိုလည်း စေ့စပ်ပေးတော် မူ၏၊ စေ့စပ်ပြီးသူတို့ ကိုလည်း (သာ၍ စေ့စပ်အောင်)အားပေးတော်မူ၏၊ ညီညွတ် သူသာ မွေ့လျော်ရာ ရှိ၍ ညီညွတ် သူတို့ ၌သာ မွေ့လျော်တော်မူ၏၊ ညီညွတ်နေသည်ကိုမြင်ရ ကြားရလျှင် အားရ ,နှစ်သက်တော် မူ၏၊ ညီညွတ် အောင် ပြုနိုင်သော စကားကိုသာ ပြော ဟောလေ့ ရှိတော်ပေသည်၊ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်း ပြောဆို ရာ၏။

၆။ ရဟန်း ဂေါတမသည် ဖရုသဝါစာကို ပယ်စွန့်၍ ကြမ်းတန်းသော စကားကို ပြောခြင်းမှ ရှောင်တော် မူ၏၊ ဒေါသတည်းဟူသော အပြစ် အနာအဆာ မရှိ သောစကား, နားဝင်ချိုသော စကား, နှစ်သက်ဘွယ် စကား, နှလုံးအသဲ စွဲလောက်သော စကား, မြို့သုံး ပြသုံးဖြစ်၍ ယဉ်ကျေးသော စကား အသုံးအနှုန်းနှင့်

(၁) တယောက်နှင့် တယောက် ရန်တိုက်ပေးသော စကားကို "ချောပစ်ကုန်းတိုက်=ကတုန်းကတိုက်" ဟု ခေါ်၏၊ ပါဠိလို ပိသုဏာဝါစာ ဟု ခေါ်သည်။

အားလုံးနှစ်သက်ဘွယ် စကားကိုသာ ပြောဟောလေ့ရှိပါပေသည်၊ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်း ပြောဆိုနိုင်ရာ၏။

၇။ ရဟန်းဂေါတမသည် သမ္ဖပ္ပလာပကို ပယ်စွန့်၍ ပြိန်ဖျင်းသော စကားကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်တော်မူ၏၊ အခါကာလလိုက်၍ ထိုက်တန်သော စကားကို ပြောဟောတော်မူ၏၊ (အသုဘ အိမ်၌ မင်္ဂလာတရား, လက်ထပ်ပွဲ၌ အသုဘ စကားကို ပြောဟောတော်မမူ ဟူလို၊) ဟုတ်မှန်သော စကားကိုသာ ပြောဟောတော်မူ၏၊ (အခါကာလအလိုက်ဟောပြန်သော်လည်း မမှန်တာကို မဟော ဟူလို၊) အကျိုးရှိသော စကားကိုသာ ဟောတော်မူ၏၊ (မှန်စေကာမူ အကျိုးမရှိလျှင် မဟော– ဟူလို၊)[1] အစစ် အမှန် သဘာဝ ကျသော တရားကိုသာ ဟောတော်မူ၏၊ ဝိနည်း ကိုလည်း ဟောတော်မူ၏၊ [2] သင့်လျော်သော အချိန်အခါဝယ်

(၁) စပါးပိန် စပါးဖျင်းသည် အနှစ်အဆန် မရှိသကဲ့သို့ အနက်အဓိပ္ပါယ် မရှိသော ရယ်ဘွယ်ဖြစ်သော ဒဏ္ဍာရီဇာတ်ဝတ္ထုမျိုးကို "ပြိန်ဖျင်းသော စကား" ဟု ခေါ်၏၊ ပါဠိလို "သမ္ဖပ္ပလာပ" ဟု ခေါ်သည်၊ သံ – စီးပွားချမ်းသာကို၊ ဖ—ဖျက်စီးတတ်သော စကား၊ (ထို စကားကို နားထောင်သူမှာ အကျိုးစီးပွားပျက်ဘို့ရာသာ ဖြစ်သော စကား) ပလာပ—ပြောဆိုကြောင်း စေတနာ။

(၂) "အဋ္ဌကထာ၌ လောကုတ္တရာ ကိုးပါးကို မှီသော တရားကို ဟောတော်မူ၏" ဟု ဖွင့်၏၊ စဉ်းစားပါ။

ဥပမာ အကြောင်းပြနှင့် တကွ အဆုံး အပိုင်း အခြားရှိသော ဆိုလိုရင်း အကျိုးနှင့် စပ်သော (ကျယ်ဝန်းသော အနက် အဓိပ္ပါယ်နှင့် စပ်သော) စိတ်ထည်း၌ အမြဲ သိမ်းထား၍ မှတ်သားဘွယ် ကောင်းသော စကားကိုသာ ပြောဟောတော် မူပါပေသည်၊ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်း ပြောဆိုနိုင်ရာ၏။

၈။ ရဟန်း ဂေါတမသည် ဗီဇဂါမ် ဘူတဂါမ် ကို ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ရှောင်တော်မူ၏၊ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်းရာ၏။ [မျိုးစေ့ကို " ဗီဇဂါမ် " ခေါ်၏ သစ်ပင်ကို "ဘူတဂါမ်" ဟု ခေါ်၏၊ မြက်သစ်ပင် ခုတ်ဖြတ်ခြင်းကို လူတို့က မနှစ်သက်ကြ, သစ်ပင်၌ အသက်ရှိသည် ဟု အထင်ရှိနေကြသည်။]

၉။ ရဟန်း ဂေါတမသည် နံနက်စာ တထပ် ကိုသာ စား၍ ညဥ့်စာ စားခြင်းမှ ရှောင်တော်မူ၏၊ နေလွဲသည့်အခါ စားခြင်းမှ ရှောင်တော် မူပါပေသည်။ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်း ပြောဆိုနိုင်ရာ၏။

၁၀။ ရဟန်းဂေါတမသည် [3] ကိုယ်တိုင်ကခြင်း, သူတပါးကို အကခိုင်းခြင်း, ကိုယ်တိုင် သီချင်း ဆိုခြင်း, သူတပါးကို အဆို ခိုင်းခြင်း, ကိုယ်တိုင် တီးမှုတ်ခြင်း, သူတပါးကို တီးမှုတ်ခိုင်းခြင်း, သူတို့ဘာသာ က–

(၃) တချို့တရားဟောရာ၌ အင်္ဂါကို မသိဘတ်ဘဲ မပြီ နိုင် မဆုံးနိုင် ဟောတတ် ကြ၏၊ ဗုဒ္ဓကား ထိုသို့ မဟုတ်၊ ပြန်မှီနှင့် ကိုက်အောင် အဆုံးအပိုင်း အခြားထား၍ ဟောတော်မူသည်။

ဆို-တီးမှုတ် နေသည်ကို (သူတော်ကောင်းတရားနှင့် ကန့်လန့် ဖြစ်သော) ကြည့်ရှု နားထောင်ခြင်းမှ ရှောင်တော် မူပါပေသည်၊ ဤသို့ သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆိုရာ၏။

၁၁။ ရဟန်းဂေါတမသည် [၁၁] ကိလေသာ တိုးပွါးခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ပန်းပန်ခြင်း, နံ့သာလိမ်းခြင်း, အရောင်တင်ဆေး ရေမွှေး စသည်ကို သာယာခြင်းမှ ရှောင်တော် မူပါ ပေသည်၊ ဤသို့ သော်လည်း ချီးမွမ်း ပြောဆိုနိုင်ရာ၏။

---

(၁၀) ရှစ်ပါးသီလတွင် ပါသော နစ္စ-ဂီတ-သိက္ခာပုဒ်တည်း၊ နစ္စ ကိုယ်တိုင်ကခြင်း, သူများကို အကခိုင်းခြင်း၊ ဂီတ=ကိုယ်တိုင် သီချင်းဆိုခြင်း, သူများကို အဆိုခိုင်းခြင်း၊ ဝါဒိတ္တ=ကိုယ်တိုင် တီးမှုတ်ခြင်း , သူများကို တီးမှုတ်ခိုင်းခြင်း၊ ဝိသုကဒဿန= (သူတို့ဘာသာ ကခုန် သီဆို တီးမှုတ်နေသည်၊) ဝိသုက= တရားတော်နှင့် ကန့်လန့် ဖြစ်သော +ဒဿန =ကြည့်ရှုနား ထောင်ခြင်း (အဋ္ဌကထာ၌ သာသနာတော်နှင့် ကန့်လန့်ဖြစ် သော ခြောင့်တန်ကျင်သဘွယ်ဖြစ်၍ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော ဟု ဖွင့်သည်။)

(၁၁) မာလာဂန္ဓ သိက္ခာပုဒ် တည်း၊ မာလာ, ဂန္ဓ, ဝိလေပန, သုံးပုဒ်ကို ဓာရဏ, မဏ္ဍန, ဝိဘူသန သုံးပုဒ်နှင့်တွဲ၊ မာလာ ဓာရဏ = ပန်းမျိုးစုံဆောင်ခြင်း (ပန်ခြင်း)+ဂန္ဓမဏ္ဍန= ကျောက်ပေါက်ရာ စသော နိမ့်သော အရှပ်ကို သနပ်ခါး စသော နံ့သာပြစ်တို့ဖြင့် ဖို့သိပ်ခြင်း + ဝိလေပန ဝိဘူသန= အနံ့မွှေးအောင် အသားအရေ ကြည်လင်လှပအောင် ရေမွှေး အရောင်တင်ဆေး မျက်နှာချေမှုန့် စသည်ဖြင့် ကိုယ်ကို ခြယ် လှယ်ခြင်း+ဌာန=ကိလေသာ တိုးပွားကြောင်း။

၁၂။ ရဟန်းဂေါတမသည် မြင့်သောနေရာ မြတ်သော (ကြီးကျယ် ခမ်းနားသော) နေရာ၌ နေထိုင် (အိပ်) ခြင်းမှ ရှောင်တော်မူပါပေသည်၊ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆိုနိုင်ရာ၏။ [ဥစ္စာသယန မဟာသယန သိက္ခာပုဒ် ဖြစ်သည်၊ မဇ္ဈိမသီလ အခန်း၌ ကျယ် ဝန်းစွာ လာလိမ့်ဦးမည်။]

၁၃။ ရဟန်းဂေါတမသည် ရွှေငွေကို [၁၃] ကိုယ်တိုင်ခံယူ ခြင်းစသည်မှ ရှောင်တော်မူပါပေသည်၊ ဤသို့သော် လည်း ချီးမွမ်း ပြောဆိုရာ၏။

၁၄။ ရဟန်းဂေါတမသည် စပါးစိမ်းကိုခံယူခြင်းစသည် မှ ရှောင်တော် မူပါ ပေသည်၊ ဤသို့ သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆိုရာ၏၊ [စပါးစိမ်း ဟူရာ၌ စိုစိမ်းနေ သည်ကိုမဆိုလို၊ ဆန်မဖြစ်သေးသည်ကို "အစိမ်း" ဟု ဆိုလိုသည်၊ "စပါး" ဟူရာ၌လည်း ဂျုံပြောင်း စသည်တို့ပါ ယူ။]

၁၅။ ရဟန်း ဂေါတမသည် (မကျက် သေးသော) သားစိမ်း ငါးစိမ်းတို့ကို...... (၁၆)မိန်းမအိုမိန်းမပျို တို့ကို(၁၇)ကျွန်ယောကျ်ား ကျွန်မိန်းမတို့ကို (၁၈) ဆိတ်, သိုး, တို့ကို(၁၉)ကြက်ဝက်တို့ကို(၂၀)ဆင် နွား မြင်း မြည်း တို့ကို (၂၁) လယ်ယာတို့ကို

---

(၁၃) ခံယူခိုင်းခြင်း, လှူသည်ကို ငြင်းဆန်မြစ်ဘဲ စိတ်ဖြင့်သာယာခြင်း တို့ကိုပါ ယူစေလို၍ "ခံယူခြင်း စသည်မှ" ဟု ဆိုသည်။

ခံယူခြင်းစသည်မှ ရှောင်တော်မူပါပေသည်၊ ဤသို့ သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆိုရာ၏။

၂၂။ ရဟန်းဂေါတမသည် လူတို့၏ အမှာစာ သတင်းစကားကိုယူ၍ ထိုထိုအရပ်သို့ ခရီးရှည် သွားခြင်း, [illegible] ထိုအိမ်မှ ထိုအိမ်သို့ [illegible] ခြင်း ဟူသော စေတမန် အလုပ် [illegible] ခြင်းမှ ရှောင်တော် မူပါပေ သည် (လူများ၏ အစေအပါး မခံ ဟူလို) ဤသို့ သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆိုရာ၏။

၂၃။ ရဟန်းဂေါတမသည် ရောင်းခြင်း ဝယ်ခြင်းမှ (၂၄) ချိန်ခွင်ဖြင့် လိမ်လည် လှည့်စားခြင်း, ရွှေခွက်ဖြင့် လိမ်သည် လှည့်စားခြင်း , တင်း တောင်း ချင့်ခွက် တိုင်းတာ ကြိုးတို့ဖြင့် လိမ်လည်လှည့်စား ခြင်းမှ ရှောင်တော် မူပါပေသည်၊ ဤသို့ သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆိုရာ၏။

၂၅။ ရဟန်းဂေါတမသည် မတရား ပြုလုပ်ဘို့ရန် တံစိုး လက်ဆောင် ယူခြင်း (လာဘ်စားခြင်း) , နည်း

(၂၄) ချိန်ခွင်ကို အမျိုးမျိုးကိုင်၍ ချိန်ခြင်း အလေးခိုးခြင်းများသည် ချိန်ခွင်ဖြင့် လှည့်စားခြင်းတည်း၊ ရွှေခွက် အစစ်နှင့် အတုကို ရောနှော၍ ပြသည့်အခါ အစစ်ပြလျက် ရောင်းသည့်အခါ အတုကို ပေးခဲ့ခြင်းသည် ရွှေခွက်ဖြင့် လှည့်စားခြင်းမည်၏။ [illegible] ဖြင့် လှည့်စားခြင်း လိမ် [illegible]

ပရိယာယ် အသွယ်သွယ်ဖြင့် လှည့်စားခြင်း, ဂါထာ [illegible]နဖြင့် ဖြစ်စေ, မျက်လှည့်အတတ်ဖြင့် ဖြစ်စေ, လှည့်ပတ်ခြင်း ဟူသော ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲမှုကို အားထုတ်ခြင်းမှ ရှောင်တော် မူပါပေသည်၊ ဤသို့ သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆိုရာ၏။

၂၆။ ရဟန်းဂေါတမသည် သူတပါး၏ လက်ခြေစသည် ကို ဖြတ်ခြင်း, ဒုတ်ဒါး စသည်ဖြင့် ညှဉ်းဆဲနှိပ်စက် ခြင်း, ကြိုးစသည်ဖြင့် ဖွဲ့ချုပ် ချည်နှောင်ခြင်း, ခရီးသွင်းချုံ ဓိတ်ပေါင်းစသည် ထူထပ် ရှုပ်ထွေးရာ အရပ်၌ ပုန်းကွယ်၍ ခရီးသွားသူတို့ကို လုယူခြင်း, ရွာနိဂုံးစသည်ကိုလုယက်ခြင်း, တအိမ်အိမ်သို့ဝင်၍ အနိုင်ကြမ်း စီးခြင်းမှ ရှောင်တော် မူပါပေသည်၊ ပုထုဇဉ် မဂ္ဂိုလ်သည် တထာဂတ၏ ဂုဏ်တော်ကို အစွမ်းကုန် ပြောဆိုမည်ဟု ကြိုးစား ပြောဆိုပါ သော်လည်း ဤကဲ့သို့သော သီလလောကီဖြင့်သာ ပြောဆိုနိုင်ရာ၏။

* စူဠသီလတော် ပြီးပြီ။

(၂၅) ဂါထာမန္တန် မျက်လှည့်မှမ်း မပါဘဲ လှကဲခင်း၍ သင့်တော် သလို လှည့်စားခြင်းကို နည်းပရိယာယ်ဖြင့် လှည့်စားခြင်း ဟု ဆိုသည်။

အကျယ်ချဲ့၍ ပြောခြင်းမ [illegible] အကျဉ်းမျှသာ ပြောနိုင်သူတို့ အတွက် ထို အကျဉ်းပြော [illegible] သော သီလ [illegible] သီလငယ်"ဟု နာမည်တပ်၍ [illegible]

၄။ မဇ္ဈိမသီလ အခန်း

၁။ ချီးမွမ်းပုံ တမျိုးကား - အရှင်ကောင်း အရှင်မြတ်ဖြစ်ကုန်သော [၁]သမဏဗြာဟ္မဏ အချို့တို့သည် (လူတို့က) သဒ္ဓါတရားဖြင့် လှူအပ်သော ပစ္စည်းများကို သုံးစွဲကြပြီးလျှင် သူတို့သည် [၂](အမြစ်မျိုးစေ့ - ထိုမျိုးစေ့မှ ဖြစ်သော သစ်ပင်, ပင်စည်မျိုးစေ့-ထို မျိုးစေ့မှ ဖြစ်သော သစ်ပင်, အဆစ် မျိုးစေ့- ထို မျိုးစေ့မှ ဖြစ်သော သစ်ပင်, အညွန့်မျိုးစေ့-ထိုမျိုးစေ့မှ ဖြစ်သော သစ်ပင်, ပဉ္စမမြောက် အစေ့ မျိုးစေ့ - ထို မျိုးစေ့မှ ဖြစ်သော သစ်ပင်) ဤသို့ သဘောရှိသော မျိုးစေ့ အပေါင်း သစ်ပင်အပေါင်းကို ခုတ်ဖြတ်ဖျက်ဆီးမှု၌

---

(၁) ရသေ့ရဟန်း ဝတ်နေသူကို သမဏ , ထိုသို့ မဟုတ်ဘဲ ဆရာသမားကြီး လုပ်၍ ဝေဒကျမ်းစာများကို ရွတ်အံ ပို့ချလျက် အပူဇော်ခံနေကြသော ပုဏ္ဏားတို့ကို ဗြာဟ္မဏ ဟု ခေါ်၏၊ သူတို့သည် လူတို့က ပေးလှူပူဇော်ထားသော ပစ္စည်းလေးပါးကို သုံးစွဲ၍ ချမ်းငြိမ်းသက်စွာ ကိုယ့်တရားနှင့်ကိုယ် နေထိုက်ပါလျက် မနေကြဘဲ မျိုးစေ့သစ်ပင်များကို ဖျက်ဆီးနေကြသည်ဟု ကဲ့ရဲ့၍ ထိုသို့ မဖျက်ဆီးသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ချီးမွမ်းသည်၊ စူဠသီလခန်း၌ ဤ သီလမျိုး နံပါတ် (၇) အဖြစ်ဖြင့် ပါခဲ့ပြီ၊ ထို၌ အကျဉ်းမျှ ချီးမွမ်းသူအတွက် လာ၍ ဤ၌ အကျယ် ချီးမွမ်းသူ အတွက် ထပ်ပါနေခြင်း ဖြစ်သည်။

(၂) နနွင်း, ချဉ်း စသည်တို့သည် အမြစ်မျိုးစေ့မှ ပေါက်၏၊ ညောင်ဗုဒ္ဓဟေ , ပြည်ညောင် , စသည်တို့သည် ပင်စည် မျိုးစေ့မှ ပေါက်၏၊ တချို့ လျှော်ညီး အစ္စေ့မှ ပေါက်၏၊ ကြံ, ကျူ, ဝါးတို့

အားထုတ်နေကြသကဲ့သို့, ထို့အတူ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့ သဘောရှိသော ဖျက်ဆီးခြင်းမှ ရှောင်တော်မူပါ ပေသည်၊ ပုထုဇဉ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် တထာဂတ၏ ဂုဏ်ကို အစွမ်းကုန် ပြောဆိုစေကာမူ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆိုရာ၏။

၂။ ချီးမွမ်းပုံ တမျိုးကား - အရှင်ကောင်း အရှင်မြတ်ဖြစ်ကြကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့တို့သည် သဒ္ဓါတရားဖြင့် လှူအပ်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့ကို သုံးစွဲကြပြီးလျှင် သူတို့သည် သိုလှောင် သိမ်းထားအပ်သော ပစ္စည်းများကို သုံးစွဲလျက် နေထိုင်ကြကုန်၏၊ (ဘယ်အရာများကိုသိုလှောင်သိမ်းထားကြသနည်း၊) စားဘွယ် သောက်ဘွယ်, အဝတ်, ယာဉ် (ဘိနပ်ကို ဆိုလိုသည်), အိပ်ရာနေရာ အပို, နံ့သာ, နှမ်း, ဆန်ပဲ စသော ကြွင်းသမျှ ပစ္စည်းရှ၊ ဤသို့သော ပစ္စည်းများကို သိုလှောင်သိမ်းထား၍ သုံးစွဲနေကြသကဲ့သို့, ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့ သိုလှောင် သိမ်းထား၍ သုံးစွဲခြင်းမှ ရှောင်တော်မူပါ ပေသည်၊ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆိုရာ၏။

သည် အဆစ်မျိုးစေ့မှ ပေါက်၏၊ ကညို့ စသည်တို့ကား အညွန့်မျိုးစေ့မှ ပေါက်၏၊ ကောက်ပဲ့ စသည်မှာ အစေ့ မျိုးစေ့မှ ပေါက်သည်။

(၂) လူတို့က လှူဒါန်းနေကြသောကြောင့် အပိုအမိုသိမ်းထားဘွယ် မလို၊ ယခုလို အပိုအမိုသိမ်းထား၍ သုံးစွဲနေကြခြင်းသည် ကိစ္စကြောင့်ကြ ဗျာပါရများလှသဖြင့် သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့ အလုပ်

၃။ ချီးမွမ်းပုံ တမျိုးကား - အရှင်ကောင်း အရှင်မြတ် ဖြစ်ကြကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့တို့သည် သဒ္ဓါတရားဖြင့် လှူအပ်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့ကို သုံးစွဲကြပြီးလျှင် သူတို့သည် သူတော်ကောင်း တရားနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ကန့်လန့် ဖြစ်သော ကြည့်ရှုနားထောင်မှုကို အားထုတ်နေထိုင်ကြကုန်၏၊ (ဘယ်အရာများကို ကြည့်ရှုနားထောင်နေကြသနည်း။) ကခြင်း, သီချင်းဆိုခြင်း, တီးမှုတ်ခြင်း, ကြည့်ရှုဘွယ်ရာ ကြီးကျယ်စွာသော ကပွဲသဘင်, ကွက်စိတ်ဆရာများ ကဲ့သို့ လေ့ကျင့်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ပြောဆိုအပ်သော ဘာရတ ညီနောင် ရာမမင်းတို့ စစ်တိုက်ခန်း စသော စကား, လက်ခုပ်တီးသံ (တနည်း - လက်ဖြင့် တီးအပ်သော လင်းကွင်း တီးသံ), "ဃနု" မည်သော တူရိယာ တီးသံ, (အလယ်၌ အခေါင်းမပါသော "ခွက်ခွင်း" ခေါ် သစ်သားချပ် "ကြေးနှင်း-ကြေးနောင်" ခေါ် မောင်းတီးသံ), အိုးစည် တီးသံ , မကပြမှီ နတ်တင်သော အားဖြင့် တင့်တယ်အောင် ပြုခြင်း,(တနည်း-မင်းသမီး မင်းသား တွဲ၍ ကခြင်း စသော တင့်တယ် ဖွယ်ရာ အောင် ပြုခြင်း), ကျန်းမာ သန့်စွမ်းအောင် သံလုံး ကစားခြင်း, (တနည်း-စဏ္ဍာလတို့၏ ပိုက်ဆံလျှော်

မဟုတ်-ဟု ယူဆ၍ သိုလှောင်သိမ်းထားသူများတို့ကို အပြစ်တင်ကာ သိုလှောင်မှု သိမ်းထားမှု မရှိသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကို ချီးမွမ်းကြသည်။

တို့ကို ရေဆွတ်၍ အချင်းချင်း ရိုက်တမ်း ပုတ်တမ်း ကစားခြင်း), ဝါးလုံးဖြင့် ကစားခြင်း (ဝါးလုံးစိုက်၍ ချောတိုင် တက်သော ကစားခြင်းကို ဆိုလိုဟန်တူသည်၊),အရိုးဆေး၍ ကစားခြင်း,(သေသူဆွေမျိုး၏ အရိုးကို နံ့သာဖြင့် သုတ်လိမ်း၍ နက္ခတ်ကောင်းသည့် အခါ သောက်ကြ , စားကြ , ငိုကြသော ကစားပွဲ တမျိုး၊), ဆင်တိုက်ပွဲ , မြင်းတိုက်ပွဲ , သိုးတိုက်ပွဲ , ကြက်တိုက်ပွဲ, ငုံးတိုက်ပွဲ, ဒုတ်ရိုက်ပွဲ , လက်ဝှေ့ပွဲ, စစ်တိုက်ပွဲ , စစ်သည် ဗိုလ်ပါ တို့ကို ရေတွက်ရာ အရပ်,စစ်ဆင်ရာ အရပ်,စစ်တပ်တို့ကို ကြည့်ရှုခြင်း၊ ဤသို့သော ကြည့်ရှု နားထောင်ခြင်းကို အားထုတ် နေထိုင်ကြကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်းဂေါတမသည် ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်းမှ ရှောင်တော်မူပါပေသည်၊ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆိုနိုင်ရာ၏။

၄။ ချီးမွမ်းပုံတမျိုးကား-အရှင်ကောင်းအရှင်မြတ်ဖြစ်ကြကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့တို့သည် သဒ္ဓါတရားဖြင့် ပေးလှူ အပ်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့ကို သုံးစွဲကြပြီးလျှင်, သူတို့သည် ဤသို့ သဘောရှိသော မွေ့လျော်ခြင်း၏ တည်ရာအကြောင်း, အလောင်းအစား ကစားမှုကို အားထုတ်နေကြကုန်၏၊(အဘယ် ကစားမျိုးများနည်း၊) ရှစ်ကွက်ကျား ကစားခြင်း , ဆယ်ကွက်ကျား ကစားခြင်း,(စစ်တုရင်ထိုးခြင်းနှင့်လည်း ဆိုင်သည်၊) ကောင်းကင်၌ ကစားခြင်း, (အကွက် မရေးသားဘဲ ရှစ်ကွက် ဆယ်ကွက် စိတ်မှန်းထား၍

မည်သည့်အကွက်သို့ ဓယ်(ကြွေအန်,ကျား)ရွှေ့လိုက်ပြီ ဟု နှုတ်ဖြင့်သာ ပြော၍ ကစားခြင်း), ကြွေ (ဓယ်) လမ်းတို့ကိုရေးသား၍ မထိအောင် ရှောင်ရှား ကစားခြင်း, (ပစ္စက်ဆိတ်ကြောင်း လိုက်တန်း ကစားခြင်း ဟု ဆိုကြ၏၊ သို့သော် ထိုကစားမျိုး၌ ဓယ်မပါသောကြောင့် စဉ်းစားသင့်၏) ဓယ်ကောက်တမ်း , ဓယ်တောက်တမ်း ကစားခြင်း, အန်ပြည့်ချပ်ပေါ်၌ အန်စာချ၍ ကစားခြင်း,(ကြွေပစ်ခြင်းမျိုး ဖြစ်ဟန်တူသည်၊) ကျီးသားရိုက်တမ်း ကစားခြင်း, ထမ်းမြှင့်အစည်း (တံမြက်စည်း) စသည်ကို ချိတ်ရည် စသည်ဖြင့် ဆွတ်၍ ဆင်ရုပ် မြင်းရုပ် စသည် ထင်အောင် မြေကြီး နံရံတို့၌ ရိုက်၍ ကစားခြင်း, ဂေါ် လီလုံး စသည်ကို ကစားခြင်း , ထန်းရွက် စသည်ကို ပီပီလုပ်၍ (နှဲ့ သဏ္ဍာန်လုပ်၍) မှုတ်တန်းကစားခြင်း, ထွန်ယယ်ဖြင့် ကစားခြင်း, ၎ွမ်းကစားခြင်း, (တနည်း-ဘားကစားခြင်း),ထန်းရွက်စသည်ဖြင့် စကြာလုပ်၍ကစားခြင်း, သစ်ရွက်ပြည်တောင်းဖြင့် သဲစသည်ကို ချင့်၍ကစားခြင်း, ရထားငယ်ဖြင့်ကစားခြင်း,လေးငယ်ဖြင့် ကစားခြင်း, အက္ခရာဖေါ်တမ်း ကစားခြင်း,(ကောင်းကင်မှာဖြစ်စေ အမေးခံရသူ၏ကျောကုန်းမှာဖြစ်စေ စာရေး၍ ထို စာကို သိလျှင် ဖေါ် စမ်း ဟု မေးမြန်းသော ကစားနည်း), စိတ်အကြံကို ဖေါ် တမ်း ကစားခြင်း (ယခုခေတ်၌ ပုန်ကားထိုင် မေးတမ်း ကစားခြင်း မျိုးလည်း ဖြစ်သင့်၏၊)ကန်းဟန်, ကောက်ဟန်, ကုန်း

ဟန်, စသည်ဖြင့် အပြစ်တမျိုးမျိုးကို ဟန်ဆောင်၍ ပြတမ်း ကစားခြင်း,- ဤသို့သော ကစားခြင်း မျိုးကို အရှုံး အနိုင် အလောင်း အစားလုပ်လျက်)အားထုတ်နေကြကုန်သကဲ့သို့, ရဟန်း ဂေါတမသည် ဤသို့သော ကစားခြင်းမျိုးမှ ရှောင်တော် မူပါပေသည်၊ ဤသို့ သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆိုနိုင်ရာ၏။

၅။ ချီးမွမ်းပုံ တမျိုးကား - အရှင်ကောင်း အရှင်မြတ်ဖြစ်ကြကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့တို့သည် သဒ္ဓါ တရားဖြင့် ပေးလှူ အပ်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့ကို သုံးစွဲကြ ပြီးလျှင် သူတို့သည် ဤသို့ သဘောရှိသော မြင့်သောနေရာ မြတ်သော ကြီးကျယ် ခမ်းနားသော နေရာတို့၌(အိပ်စက် နေထိုင်ကြရာ) အားထုတ်နေကြကုန်၏၊(အဘယ်နေရာများနည်း၊)လက်ရှစ်သစ်ထက် ပိုလွန်ရှည်လျားသော အခြေ(ခြေထောက်)တပ်သော ညောင်စောင်း အင်းပျဉ်(ခုတင်,ထိုင်ခုံ), ဤ တရသာ "ဥစ္စာသယန" ခေါ် မြင့်သော နေရာတည်း၊ နေ့ခံ၌လာမည့် ပလ္လင် စသည်တို့ကား "မဟာသယန" ခေါ် မြတ်သော နေရာများတည်း၊ ခြသေ့ ကျား စသော ရုပ်ရင့်သော သားကောင် တို့၏ ရုပ်ပုံကို ဖေါ်၍ ပြုလုပ်သော ပလ္လင် (ထိုင်ခုံ), လက်လေးသစ်ထက် ပိုလွန်ရှည်လျား အမွေး ပါးသော ကော်ဇောကြီး, အကွက် အပြောက်ပေါ် ကာ ဆန်းကြယ်စွာယက်အပ်ချုပ်အပ်သော သားမွေး အခင်း, အဖြူထည် သက်သက် သားမွေးဖြင့် ယက်အပ်သောအခင်း,ပန်းပြော်

ပြည့်နှက် သားမွေးဖြင့် ယက်အပ်သော အခင်း,လဲ (မွို့)သွင်းသားအပ်သော အခင်း, ခြင်္သေ့ရုပ် ကျားရုပ် စသည်ရုပ်ဖြင့် ထူးဆန်းစွာ ယက်လုပ် အပ်သော သားမွေးအခင်း, အတွင်း အပြင် နှစ်ဘက်လုံး၌ ပေါ် တက်သော အမွေးရှိသော(နှစ်ဘက်ချော) သားမွေး အခင်း,တဘက်၌သာ အမွေးပါသော(တဘက်ချော) သားမွေး အခင်း, ရတနာ ရွှေချည် ငွေချည်တို့ဖြင့် ချုပ်အပ်သော ပိုးချည် အချောအခင်း , (ရတနာ ချည်ဖြင့် မချုပ်အပ်သော ရိုးရိုးပိုးအခင်းကား ခုတင် စသည်၌ ခင်းကောင်း၏)တကျိပ် ခြောက်ယောက်သော ကချေသည် မိန်းမတို့ က လောက်သော သားမွေး အခင်းကြီး,ဆင်မြင်းတို့၏ ကျောကုန်းပေါ်၌ ခင်းအပ် သော ခမ်းနား ကြီးကျယ်သော အခင်း,ရထားပေါ်၌ ခင်းအပ်သော အခင်း , အထပ်ထပ် ချုပ်အပ်သော သစ်နက်ရေ(သမင်ရေ)အခင်း, ဝန်ပိုင်ရေဖြင့် ပြုအပ် သော မြတ်သော အခင်း , ညောင်စောင်း (ခုတင်) အထက်၌ အမိုး မျက်နှာချက် နီနှင့်တကွ ဖြစ်သော အခင်း ("အနီ" ဟူရာ၌ ပိန်းနှဲနီ ညောင်နီမျိုးကား အပ်၏၊ ဝတ်ပန်းနီမျိုးသာ မအပ်" ဟု ဆို၏၊) နီသော အဆင်းရှိသော ခြေအုံး ခေါင်းအုံး နှစ်လုံး၊ (တလုံး တည်း အနီဖြစ်လျှင်ရင်း,ဝတ်ပန်းနီစသော အနီရောင် မဟုတ်သော နှစ်လုံးဖြစ်လျှင် ရင်း အပ်၏) ဤသို့ အခင်းတု ဥစ္စာသယန မဟာသယနတို့၌ အိပ်စက် နေထိုင် တို့ရာ အားထုတ် ကြကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်း

ဂေါတမသည် ဤကဲ့သို့သော *ဥစ္စာသယန မဟာ သယနမျိုးမှ ရှောင်တော်မူပါပေသည်၊ ဤသို့သော် လည်း ချီးမွမ်း ပြောဆိုနိုင်ရာ၏။

၆။ ချီးမွမ်းပုံတမျိုးကား–အရှင်ကောင်း အရှင်မြတ်ဖြစ်ကြ ကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့တို့သည် သဒ္ဓါ တရားဖြင့် ပေးလှူအပ်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့ကို သုံးစွဲ ကြပြီးလျှင်, သူတို့သည် အကုသိုလ် တိုးပွါးခြင်း၏ အကြောင်း ဖြစ်သော တန်ဆာ ဆင်ခြင်း , နံ့သာ (အမွှေး အကြိုင်) သုံးစွဲသသယားခြင်းကို အားထုတ် နေကြကုန်၏၊ (အဘယ်အရာ များနည်း) ကိုယ်နံ့ ကောင်းအောင် နံ့သာမှုန့် စသည်တို့ဖြင့် ပွတ်တိုက်

---

* (ဥစ္စာ=မြင့်သော+သယန=နေထိုင်အိပ်စက်ရာ၊မဟာ=မြတ် သော ကြီးကျယ်ခမ်းနားသော + သယန=အိပ်ရာ နေရာ၊) လက်ရှစ်သစ်ထက်ပိုသော ဥစ္စာသယနကို မပိုအောင် ဖြတ်၍, ပလ္လင်မှ ခြင်္သေ့ရုပ် ကျားရုပ်တို့ကိုဖျက်၍, လဲ (မွို့) ပါသော အိပ်ရာ မွေ့ရာများကို လဲမွို့ ထုတ်ပြစ်၍ သုံးစွဲရမည်၊ ထိုမှ ကြွင်းသမျှ ခမ်းနားသော အခင်းတို့ကို ခုတင် ထိုင်ခုံပေါ်၌ မခင်းဘဲ ကြမ်းပြင်မြေပြင် ဖျာပေါ်စသည်၌သာ ခင်း၍ သုံးစွဲရ မည်၊ ဥပုသ်သည်တို့လည်း ရဟန်းတော်များ ကဲ့သို့ ရှောင်ရ မည်၊ တရားဟောပလ္လင်စသည်၌ လူတို့က အထူးတလည် ခင်း ပေးလျှင် (လဲမွို့ အခင်းမှ တပါး) အခြားအခင်းများ ထိုင်ရုံ ထိုင်ကောင်း၏၊ အိပ်ကား မအိပ်ကောင်း၊ သားမွေး အခင်း ကိုသာ ပယ်ရကား သားမွေး မဟုတ်သော ချည်ကော်ဇော ပိုးကော်ဇော များမှာ ခုတင်ပေါ်၌ ခင်း၍ အိပ်ကောင်း၏ ဟု ယူကြသည်။

ခြင်း, ကိုယ်နေသဏ္ဍာန် ပုံဟန် ကျော့ရှင်းအောင် (အဆက် အလက် ပြေပြစ်အောင်) ဆုပ်နယ်ခြင်း, နံ့သာရည်တို့ဖြင့် ရေချိုးခြင်း, လက်ဖှော့သည်တို့ကဲ့သို့ လက်ရုံး လက်မောင်း အားကောင်း တိုးတက်အောင် (လက်ရိုက် စသည်တို့ဖြင့်)ထုရိုက်ခြင်း,မှန်ကို ဆောင်ခြင်း၊ (မှန်ကြည့်ခြင်း) မျက်ရေး ကွင်းစရာ မျက်စဉ်းကို ဆောင်ခြင်း (မျက်ရေးကွင်းခြင်း), ပန်း, နံ့သာ,အရောင်တင်ဆေးတို့ကို ဆောင်ခြင်း,မျက်နှာ၏ အသွေးကို ကြည်လင်စေတတ်သော မြေညက်မှုန့် မုန်ညင်းမှုန့် နှမ်းမှုန့် နနွင်းမှုန့် ဟူသော မျက်နှာချေမှုန့် တို့ကို ဆောင်ခြင်း, မျက်နှာ၌ လိမ်းကျံ အပ်သော သနပ်ခါး စသည်ကို ဆောင်ခြင်း(လိမ်းခြင်း),လက်၌ ဆင်အပ်သော တန်ဆာ အမျိုးမျိုးကို ဆောင်ခြင်း, (ဆင်ခြင်း), ဦးစွန်းထုံးခြင်း, (ထုံးပြီးကိုလည်း တန်ဆာဆင်ခြင်း), ဒုတ်ကောက်စသည်ကို ကိုင်ခြင်း, မိန်းမ ယောကျ်ား အရုပ်များဖြင့် ဆန်းကြယ်သော ဆေးကျည်တော်ကို ဆောင်ခြင်း, သံလျက်ကိုဆောင်ခြင်း,ဆန်းကြယ်သော ထီးကိုဆောင်ခြင်း, ဆန်းကြယ်သော ဘိနပ်ကို စီးခြင်း, နဖူး၌ သင်းကြစ်များကို ဖွဲ့ထားခြင်း, မကိုဋ်၌ အထွဋ် တပ်သော ကျော်မြတ် ရတနာကို ဆောင်ခြင်း, စာမရီသားမြီးယပ်ကို ဆောင်ခြင်း, ဖြူကုန် ရှည်ကုန်သော အမြိတ် အဆာ ရှိကုန်သော အဝတ်တို့ကို ဆောင်ခြင်း, ဤသို့သော အကုသိုလ် တိုးပွားကြောင်းဖြစ်သော တန်ဆာဆင်မှု

အမွှေးအကြိုင်သာယာမှုတို့ကို အားထုတ် နေကြကုန်သကဲ့သို့ ရဟန်းဂေါတမသည် ထိုကဲ့သို့သော အလုပ်တို့ကို အားထုတ်ခြင်းမှ ရှောင်တော် မူပါပေသည်၊ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်း ပြောဆိုရာ၏။

၃။ ချီးမွမ်းပုံ တမျိုးကား – အရှင်ကောင်း အရှင်မြတ် ဖြစ်ကြကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့တို့သည် သဒ္ဓါတရားဖြင့် လှူအပ်ကုန်သော ပစ္စည်း တို့ကို သုံးစွဲကြပြီးလျှင်,သူတို့သည် ဤသို့သဘောရှိသော နတ်ပြည် နိဗ္ဗာန် လမ်းကြောင်းတို့၏ ဖီလာကန့်လန့် စကားကိုပြောဆိုအားထုတ်နေကြကုန်၏၊(အဘယ် စကားများနည်း၊)...... မင်းနှင့် စပ်သော စကား,* သူပုန် ဒါးမြ ခိုးသူတို့နှင့်စပ်သော စကား, အမတ်ကြီးနှင့် စပ်သော စကား, စစ်တပ်နှင့် စပ်သော စကား, ဘေး, စစ်တိုက်ပုံ, စားဘွယ်,သောက်ဘွယ်, အဝတ်, အိပ်ရာနေရာ, ပန်း,နံ့သာ, ဆွေမျိုး, ယာဉ် (ရထား),ရွာ,နိဂုံး, မြို့,ဇနပုဒ်, မိန်းမ, ယောကျ်ား, သူရဲကောင်း, လမ်း (လမ်း၌ နေကြသူများ), ရေဆိပ် (အိုးထိန်းကျွန်မ), ရှေးက သေလွန်ကြ

* မင်းစကားစသည်ကို ပြောဆိုရာ၌ သူတို့၏ ကြီးကျယ်ကြောင်း ခမ်းနားကြောင်း စသော လောကီ သက်သက်ကိုသာ မပြောဆိုကောင်း၊မည်သည့်မင်းသည် သဒ္ဓါတရားကောင်း၏ စသည်ဖြင့်၎င်း " ဤသို့ ကြီးကျယ်ခဲ့သော မင်းသည်လည်း သေရသေးသည် " စသည်ဖြင့် ၎င်း, တရားသဘော သံဝေဂသဘော ပါအောင် ပြောလျှင်ကား ပြောကောင်း၏။

ပြီးသော ဆွေမျိုးများနှင့်စပ်သော စကား, ရှေးဟောင်း စကားကို မှတ်သားကျန်သော အမျိုးမျိုးသောစကား, လောကနှင့် စပ်သော စကား ('' ဤ လောကကို မည်သူ ဖန်ဆင်းထားသနည်း '' စသော စကား), သမုဒ္ဒရာနှင့် စပ်သော စကား (သမုဒ္ဒရာကို အဘယ့်ကြောင့် သာဂရ ဟု ခေါ်သနည်း'' စသော စကား), ''ဤနည်းဖြင့် ကြီးပွားနိုင်၏,ဤနည်းဖြင့် ဆုတ်ယုတ် ပျက်စီးတတ်၏'' စသော စကား, ဤသို့လျှင် အကျိုးမပြုသော ခြောက်ဘဝပေါ်ရာ စကားတို့ကို ပြောဆို နေကြကုန် သကဲ့သို့, ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော စကားမျိုးကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်တော်မူပါပေသည်၊ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆိုရာ၏။

၈။ ချီးမွမ်းပုံ တမျိုးကား – အချင်းကောင်း အချင်းမြတ် ဖြစ်ကြကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့တို့သည် သဒ္ဓါတရားဖြင့် ပေးလှူအပ်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့ကို သုံးစွဲကြပြီးလျှင်,သူတို့သည် ဤသို့သဘောရှိသော ဆန့်ကျင်ဘက် စကားကို အားထုတ်ပြောဆိုနေကြ

၄ ကုန်၏၊ (အဘယ်စကားနည်း၊) သင်သည် ဤ ဓမ္မဝိနယကို အဘယ်မှာ နားလည်နိုင် လိမ့်မည်နည်း၊ ဘယ်မှာ နားလည်နိုင်မှာလဲ)၊ သင်သည် အမှား

(၈) မိမိတို့ ဆိုင်ရာ တရားများကို ဓမ္မ, မပြုလုပ်ရ ဟု တားမြစ်ခြင်းကို ဝိနယ ဟု ခေါ်၏၊ ထိုဓမ္မဝိနယဖြင့် တည်ထောင်ထားသော သာသနာကိုလည်း''ဓမ္မဝိနယ'' ဟု ခေါ်နိုင်၏။

ကျင့်နေသူ၊ ငါသည်း၊ ငါကား အမှန်ကျင့်နေသူသည်း၊ ငါ၏ စကားသည် ရှေ့နောက် ညီလျက် ညက်ညော၏၊ သင်၏ စကားသည်ကား ရှေ့နောက် မညီ၊ သင်သည် အလျင်ပြောရမည့် စကားကို နောက်မှ ပြော , နောက်မှ ပြောရမည့် စကားကို အလျင် ပြော၏၊ သင်၏ ကာလရှည်စွာ လေ့လာအပ်သော စကားသည် ငါ၏ စကား တခွန်းကြောင့် ဖေါက်ပြန်ပျက်ပြား၍ အလကားဖြစ်တော့၏၊ သင်၏ အယူဝါဒ၌ ငါသည် (မည်သည့်) အပြစ်ကို တင်အပ်ပြီ (တင်လိုက်ပြီ)၊ သင့်ကို ငါက နှိပ်အပ်ပြီ (နှိပ်လိုက်ပြီ၊) ငါတင်အပ်သော အပြစ်မှ လွတ်ဘို့ရာ ထိုထို ဤဤ ဟုသည့်လည်သင်ယူချေ ဥုးလော၊ ဖြေနိုင်လျှင် လည်း ယခုလက်ငင်း ဖြေရှင်းလော၊ ဤသို့ အလားတူဖြစ်သော ဆန့်ကျင်ဘက် စကား (ရန်စကား) တို့ကို ပြောဆိုအားထုတ်နေကြ သကဲ့သို့, ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော ဆန့်ကျင်ဘက် စကားမျိုးကို ပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်တော် မူပါပေသည်၊ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်း ပြောဆိုရာ၏။

၉။ ချီးမွမ်းပုံ တမျိုးကား – အချင်းကောင်း အချင်းမြတ် ဖြစ်ကြကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့တို့သည် သဒ္ဓါတရားဖြင့် ပေးလှူအပ်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့ကို သုံးစွဲကြပြီးလျှင် သူတို့သည် ဤသို့ သဘောရှိသော သဝဏ် စာလွှာ နှုတ်မှာစကားကို ယူဆောင်၍ တရွာမှတရွာ တမြို့မှတမြို့သို့ ပို့ဆောင်ခြင်းဟူသော

တမန်သည်တို့၏အလုပ်,တအိမ်မှတအိမ်သို့ စေခိုင်းအပ်သည် ဖြစ်၍ သွားခြင်းဟူသော အစေခံအလုပ်ကို အားထုတ်နေကြကုန်၏၊ အဘယ်သို့နည်း၊...... ရှင်ဘုရင်, အမတ်ကြီး၊ (သမ္ဘတ, ဝန်ကြီး၊)မင်းမျိုးမင်းနွယ်, ဗြာဟ္မဏမျိုးနွယ်,သူကြွယ်မျိုးနွယ် ရှိသူ, သတို့သားစသူတို့၏"မည်သည့်အရပ်သို့ သွားပေးစမ်းပါ, ထို အရပ်မှ မည်သည့် အရပ်သို့ လာခဲ့ပါ, ဒါဟာကို ဆောင်ယူသွားပါ,ထိုအရပ်က မည်သည့် ဥစ္စာကို ဆောင်ယူခဲ့ပါ'' ဤသို့ စသော စေခိုင်းမှုကို ခံနေကြသကဲ့သို့ ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော တမန်လုပ်မှု အစေအခိုင်း ခံမှုမှ ရှောင်တော်မူပါပေသည်၊ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆိုရာ၏။

၁၀။ ချီးမွမ်းပုံ တမျိုးကား – အချင်းကောင်း အချင်းမြတ်ဖြစ်ကြကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် သဒ္ဓါတရားဖြင့် ပေးလှူအပ်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့ကို သုံးစွဲကြပြီးလျှင် , သူတို့သည် လောကကို အံ့ဩလာအောင် ချီးမွမ်းအောင်ပြုလုပ်တတ်ကြကုန်၏၊မိမိကို လှူချင် လာအောင် ဒါယကာ ဒါယိကာမ တို့ကို မြှောက်၍ ဖြစ်စေ မိမိဂုဏ်ကို ဖော်၍ဖြစ်စေ ပြော

(၁၀) ဆွမ်းသင်္ကန်းစသော ပစ္စည်းများကို အကောင်းအမွန်လှူသော်လည်း (နောက်မှ များများ (၂ါင်းကောင်းရအောင်) ယခုအလှူမခံသေးဘဲ ခေါင်းပါးစွာ အညံ့စား ပစ္စည်းများကိုသာ အလှူခံခြင်း သုံးစွဲခြင်းအားဖြင့် လူ အများက "တယ်တော်တဲ့

တတ်ကြကုန်၏၊ ပစ္စည်းကို မလှူ – လှူအောင် အရိပ်နိမိတ်ကိုလည်း ပြုထတ်ကြကုန်၏၊ မလှူဘဲ မနေနိုင်အောင် ဆဲဆို ရှုတ်ချတတ်ကြကုန်၏၊ [''သဒ္ဓါတရားအင်မတန် နည်းတဲ့လူ '' စသည်ဖြင့် ပြောတတ်ကြကုန်၏] တအိမ်မှ ရသောလာဘ်ဖြင့် တအိမ်မှလာဘ်ကို ရှာတတ်ကြကုန်၏၊ ရဟန်း ဂေါတမသည် ဤနည်းများကို မပြုလုပ်ဘဲ ရှောင်တော်မူပါပေသည်၊ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆိုရာ၏။

မဇ္ဈိမသီလအခန်း ပြီး၏။

ကိုယ်တော်ဘဲ '' ဟု အထင်ကြီး လာအောင် ချီးမွမ်းအောင် ပြုခြင်း, ဤသို့ ပြုမှုကို " ပစ္စယပဋိသေဝန = ပစ္စည်းလေးပါး သုံးစွဲမှုဖြင့် အံ့ဩအောင် ပြုခြင်း''ဟု ခေါ်သည်၊ တချို့ကား သူ့ကို အရိယာထင်အောင် " ဒီလို ဝတ်စား သွားလာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ တန်ခိုးကြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်များသာ ဖြစ်တယ် " ဟု ပြောဆို၏၊ ဤသို့ ပြောဆိုခြင်းကို '' သာမန္တဇပ္ပန = မင်္ဂဖိုလ်တရား၏ အနီး၌ ပြောခြင်း'' ဟု ခေါ်၏၊ တချို့ကား အထင်ကြီးအောင် ဣန္ဒြေလုပ်၍ သွား၏ , စား၏ နေထိုင်၏၊ ဤသို့ ပြုမှုကို "ဣရိယာပထသန္နိဿိတ = ဣရိယာပုထ်ကိုမှီခြင်း"ဟု ခေါ်၏၊ အထင်ကြီးစေလိုသော စိတ် မထားဘဲ စိတ်ရိုး စိတ်ကောင်းဖြင့် ပြုလုပ်လျှင် ထို သုံးမျိုးလုံး အပြစ် မရှိ၊ အကောင်းချည်း ဖြစ်သည်။

တအိမ်မှရသော လာဘ်ကို အခြားတအိမ်၌ ကလေးစသူတို့အား ပေး၏၊ ထိုအိမ်က အလိုက်သိစွာ သူပေးတာထက် ကောင်းသော ပစ္စည်းကို လှူရတော့၏၊ ဤနည်းအားဖြင့် နောက်ဆုံးအိမ်မှ အကောင်းဆုံး လာဘ်ရအောင် ရှာသည်။

၅။ မဟာသီလခန်း

၁။ ချိုးမွမ်းပုံ တမျိုးကား – အရှင်ကောင်း အရှင်မြတ်ဖြစ်ကြကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့တို့သည် သဒ္ဓါ တရားဖြင့် ပေးလှူအပ်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့ကို သုံးစွဲကြပြီးလျှင် သူတို့သည် ဤသို့ သဘောရှိသော ၊တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာဖြင့် လမ်းရိုး လမ်းမှန် မဟုတ်သော အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်း မှုကို ပြုနေကြကုန်၏၊ အဘယ် အတတ်မျိုးနည်း၊ ...... လက် ခြေ စသော ကိုယ်အင်္ဂါကို ကြည့်၍ အကျိုး အပြစ်ကို သိသော အင်္ဂကျမ်း အတတ်, ဘေးငယ်သော အရိပ် နိမိတ် အမှတ်အသားကို ကြည့်၍(နားထောင်၍) မိမိ အလိုရှိအပ်သောအရာကို သိနိုင်သော နိမိတ္တကျမ်းအတတ်, မိုးကြိုး ကျခြင်း (ဥပါယ်–တော်လဲခြင်း) စသော အတိတ်ကြီး နိမိတ်ကြီး များကို ကြည့်၍ ဖြစ်လတ္တံ့သော အကျိုးအပြစ်ကို ညွှန်ပြနိုင်သော ဥပ္ပါတကျမ်း အတတ်, အိပ်မက်ကျမ်း အတတ်, အင်္ဂါကြီးငယ်၏ အသေးစိတ်လက္ခဏာ(အမှတ်အသား)ကို ကြည့်၍ (မင်းဖြစ်မည် အိမ်ရှေ့ဖြစ်မည် စသည်ဖြင့်) သိသော လက္ခဏာကျမ်းအတတ်, ကြွက်ကိုက်ခြင်း၏ အကျိုးအပြစ်ကို သိသော အတတ် , '' မည်သည့် ထင်းဖြင့် မည်ကဲ့သို့မီးပူဇော်လျှင် မည်သို့သောအကျိုးကိုရ၏'' ဟု သိသော အဂ္ဂိဟောမ အတတ် , '' မည်သည့် ယောက်မဖြင့် မွှေ၍ ပူဇော်လျှင် မည်သည့် အကျိုးကို ရ၏'' ဟု သိသော ဒဗ္ဗိဟောမ အတတ်, ''မည်သည့် ဆန်ကွဲဖြင့် မီးပူဇော်လျှင် မည်သည့် အကျိုးရ၏'' ဟု သိသော ကဏဟောမ အတတ် , ထို့အတူ ဆန်, ထောပတ်, ဆီ တို့ဖြင့် မီးပူဇော်ခြင်း၏ အကျိုး အပြစ်ကို သိသောအတတ်,မုန်ညင်းစေ့စသည်ကိုပါးစပ်ဖြင့် ယူ၍ မီးထည့်ခြင်း (ပါးစပ်ဖြင့် မန္တာန် ရွတ်၍ ပူဇော်ခြင်း) ဟူသော မုခဟောမ အတတ်, လက်ျာညှာပ်ရိုးနူး ပဆစ်စသည်တို့၏ သွေးဖြင့် ပူဇော်ခြင်း ဟူသော လောဟိတဟောမ အတတ်,ကိုယ်အင်္ဂါအစိတ်အပိုင်းကိုကြည့်၍ ဂါထာမန္တာန်ရွတ်ပြီးနောက် ထိုသူ၏ အကျိုးအပြစ်ကို သိသော အင်္ဂဝိဇ္ဇာအတတ်, အိမ်နေရာ ဝင်းခြံနေရာ စသည်တို့၏ အကျိုးအပြစ်ကို သိသော ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာအတတ်,အနေ္တယျကျမ်း မာသုရက္ခကျမ်း ရာဇသတ်ကျမ်း စသော လောက စီးပွါး ကိုသာပြသော *ခတ္တဝိဇ္ဇာ အတတ် , သုသာန် သင်းချိုင်းသို့ သွား၍ ဘေးဥပဒ်ကင်း ငြိမ်းအောင် ပြုနည်းကိုပြ

(၁) တိရစ္ဆာန–နတ်ပြည်လမ်း, နိဗ္ဗာန်လမ်းတို့၏ ဖီလာကန့်လန့်ဖြစ်သော+ဝိဇ္ဇာ–အတတ်။ထိုအတတ်မျိုးကို တတ်၍ အသုံးချခြင်းဖြင့် နတ်ပြည်လည်း မရောက် နိဗ္ဗာန်လည်း မရောက်နိုင်သော အတတ်မျိုးတည်း၊ ထို အတတ်မျိုးကို တတ်ခြင်း, တတ်အောင်သင်ခြင်းကား အပြစ်မရှိ၊ ထိုအတတ်ကို တတ်၍ ထိုအတတ်ဖြင့် ဟောပြောအသက်မွေးသော ရဟန်းများသာ အပြစ်ရှိပါသည်၊ ထို အတတ်ဖြင့် အသက်မွေးမှုကိုလည်း "မိစ္ဆာဇီဝ" ဟု ခေါ်၏၊ (မိစ္ဆာ–ရဟန်းများ အတွက် လမ်းရိုး လမ်းမှန် မဟုတ်သော+အာဇီဝ–အသက်မွေးမှု။)

သော သိဝပိဇ္ဇာအတတ်, ဘုတ် (တစ္ဆေ) တို့ကို မိမိ အလိုပါအောင်ပြုသော ဘူတပိဇ္ဇာအတတ်, မြေအိမ်၌ နေ၍ သင်ယူအပ်သော (တနည်း–ကောက်ပင်တို့၏ တိုးပွါးနည်းကိုပြသော) ဘူရိပိဇ္ဇာအတတ်, မြွေကိုက် သည်ကို ကုတတ် မြွေကို ခေါ်ယူတတ်သော အဟိ ပိဇ္ဇာ အတတ် , အဆိပ်ချနိုင် အဆိပ် မတက်အောင် စောင့်ရှောက် နိုင်သော ဝိသပိဇ္ဇာ အတတ်, ကင်းမြီး ကောက်ကိုက်နာကို ကုနိုင်သော ဝိစ္ဆိကပိဇ္ဇာအတတ်, ကြွက်ကိုက်နာကို ကုနိုင်သော မူသိကပိဇ္ဇာ အတတ်, သတ္တဝါအမျိုးမျိုးတို့၏ ပြောဆို မြည်တွန်သံ သွားလာ ဟန်တို့၏ အကောင်းအဆိုးကို သိသော သကုနပိဇ္ဇာ အတတ် , ကျီးမြည်သံကို သိသော ဝါယသပိဇ္ဇာ အတတ်, [သကုနပိဇ္ဇာ အပြင် , ဝါယသပိဇ္ဇာကျမ်း လည်း ထင်ရှားသော ကျမ်းတကျမ်း ဖြစ်သတဲ့၊] ကြီးရင့်သော အရွယ်ကို ထောက်၍ နေခံ့ရှည်ဦးမည့် အသက်ကို ဟောပြောနိုင်သော ပက္ကဇ္ဈာန အတတ်, မြှားကို ကာကွယ် စောင့်ရှောင်နိုင်သော သရပရိတ္တာ ဏအတတ်, ငှက်မျိုး သားကောင်မျိုး အားလုံးတို့၏ မြည်တွန်သံကိုသိသော မိဂစက္က အတတ်,ဤသို့သော အတတ်မျိုးဖြင့် လမ်းမှန်မဟုတ်သော အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်းမှုကို ပြုသကဲ့သို့, ရဟန်း ဂေါတမသည် ဤသို့သော အတတ်မျိုးဖြင့် အသက်မွေးမှုမှ ရှောင် တော်မူပါပေသည်၊ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆို ရာ၏။

၂။ ချီးမွမ်းပုံ တမျိုးကား — အရှင်ကောင်း အရှင်မြတ် ဖြစ်ကြ ကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏ တချို့တို့သည် သဒ္ဓါ တရားဖြင့် ပေးလှူအပ်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့ကို သုံးစွဲကြပြီးလျှင်, သူတို့သည် ဤသို့ သဘောရှိသော တိရစ္ဆာနပိဇ္ဇာဖြင့် အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်း မှုကို ပြုနေကြကုန်၏၊ အဘယ် အတတ်မျိုးနည်း၊ ပိုင်ဆိုင် သော ဥစ္စာရှင်မှာ ဖြစ်လာတတ်သော အကျိုးအပြစ် ကို ပြသော ပဒမြား လက္ခဏာကျမ်း, အဝတ်–ဒုတ် ဒါး–သံလျက်–မြှား–လေး (ဆိုပြီး လက်နက် များမှ ကြွင်းသော) လက်နက် အမျိုးမျိုး၏ လက္ခဏာကျမ်း, နေထိုင်ရာအမျိုး၏ တိုးပွါးခြင်း ဆုတ်ယုတ်ခြင်းတို့ကို ပြသော မိန်းမလက္ခဏာကျမ်း,ယောကျ်ားလက္ခဏာ ကျမ်း, သတို့သား လက္ခဏာကျမ်း , သတို့သမီး လက္ခ ဏာကျမ်း , ကျွန်–ကျွန်မ–ဆင်–မြင်း–ကျွဲ–နွားလား– နွားရိုးရိုးလက္ခဏာကျမ်း, စားသူတို့မှာ ဖြစ်လာတတ် သော အကျိုး အပြစ်ကို ပြသော ဆိတ် လက္ခဏာ ကျမ်း, သိုး–ကြက်–ငုံး–ဖွတ် လက္ခဏာကျမ်း, [အိမ် စသည်၌ ဖွတ်ရုပ် ရှိလျှင်လည်း အကျိုးအပြစ်ကို ဤ ကျမ်းက ပြသေး၏၊] တံနဲသာအတွင့် အိမ်အတွင့် တို့၏ လက္ခဏာကျမ်း , လိပ်လက္ခဏာကျမ်း, ကြွင်း

* ဤပါဠိ၌ အဋ္ဌကထာ၌ “ ခေတ္တပိဇ္ဇာ”ဟု ရှိ၏၊ မောဓိဇာတ်, သုတသောမဇာတ်, တို့၌“ခတ္တပိဇ္ဇာ, ခတ္တဓမ္မ”ဟု တွေ့ရသည်၊ ထိုကျမ်း၌ ကိစ္စတစုံတရာ ကြုံလာလျှင်(အကျိုးရှိမည်ထင်လျှင်) မိဘကိုပင် သတ်နိုင်၏–ဟု ဆိုသတဲ့။

သမျှသော သားကောင်တို့၏ လက္ခဏာကျမ်း, ဤသို့
သော ကျမ်း အတတ်ဖြင့် လမ်းမှန် မဟုတ်သော
အသက်မွေးမှုကို ပြုနေကြသကဲ့သို့, ရဟန်းဂေါတမ
သည် ဤသို့သော အသက်မွေးမှုမှ ရှောင်တော်မူပါ
ပေသည်၊ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆိုရာ၏။
၃။ ချီးမွမ်းပုံ တမျိုးကား -- အရှင်ကောင်း အရှင်မြတ်
ဖြစ်ကြကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့တို့သည်
သဒ္ဓါတရားဖြင့် ပေးလှူအပ်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့ကို
သုံးစွဲကြပြီးလျှင် သူတို့သည် ဤသို့ သဘောရှိသော
တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာဖြင့် လမ်းမှန် မဟုတ်သော အသက်
မွေးမှုကို ပြုနေကြကုန်၏၊ အဘယ် အတတ်မျိုးနည်း၊
မည်သည့်နေ့ မည်သည့်နက္ခတ်ဖြင့် မင်းတို့၏ စစ်မြေ
ပြင်သို့ ထွက်ခြင်းဖြစ်လိမ့်မည်၊ မည်သည့်နေ့ မည်
သည့်နက္ခတ်ဖြင့် မင်းတို့၏ ပြန်လာခြင်းဖြစ်လိမ့်မည်၊
မည်သည့်နေ့မည်သည့်နက္ခတ်ဖြင့် ငါတို့ပြည်တွင်းက
မင်းတို့၏ ပြည်ပမင်းထံ(စစ်တိုက်ရန်) ချဉ်းကပ်လိမ့်
မည်၊ ပြည်ပမင်းတို့ ဆုတ်ခွါလိမ့်မည်၊ ပြည်ပမင်းတို့
က ပြည်တွင်းမင်းထံ ချဉ်းကပ်လိမ့်မည်၊ ပြည်တွင်း
မင်းတို့က ဆုတ်ခွါရ လိမ့်မည်၊ ပြည်တွင်း မင်းတို့
နိုင်လိမ့်မည်၊ ပြည်ပမင်းတို့ ရှုံးလိမ့်မည်၊ ပြည်ပမင်း
တို့ နိုင်လိမ့်မည်၊ ပြည်တွင်းမင်းတို့ ရှုံးလိမ့်မည်၊
ဤသို့လျှင်''မည်သူကနိုင်၍ မည်သူက ရှုံးလိမ့်မည်''
စသည်ဖြင့် ဟောပြောကာ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာဖြင့် လမ်း
မှန်မဟုတ်သော အသက်မွေးမှုကို ပြုနေကြသကဲ့သို့,

ရဟန်း ဂေါတမသည် ဤသို့သော အသက် မွေးမှုမှ
ရှောင်ကြဉ်တော် မူပါပေသည်၊ ဤသို့သော်လည်း
ချီးမွမ်းပြောဆိုရာ၏။
၄။ ချီးမွမ်းပုံ တမျိုးကား -- အရှင်ကောင်း အရှင်မြတ်
ဖြစ်ကြကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့တို့သည်
သဒ္ဓါတရားဖြင့် ပေးလှူအပ်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့ကို
သုံးစွဲကြပြီးလျှင်, သူတို့သည် ဤသို့ သဘောရှိသော
တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာဖြင့် လမ်းမှန် မဟုတ်သော အသက်
မွေးမှုကို ပြုနေကြကုန်၏၊ အဘယ် အတတ်မျိုးနည်း၊..
လ ကြတ်လိမ့်မည်၊ နေကြတ် လိမ့်မည်၊ နက္ခတ်
ကြတ်လိမ့်မည်၊ လ-နေ တို့ လမ်းမှန်သွားလိမ့်မည်၊
နက္ခတ်တို့ လမ်းလွဲ၍ သွားလိမ့်မည်၊ ဥက္ကာ ကျလိမ့်
မည်။ [လေထုချင်း တိုက်မိ၍ မီးရောင်ကဲ့သို့ အရောင်
ဖြစ်ပြီးလျှင် ကောင်းကင်မှ ကျခြင်းကို ဥက္ကာကျခြင်း
ဟု ခေါ်၏၊ မြန်မာတို့က ''ဥဘာပျံသည်'' ဟု ခေါ်ကြ
သည်၊] အရပ်မျက်နှာတို့၌ မီးလောင်သကဲ့သို့ မီးလျှံ
အခိုးလျှံ ပေါ် ထွက်လိမ့်မည်၊ မြေ(ငလျင်) လှုပ်လိမ့်
မည်၊ ကောင်းကင်၌ မြိမ်းဟိန်းသံကြီး ဖြစ်လိမ့်မည်၊
[ကောင်းကင်၌ လေထု၏ပြင်းစွာတိုက်ခိုက်မှုကြောင့်
အသံမြည်ခြင်းတည်း၊ ''တော်လဲခြင်း'' ဟု ခေါ်ကြ
သည်၊] လ - နေ တို့၏ လမ်းမှန်သွားခြင်း စသည်
ကြောင့် မည်သည့်ကောင်းကျိုး ဖြစ်၍, လမ်းလွဲသွား
ခြင်း စသည်ကြောင့် မည်သည့် ဆိုးကျိုး ဖြစ်လိမ့်
မည်၊ လ နေ နက္ခတ်တို့၏ မည်သည့် ရာသီသို့

တက်ခြင်း သက်ခြင်းသည် မည်သည့် အကျိုးရှိလိမ့်မည်၊ လ နေ နက္ခတ်တို့ မသန့် မရှင်း ဖြစ်လိမ့်မည်၊ သန့်သန့်ရှင်းရှင်း ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ဤသို့ ဟောပြောကာ တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာဖြင့် လမ်းမှန် မဟုတ်သော အသက်မွေးမှုကို ပြုနေကြသကဲ့သို့ , ရဟန်း ဂေါတမသည် ဤသို့သော အသက်မွေးမှုမှ ရှောင်ကြဉ်တော်မူပါပေသည်၊ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆိုရာ၏။

၅။ ချီးမွမ်းပုံ တမျိုးကား — အရှင်ကောင်း အရှင်မြတ်ဖြစ်ကြကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့တို့သည် သဒ္ဓါတရားဖြင့် ပေးလှူအပ်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့ကို သုံးစွဲကြပြီးလျှင်, သူတို့သည် ဤသို့ သဘောရှိသော တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာဖြင့် လမ်းမှန် မဟုတ်သော အသက်မွေးမှုကို ပြုနေကြကုန်၏၊ အဘယ်အတတ်မျိုးနည်း၊.. မိုးလေကောင်း လိမ့်မည်၊ မိုးခေါင် လိမ့်မည်၊ သာယာဝပြောလိမ့်မည်၊ ငတ်မွတ်လိမ့်မည်၊ ဘေးကင်းလိမ့်မည်၊ ဘေးဖြစ်လိမ့်မည်၊ ရောဂါဖြစ်လိမ့်မည်၊ လက်ချိုး၍ ရေတွက်နည်း၊ တစ်နှစ် စသော ဂဏန်းစဉ်အတိုင်း ရေတွက်နည်း၊ အပေါင်း အနုတ် အမြှောက် အစား ရေတွက်နည်း၊ ကဗျာဖွဲ့နည်း၊ *လောကာယတကျမ်း အတတ် , ဤသို့သော အတတ်မျိုးဖြင့်

* လောကာယတ (လောက+အာယတ) =ပညာမဲ့လူ့လောက၏ + အားတက်သရော ရှိစရာဖြစ်သော် စီးပွားရေး ကုသိုလ်ရေး နှစ်မျိုးလုံး မပါဘဲ တယောက်နှင့် တယောက် အငြင်း

ဟောပြောလျက် လမ်းမှန် မဟုတ်သော အသက်မွေးမှုကို ပြုနေကြကုန် သကဲ့သို့ , ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော အသက်မွေးမှုမှ ရှောင်တော်မူပါပေသည်၊ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်းပြောဆိုရာ၏။

၆။ ချီးမွမ်းပုံ တမျိုးကား -- အရှင်ကောင်း အရှင်မြတ်ဖြစ်ကြကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့တို့သည် သဒ္ဓါတရားဖြင့် ပေးလှူအပ်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့ကို သုံးစွဲကြပြီးလျှင် သူတို့သည် ဤသို့ သဘောရှိသော တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာဖြင့် လမ်းမှန် မဟုတ်သော အသက်မွေးမှုကို ပြုနေကြကုန်၏၊ အဘယ် အတတ်မျိုးနည်း၊.. သတို့သမီးပေးပို့ခြင်း မင်္ဂလာကို ပြုပေးခြင်း , (အခါပေးခြင်း)ကွဲ ပြီးသူတို့ကို(သမီးခင်ပွန်းကို)ပြန်၍ ပေါင်းမိအောင် ပြုပေးခြင်း,ကွာရှင်းပေးခြင်း,လယ်စု ယာစု ကြွေးမြီစုကို စုရုံး သိမ်းဆည်းဘို့ရာ အခါပေးခြင်း, အရပ်တပါး၌ ရောင်းဘို့ရာ အတိုးချဘို့ရာ အခါပေးခြင်း, တင့်တယ်အောင် ဘုန်းကြက်သရေတိုးအောင် ပြုပေးခြင်း , (ရန်သူ တို့အား) မတင့်တယ်အောင် ကြက်သရေ မရှိအောင် ပြုပေးခြင်း , မတည်သော ကိုယ်ဝန်ကို (နေ့ခံတကြိမ်၌)တည်အောင် ပြုပေးခြင်း, (ကိုယ်ဝန်တည်ဆေးပေးခြင်း) မန္တာန်ဖြင့် လျှာခိုင်

အခုံ ဖြစ်စေသော အတတ်၊ ဥပမာ-တယောက်က "ကျီးကန်းသည် မဲ၏"ဟု ဆိုလျှင် တယောက်က "ဖြူတယ်ကွ" (ဘာကြောင့်လဲ) " အရိုးက ဖြူလို့ " ဤသို့ စသော အတတ်မျိုးတည်း။

နေအောင် (စကား မပြောနိုင်အောင်) ပြုခြင်း, မန္တန်
ဖြင့် မေးခိုင်အောင် ပြုခြင်း , မိမိအား ပုတ်ခတ်မည့်
သူကို လက်ပြန် ဖြစ်အောင် မန္တန်ရွတ်ခြင်း,ပြောအပ်
သမျှ စကားကို မကြားအောင် မန္တန်ရွတ်ခြင်း ,
[တရားရုံး၌ မိမိပြောစကားကို တရားတွေ့ဘက်တို့
မကြားအောင် လုပ်နည်း၊] မှန်၌ နတ်ကိုသွင်းချ၍
ပြဿနာမေးခြင်း, သတို့သမီးကိုယ်၌ နတ်ကိုသွင်းချ၍
ပြဿနာမေးခြင်း , ကျွန်မကိုယ်၌ နတ်ကို သွင်းချ၍
ပြဿနာမေးခြင်း,အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း အတွက်
နေကိုပူဇော် လုပ်ကျွေးခြင်း,[နွယ်သာကီ, သို့မဟုတ်
ရာသီပန်းတို့ဖြင့် ပူဇော်၍ တနေ့လုံး နေဘက် မျက်နှာ
ပြုနေခြင်းကို နေကို လုပ်ကျွေးခြင်း ဟု ခေါ် သည်၊]
အသက်မွေး ဝမ်းကြောင်း အတွက် မဟာဗြဟ္မာကို
ပူဇော်လုပ်ကျွေးခြင်း,မန္တန်စွမ်းဖြင့် ခံတွင်းမှ မီးလျှံ
ကို ထုတ်ပြခြင်း, ကြက်သရေကို ခေါ်ခြင်း, [“အို-
ကြက်သရေ......လာပါလော, ငါ၏ကိုယ်၌ တည်ပါ
လော, ငါ၏ကိုယ်၌ တည်ပါလောဟု ဦးခေါင်းဖြင့်
ကြက်သရေကို ခေါ်ယူခြင်း] ဤသို့သော အတတ်
မျိုးဖြင့် လမ်းမှန် မဟုတ်သော အသက် မွေးမှုကို
ပြုနေကြ သကဲ့သို့,ရဟန်းဂေါတမသည် ဤသို့သော
အတတ်မျိုးဖြင့် အသက်မွေးမှုမှ ရှောင်တော် မူပါ
ပေသည်၊ ဤသို့သော်လည်း ချီးမွမ်း ပြောဆိုရာ၏။
၇။ ချီးမွမ်းပုံ တမျိုးကား – အရှင်ကောင်း အရှင်မြတ် ဖြစ်
ကြကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့တို့သည် သဒ္ဓါ

တရားဖြင့် ပေးလှူအပ်ကုန်သော ပစ္စည်းတို့ကို သုံးဆွဲ
ကြပြီးလျှင် , သူတို့သည် ဤသို့သဘောရှိသော တိ
ရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာဖြင့် လမ်းမှန် မဟုတ်သော အသက်မွေးမှု
ကို ပြုနေကြကုန်၏၊ အဘယ်အတတ်မျိုးနည်း......လို
ရာဆုကို တောင်း၍ ထိုဆု ပြည့်စုံသည့်အခါ မန္တန်
ရွတ်၍ ပူဇော်ပသပါမည်ဟု ဝန်ခံမှု (အာမခံမှု) ကို
ပြုခြင်း , လိုရာဆု ပြည့်စုံသည့်အခါ ဝန်ခံထားသည့်
အတိုင်း ပူဇော်ပသခြင်း, [ဤနည်းများကို သူတပါး
အတွက် ပြုလုပ်ပေး၍ အလှူအဒါန်း အခရခြင်းသည်
ရဟန်းများအတွက် မိစ္ဆာဇီဝမည်၏၊] သူသေကောင်
၌ ဘုတ်ဝင်အောင် ပြုမှု, [“ဘူတကမ္မ” ဟု ပါဠိရှိ၏,
အဋ္ဌကထာ၌ မတွေ့ရ၊] မြေအိမ်၌ နေ၍ သင်ယူအပ်
သော မန္တန်၏ ဥပစာခေါ် ဆိုင်ရာကိစ္စကို ပြုလုပ်မှု,
နပုံးပဏ္ဍုက်ကို ဆေးဖြင့် ယောကျ်ားဖြစ်အောင် ပြု
ပေးမှု, ယောကျ်ားကို နပုံးပဏ္ဍုက်ဖြစ်အောင် ပြုမှု,
[ဆေးပေးခြင်း– ဓေးဝေ့ထုတ်ခြင်းဖြင့် ပြုသည်၊] အိမ်
ရာအသစ်၌ အိမ်တည်ဆောက်မှု,အိမ်ရာသစ်၌ (ဘေး
ရန်ကင်းအောင် , စီးပွါးတိုးအောင်) ပူဇော်ပသမှု,
မန္တန်ရွတ်လျက် ရေဖြင့် ခံတွင်း စင်ကြယ်အောင် ပြုမှု,
သူတပါးတို့ကို ရေချိုးပေးမှု , သူတပါး အတွက် မီး
ပူဇော်ပေးမှု, ပျို့အန်အောင် ဆေးပေးမှု, ဝမ်းလျှော
ဆေးပေးမှု, အထက်၌ သလိပ်စသော အပြစ်ဒေါသ
တို့ကို လျှောသက်စေမှု, ဆီနှင့်ရောစပ်၍ နှာနှပ်မှု ,
မျက်လွှာ ၂ လွှာ ၃ လွှာတို့ကိုပယ်ရှားနိုင်သော ငန်သော

မျက်စဉ်းဖော်စပ်မှု , မျက်စေ့ဇသော မျက်စဉ်း ဖော်စပ်မှု , မျက်စေ့ရောဂါ တိမ်သလာကို ဆေးကုမှု , ရှူးဝင်သော ခြောင့်ကို ထွက်အောင် ဆေးကုမှု , သူငယ်နာ ဆေးကုမှု, အရင်းမူလ ပဓာနဆေးတို့ကို ပေးမှု,တနည်း–အရင်းမူလရောဂါဆေးတို့ကို ပေးမှု, အသားနူ တက်သည့်အခါ ထိုအရင်းမူလဆေးတို့ကို ပယ်ရှားမှု, ဤသို့သော တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာဖြင့် လမ်းမှန် မဟုတ်သော အသက်မွေးမှုကို ပြုနေကြ သကဲ့သို့ , ရဟန်း ဂေါတမသည် ဤသို့သော အတတ်မျိုးဖြင့် အသက်မွေးမှုမှ ရှောင်တော် မူပါပေသည်၊ ဤသို့ သော်လည်း ချီးမွမ်း ပြောဆိုရာ၏။

[ဤ ပြခဲ့သော ဆေးအတတ် များလည်း တတ်ခြင်း, တတ်အောင် သင်ခြင်းကြောင့် အပြစ် မရှိပါ၊ ဝိနည်း မဟာဝါ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓကာ၌ ဆေးနည်းများကို ဟောတော်မူ၍, စီဝရက္ခန္ဓကာ၌ ဂိလာနပြုစုသူများ၏ ဂုဏ်အင်္ဂါတွင် ''ဆေးဖော် စပ်နည်း သိရမည် '' ဟုလည်း မိန့်တော်မူပါသည်၊ ထိုကဲ့သို့ ဆေးအတတ်ကိုတတ်၍ လူတို့အား ဆေး ကုမှုကြောင့် ကျေးဇူး တင်စွာ လှူကြသော ပစ္စည်းဖြင့် အသက်မွေးမှုကိုသာ မိစ္ဆာဇီဝ ဟု ခေါ်သည်။]

မဟာသီလခန်း ပြီး၏။

၆။ သုညအဖြစ်ကို ပြခန်း

[ဤ အခန်း၌ ၆၂ ပါးသော မိစ္ဆာအယူ များကို ပြထား၏၊ ထို မိစ္ဆာအယူရှိသူတို့သည် ''အတ္တရှိ၏, မြဲ၏, သို့မဟုတ် ပြတ်စဲ၏''ဟု မှတ်ယူထားကြ၏၊ သူတို့ မှတ်ယူ သည့်အတိုင်း''အတ္တမရှိ, မြဲသည်းမမြဲ, သို့မဟုတ် အဆက် မရှိသော နည်းဖြင့် ပြတ်စဲ၍လည်း မသွား၊ သူတို့ မှတ်ယူ ထားသည့်အတိုင်း''ဘာမျှ မဟုတ်,ဘာမျှ မရှိ,သုညချည်း ဖြစ်၏ '' ဟု ပြသောကြောင့် ဤအခန်းကို '' သုညတာ ပကာသန=သုညအဖြစ် ပြခန်း''ဟု ခေါ် ရသည်။]

သဗ္ဗညုတာဉာဏ်ကို ပြခန်း

[ထိုကဲ့သို့ မိစ္ဆာအယူဝါဒ အတိုင်း မဟုတ်နိုင် မရှိနိုင် ဘဲ သုညချည်း ဖြစ်နေကြောင်းကိုလည်း သဗ္ဗညုတာ ဉာဏ်တော် ဖြင့်သာ သိရသောကြောင့် မိစ္ဆာ အယူဝါဒ တို့၏ သုညဖြစ်ပုံကို ပြလိုက်လျှင် သဗ္ဗညုတာဉာဏ်တော် ကိုလည်း ပြပြီး ဖြစ်ရကား ဤ အခန်းကို သဗ္ဗညုတာ ဉာဏ်တော် ပြသော အခန်းဟုလည်း ခေါ် သင့်သည်၊ သဗ္ဗ=သိစရာအားလုံးကို+ညုတာ=သိနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်းဉာဏ်၊ ဤစကားစဉ် အရ ဤ အခန်း၌ ၆၂ ပါးသော မိစ္ဆာအယူ တို့ကိုရင်း သဗ္ဗညုတာဉာဏ်တော် ကိုရင်း သိကြရတော့မည် ဟု မြော်လင့်ကာ ရိုသေလေး စားစွာဖြင့် ကြည့်ရှုကြပါကုန်။]

သဗ္ဗညုတဉာဏ်

ဘိက္ခုတို့……ပြအပ်ပြီးသော ဂုဏ်တို့မှ တမျိုးတခြားဖြစ်ကုန် *နက်နဲကုန်, မြင်ဘို့ရန် ခက်ခဲကုန်, သိဘို့ရန် မလွယ်ကုန်, ငြိမ်းအေးကုန်, မွန်မြတ်ကုန်, ကြံစည်တွေးဆခြင်းဖြင့် မသက်ဝင်နိုင်ကုန်, သိမ်မွေ့ကုန်, ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်ကုန်သော ဂုဏ်တော်တို့သည်(ငါဘုရားမှာ)ရှိကုန်သေး၏၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ယင်းဂုဏ်တော်တို့ကို ကိုယ်တော်တိုင် (ဆရာ မရှိဘဲ) ထူးခြားသော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကြောင့် (တနည်း- ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့်) မျက်မှောက်ပြု၍ သတ္တာလေးပါးစသော တရားတို့ကို(သတ္တဝါတို့အား) သိစေတော်မူနိုင်, ငါဘုရား ဟု ဝန်ခံတော်မူနိုင် ပေသည်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တို့ကို ပြောလိုသူတို့သည် ယင်းသဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် ဂုဏ်တို့ဖြင့် ပြောမှသာ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပြောကြရာရောက်မည်။

---

* နက်နဲခြင်း စသော ဂုဏ်တို့သည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ ဂုဏ်တော်များ ချည်းပေတည်း၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ သန္တာန်တော်၌ ရှိနေသော ထိုဉာဏ်တော်ကို အခြားသူတို့မှန်းမြော်ကြည့်သော်လည်း အတိအကျ မသိနိုင်၊ ဥပမာ—သမုဒ္ဒရာ အလယ်ခေါင်ဝယ် ကြိုးချ၍ တိုင်းကြည့်သူသည် မိမိကြိုးက သမုဒ္ဒရာ နက်သလောက် မမှီသောကြောင့် သမုဒ္ဒရာနက်မှန်းကိုသာသိရ၏၊မည်မျှနက်သည်-ဟုကား အတိအကျ မသိနိုင်သကဲ့သို့, ဗုဒ္ဓ၏ ဉာဏ်တော်ကို အရှင်သာရိပုတြာကဲ့သို့ ထိပ်တန်းဉာဏ်ဖြင့် မှန်းမြော် ကြည့်သော်လည်း ထိုဉာဏ်တော် နက်နဲသလောက် မိမိဉာဏ်လိုက်၍ မမှီသောကြောင့် မည်မျှနက်သည် ဟု အတိအကျ မသိရ၊ အလွန့် အလွန် နက်သည်ဟူသာ မှန်းဆ၍ သိရပေမည်၊ ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင်သာ မိမိဉာဏ်တော် မည်မျှနက်နဲကြောင်း သိတော်မူသည်။

မှန်၏-လောက၌ အတော်ဉာဏ်ကြီးသူများကို ဉာဏ်နည်းသူတို့က မှန်းဆ၍ ကြည့်သော်လည်း ဟုတ်မှန်တိုင်း မသိကြ၊ ဉာဏ်ကြီးသူတို့ ကိုယ်တိုင်သာ(သို့မဟုတ် အလားတူဉာဏ်ကြီးသူကသာ) ထိုဉာဏ်၏ ကြီးကျယ်ကြောင်းကို သိနိုင်သကဲ့သို့တည်း။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ကိုယ်တော်၏ သန္တာန်၌ ထိုနက်နဲသော ဉာဏ်တော်ကြီး ရှိနေကြောင်းကို သိတော်မူသောကြောင့်သာ "ငါသည် ဗုဒ္ဓဖြစ်ပြီ"ဟု ဝန်ခံတော်မူပါသည်၊ ထိုဉာဏ်တော်ဖြင့် သတ္တာလေးပါးစသော တရားထူးများကို ဟောတော်မူပါပေသည်၊ ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်ကို အပြည့်အစုံ ပြောမည်ဆိုလျှင် ထိုဉာဏ်တော်ဖြင့် ပြောမှသာ အမှန်အတိုင်း ပြောရာရောက်ပေမည်၊ ရှေး၌ ပြခဲ့သော "ရဟန်းဂေါတမသည် သူ့အသက်ကို မသတ်, မိစ္ဆာစာရမှုကို မပြု"စသော ဂုဏ်ကလေးများကား သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ထောက်လျှင် အလွန်အောက်ကျသော ကိုယ်ကျင့် သီလကလေးမျှသာ ဖြစ်ပါသေးသည်၊ ထိုဂုဏ်ကလေးများဖြင့် ဗုဒ္ဓကို ချီးမွမ်းနေခြင်းကား သာသနာ့အပြင်ဘက်က ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မဟုတ်သော အမြင်ဖြင့် အပေါ်ရံ ချီးမွမ်းခြင်းသာ ဖြစ်လေသည်။

ဤ"သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော် ဂုဏ်"ဟူသည် အဘယ်နည်း။[မိစ္ဆာအယူများကို ရှင်းလင်း ပြခြင်းဖြင့် ဤ အမေးကို ဖြေပြီး ဖြစ်လိမ့်မည်။]

၆၂ ပါးသော မိစ္ဆာအယူများ

* ပုဗ္ဗန္တ ကပ္ပိက ဝါဒ ၁၈-မျိုး

ဘိက္ခုတို့…… ရှေးအတိတ်က အကြောင်းအရာရကို ကြံစည် တတ်ကြကုန်, ရှေးအတိတ်က အကြောင်းအရာရသို့ အစဉ်လိုက်၍ မိစ္ဆာအယူကို ယူတတ်ကြကုန်သော သမဏ

ဗြာဟ္မဏတချို့ ရှိကုန်၏၊ သူတို့သည် ရှေးအကြောင်းအရာ ရကို အာရုံပြု၍(စိတ်ဖြင့် စဉ်းစား၍)အမျိုးမျိုးသော မိစ္ဆာ အယူဖြစ်ဘို့ရန် အခြေခံစကားတို့ကို အကြောင်းပြ ၁၈မျိုး တို့ဖြင့်''ငါတို့အယူသာ အမှန်, အခြားအယူတွေ အမှား'' ဟု စွဲမြဲစွာ ပြောဆိုကြလေသည်၊ '' သူတို့သည် အဘယ် အချက်ကို စွဲ၍ ပြောဆိုကြသနည်း''ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။

သဿတဝါဒ လေးမျိုး

ဘိက္ခုတို့ ...... သဿတ အယူရှိသော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့ရှိကြ၏၊ သူတို့သည် အကြောင်းပြ လေးမျိုးတို့ဖြင့် အတ္တကိုရင်း လောကကိုရင်း မြဲ၏ ဟု ပညတ်ကြ(ပြောဆိုကြ)လေသည်၊ ''သူတို့လည်း ဘယ်အချက်ကိုစွဲ၍ ပြောဆို ပညတ်ကြကုန်သနည်း '' ဟု မေးဘွယ် ရှိ၏။ [သဿတ- သတ္တာတို့ သန္တာန်၌ အတ္တရှိ၏၊ ဤအတ္တသည် ဘယ် အခါမှ မပျက်စီးဘဲ မြဲ၏ ဟု ယူသော အယူဝါဒ။]

(က) ဘဝသိန်းပေါင်း များစွာကို ပြန်၍သိ သဖြင့် မိစ္ဆာအယူဖြစ်ပုံ

ဘိက္ခုတို့ ...... ဤလောက၌ တချို့သော သမဏ သို့မဟုတ် ဗြာဟ္မဏသည် *ကိလေသာ တို့ကို နှိပ်စက်တတ်သော ဝီရိယ,လွန်စွာ ကြိုးစားသော ဝီရိယ , အထပ်ထပ် ကြိုးစား

---

* ပုဗ္ဗ+အန္တ=ရှေးအတိတ်က ဖြစ်ခဲ့သော တရားစု(အကြောင်း အရာ)ကို+ကပ္ပိက=ကြံစည်စဉ်းစားသူတို့၏+ဝါဒ=အပြော အဆို အယူ အဆ၊ ယခု အခါ ထို ၁၈ မျိုးသော အယူဝါဒကို ပြမည်၊ ၁၈ မျိုးတွင်လည်း သဿတဝါဒ ၄ မျိုးကို ရှေးဦးစွာ ပြလိုက်မည်။

သော ဝီရိယ, ဤဝီရိယ သုံးမျိုးကိုရင်း မေ့မလျော့သော သတိကိုရင်း လမ်းဖြောင့်,လမ်းမှန် ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်း သော ဉာဏ်ကိုရင်း စွဲမှီ၍ များပြားစွာသော ရှေးဖြစ် ဟောင်းကို အောက်မေ့နိုင်သော စိတ်တည်ကြည်မှု သမာဓိ ကိုရ၏၊ ''ဘယ်လောက်များပြားသော ရှေးဖြစ်ဟောင်းကို အောက်မေ့နိုင်သနည်း''ဟု ဆိုလျှင် လွန်ခဲ့ပြီးစ တဘဝ၌ ဖြစ်ခဲ့သမျှကိုလည်း အောက်မေ့နိုင်၏၊ ၂ ဘဝ ၃ ဘဝမှ စ၍ ဘဝ သိန်းပေါင်းများစွာတို့၌ ဖြစ်ခဲ့ တွေ့ကြုံခဲ့သမျှ တို့ကိုလည်း အောက်မေ့ နိုင်၏။

---

* ဝီရိယ သုံးမျိုးတွင် ပဌမဝီရိယဖြင့် မိမိစိတ်အစဉ်မှာ ကိလေသာ အနှောက် အယှက် မရှိအောင် ကြိုးစား၏၊ ထို ကြိုးစားမှုကြောင့် ဈာန်၏ အနီး ဥပစာလောက် ရောက်အောင် သမာဓိရသည်၊ ဒုတိယ ဝီရိယဖြင့် ဆက်လက် ကြိုးစားပြန်ရာ ပဌမဈာန်မှ စ၍ စတုတ္ထဈာန် အထိ ရ၏၊ တတိယဝီရိယဖြင့် ဆက်လက်ကြိုးစား ပြန်ရာ '' ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ '' ခေါ် ရှေးဖြစ် ဟောင်းကို အောက်မေ့နိုင်သော အဘိညာဉ်ကို ရလေသည်၊ ထိုကဲ့သို့ ဝီရိယ သုံးမျိုးဖြင့် ကြိုးစားရာဝယ် ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ ပျောက်မသွားအောင် အမြဲ စိတ်စိုက်ထားသော သတိတရားလည်း ရှိရ၏၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း လမ်းမလွဲ ရအောင် နားလည်သော ဉာဏ်လည်း ပါဝင်ရ၏၊ ဤသို့လျှင် အလွန်ကြီးမားသော ဝီရိယ သတိဉာဏ်တို့ကို အခြေခံ ပြီးမှ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ကို ရရှိလေသည်၊ ဤ စကားအရ ယခု ပြမည့် မိစ္ဆာအယူကို ယူမှားသူသည် သာမညပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်, ဉာဏ်ဝီရိယနှင့် သတိကြီးမားသော သမဏ (ဗြာဟ္မဏ) တပါး ဖြစ်ပေသည်၊ သို့သော် လမ်းမှန်ကို ပြောပြမည့် ဗုဒ္ဓရှင်တော်ကို မတွေ့ရသဖြင့် မိစ္ဆာဝါဒကို ယူမှားရှာရတော့သည် ဟု သတိ ပြုလိုက်ပါ။

အောက်မေ့နိုင်ပုံကား–မည်သည့် ဘဝ၌ ငါ့နာမည်ကို ဘယ်လိုခေါ်၏၊ ငါ့အနွယ်ကား မည်သည့် အနွယ်တည်း၊ ငါ့ အဆင်းသည် မည်သည့် အဆင်းတည်း၊ မည်သည့် အစာကို ငါ စားခဲ့ရ၏၊ ဘယ်ပုံချမ်းသာခဲ့ (သို့မဟုတ် ဆင်းရဲခဲ့) သည်၊ မည်မျှ အသက်ရှည်ခဲ့သည်၊ ထို ဘဝမှ စုတေပြီးနောက် မည်သည့်ဘဝမှာ ဖြစ်ရသည်၊ ဤသို့ တဘဝမှ တဘဝသို့ ဆက်ကာ ဆက်ကာ ဖြစ်ခဲ့လေရာ နောက်ဆုံးဘဝမှ စုတေပြီးနောက် ဤလူ့ဘဝ၌ ဖြစ်လာရသည်၊ ဤသို့လျှင် အမည်, အနွယ်, အဆင်း, အစာ, ချမ်းသာ, ဆင်းရဲ, အသက် အပိုင်းအခြားနှင့် တကွ ဘဝ သိန်းပေါင်း များစွာ၌ ဖြစ်ခဲ့သမျှ အကြောင်း အရာကို အောက်မေ့နိုင် လေသည်၊ ဤသို့ အောက်မေ့နိုင်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏသည်(သူတပါးအား)[1]ပြောပြသည်မှာ–[2]အတ္တသည်၎င်း လောကသည်၎င်း မြဲ၏၊ အမြဲမနှင့်တူ၏၊

(၁) ဘဝပေါင်းများစွာ ဆက်ကာ ဆက်ကာ ဖြစ်ရာဝယ် ခန္ဓာအိမ်သာ တမျိုးပြီးတမျိုး ပြောင်းလွှဲရ၏၊ အတ္တ (ငါ) ကား မပြောင်းလွှဲ၊ ခန္ဓာအိမ်၌ မပျက်မစဲ အမြဲတည်သော အတ္တသည် ကေန် ရှိ၏၊ ဤသို့ ယူဆ၍ ထို အယူဝါဒ ပြန့်အောင် သူတပါးအား ဟောပြောသည်။

(၂) ခန္ဓာငါးပါးတွင် တပါးပါးကို အတ္တ(ငါ)ဟု စွဲလမ်း၏၊ လောက ဟုလည်း မှတ်ထင်၏၊ [ရူပံ အတ္တာစေဝ လောကောစ သဿတောစာတိ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ — ရူပက္ခန္ဓာသည် အတ္တလည်း ဟုတ်၏, လောကလည်းဟုတ်၏, မြဲလည်းမြဲ၏ ဟု အတ္တကို၎င်း လောကကို၎င်း ပညတ်ကြသည်၊] မြဲသော မိန်းမသည် အခြားကိုယ်တမျိုးကို မဖြစ်စေနိုင်သကဲ့သို့ ထိုအတ္တလည်း

တောင်၏အထွဋ်ကဲ့သို့ တည်တန့်၏၊ ခိုင်မြဲစွာ စိုက်ထား အပ်သော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်တန့်၏၊ *ထို သတ္တဝါတို့ သည်ကား တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွားကျင်လည်ကြရ စုတေကြရ ပဋိသန္ဓေ နေကြရသည်၊ မြေကြီး မြင့်မိုရ် တောင် လနေ့တို့နှင့် တူစွာ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသော အတ္တကား အမှန် ရှိပေသည်သာ။

“ ဘာ့ကြောင့် ဤသို့ပြောနိုင်သနည်း ” ဆိုလျှင်...... ငါသည် ဝီရိယသတိနှင့် ဉာဏ်ကိုစွဲမှီ၍ ရှေးဖြစ်ဟောင်းကို အောက်မေ့နိုင်သော သမာဓိကို ရ၏၊ (ဤသို့ စသည်ဖြင့် သူအောက်မေ့နိုင်ပုံတွေကို စုံလင်စွာ ပြောပြသည်။) ဤသို့ ငါကိုယ်တိုင် ရှေးဖြစ်ဟောင်းကို အောက်မေ့နိုင်သော ကြောင့် “အတ္တလောကသည် မြဲ၏” ဟု ငါသိရပေသည်၊ ဤသို့ သူတပါးအား ပြောပြလေသည်၊ * သဿတဝါဒ

အခြားအတ္တတမျိုးကို မဖြစ်စေတော့၊ တောင်ထွဋ်သည် ခိုင်မြဲစွာ စိုက်ထား အပ်သော တံခါးတိုင်သည် လေမုန်တိုင်း စသည် တို့ကြောင့် မတုန်လှုပ်သကဲ့သို့ အတ္တလည်း တစုံတရာ ဆန့်ကျင်ဘက်ကြောင့် ပြောင်းလွှဲခြင်း မရှိ၊ သတ်ချင်တိုင်းသတ် ဖြတ်ချင်တိုင်း ဖြတ်သော်လည်း အတ္တကား မပျက်စီးနိုင်-ဟူလို။

* ခန္ဓာအိမ်အပြောင်းအလွှဲကိုကြည့်၍ ထိုသတ္တဝါတို့သည် တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွားကြရ, ကျင်လည်ကြရ စုတေ(သေ)ကြရ, ပဋိသန္ဓေ နေကြရ၏ဟု ခေါ်ဝေါ်ရသည်၊ မြေကြီးစသည်တို့သည် အထင်အရှား ရှိနေသလို အတ္တသည်ကား မပျက်ပြားဘဲ အထင်အရှားပင်ရှိပါသည်၊ အနှစ် အမတေကဲ့သို့ တည်နေသော ထို အတ္တကား သေလည်း မသေ-အသစ် ဖြစ်သောအားဖြင့် ပဋိသန္ဓေလည်း မနေရပါ-ဟူလို။

ဖြစ်ပေါ် လာဘို့ရန် အကြောင်းလေးမျိုး ရှိရာဝယ် ဤသို့ ဘဝသိန်းပေါင်းများစွာကိုပြန်၍ အောက်မေ့နိုင်ခြင်းသည် ပဌမအကြောင်း တမျိုးပေတည်း။

(ခ) ဆယ်ကမ္ဘာအထိ ပြန်၍သိသူ (သဿတ အယူ ဖြစ်ဘို့ရန် အကြောင်း ၄ မျိုးရှိသည်တွင်) ဒုတိယ အကြောင်း၌ တဘဝ နှစ်ဘဝမှစ၍ ဘဝကုဋေ များစွာကို ကမ္ဘာ့ဖွဲ့ပြီးလျှင် ထို ကမ္ဘာပေါင်း ဆယ်ကမ္ဘာ အထိ ပြန်၍ အောက်မေ့နိုင် ခြင်းသာ ပဌမအယူဝါဒမှ ထူးခြားတော့သည်။

(ဂ) ကမ္ဘာ ၄၀ အထိ ပြန်၍သိသူ (သဿတ အယူ ဖြစ်ဘို့ရန် အကြောင်း ၄ မျိုးရှိသည်တွင်) တတိယအကြောင်း၌တကမ္ဘာ နှစ်ကမ္ဘာမှစ၍ ကမ္ဘာ ၄၀ အထိ ပြန်၍ အောက်မေ့နိုင် ခြင်းသာ ထူးတော့သည်။

(ခ) ဘဝသိန်းပေါင်း များစွာကို ပြန်၍စဉ်းစားသည့် အခါ ခန္ဓာ အိမ် တမျိုးပြီးတမျိုး ပြောင်းသော်လည်း "အတ္တ" ခေါ် ငါကား မပြောင်း, သိန်းပေါင်းများစွာသော ဘဝဝယ် ငါတယောက် ထည်းသာဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ငါဟူသောအတ္တ ငါဟူသော လောကသည် "မပျက်မစီး မြဲ၏" ဟု ယူမှားသော ဝါဒကို "သဿတဒိဋ္ဌိ—မြဲ၏ဟု ယူမှားမှု" ခေါ်သည်၊ ထိုသို့ ယူရာ၌ သူထင်နေသော အတ္တကား စိတ်ဝိညာဉ်သော်လည်း ဖြစ်လိမ့် မည်၊ သို့မဟုတ် ဝေဒနာစသော ခန္ဓာလေးပါးတို့တွင် တပါး ပါးသော်လည်း ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

(ဂ) မှတ်ချက်။ ။သာသနာပ်ကာလ၌ ဉာဏ်အထက်ဆုံး မိစ္ဆာ အယူရှိသူသည် ပုဗ္ဗေနိဝါသာ နုဿတိဉာဏ်ကိုရလျှင် ကမ္ဘာ

(ဃ) တက္ကီပုဂ္ဂိုလ် စတုတ္ထ အကြောင်း၌ အရှင်ကောင်း အရှင်မြတ် ဖြစ်ကြကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ် အချက်ကို စွဲ၍ သဿတဝါဒ ရှိကြကုန်လျက် အတ္တကို၎င်း လောကကို၎င်း မြဲ၏ ဟု

လေးဆယ် အထိသာ ပြန်၍ သိနိုင်သတဲ့၊ ကမ္ဘာလေးဆယ်၏ ဟိုဘက် သူသည် မဖြစ်ခဲ့ဘဲ ကမ္ဘာ လေးဆယ် လောက်ကမှ စ၍ ဖြစ်ခဲ့သည်၊ ထိုသို့ဖြစ်ရာ၌လည်း ဘာအကြောင်းမှ မရှိဘဲ အကြောင်းမဲ့သက်သက် ဖြစ်ခဲ့ရသည်-ဟု "အဓိစ္စ သမုပ္ပန္နိက" ခေါ် မိစ္ဆာအယူတမျိုး ဖြစ်တတ်သေး၏၊ ထိုကမ္ဘာလေးဆယ် ကစ၍ ဖြစ်ခဲ့သော ငါသည် ယခုလည်း ငါပင်ဖြစ်ရကား မပျက် မစီး မြဲ၏" ဟူသော သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်လေသည်၊ ဉာဏ်အလတ် စား ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆယ်ကမ္ဘာ အထိသာ အောက်မေ့ နိုင်၍, ဉာဏ်နုံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကား ဘဝသိန်းပေါင်း များစွာကိုသာ အောက်မေ့ နိုင်၏၊ ထို့ကြောင့် ပုဗ္ဗေနိဝါသာဉာဏ် ရသူကို သုံးမျိုး ခွဲခြား၍ ထို ဉာဏ်ကို အရင်းခံ၍ ဖြစ်သော သဿတ ဒိဋ္ဌိကိုလည်း သုံးမျိုးပင် ဟောတော်မူသည်၊ ဆယ်ကမ္ဘာအထိ အောက်မေ့နိုင်သူသည် သူ့ကိုယ်သူ ဆယ်ကမ္ဘာလောက်ကမှ စ၍ ဖြစ်၏ ဟု ယူဆ၏၊ ဘဝ အသိန်းများစွာ အောက်မေ့နိုင် သူကလည်း သူစ၍ ဖြစ်ခဲ့သည်မှာ ဘဝအသိန်း လောက်သာ ကြာသေး၏ ဟု ယူဆလေသည်၊ [တေ တတ္ထ ဌတွာ ဧတ္တက မေဝ ဇာတောပ နတ္ထီတိ ဒိဋ္ဌိံ ဂဏှန္တိ—ထို ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ် ရသော တိတ္ထိတို့သည် သူတို့မမြင်နိုင်ရာ အရပ်၌ တည်၍ "သည့် လောက်သာ ,သည့်ပြင်ဘက်မှာ မရှိတော့" ဟု အဓိစ္စသမုပ္ပန္န ကဒိဋ္ဌိ (အကြောင်း မရှိဘဲ ဖြစ်၏ ဟူသော အယူ) ကို ယူကြ လေသည်၊—သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ]။

(ဃ) (တက္ကီ—ကြံစည်လေ့ရှိသူ၊) ဤ စတုတ္ထသဿတ အယူရှိသူ ကား ရှေးပုဂ္ဂိုလ်များကဲ့သို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းကြိုးစား၍ တရားထူးရသူ

ပညတ်ကြကုန်သနည်း–ဟု မေးဘွယ် ရှိ၏၊ ဘိက္ခုတို့…… ဤလောက၌ အချို့သော သမဏ (သို့မဟုတ် ဗြာဟ္မဏ) သည် ကြံစည်လေ့ စဉ်းစား နှိုင်းချိန်လေ့ ရှိ၏၊ သူသည် ကြံစည်အပ် စဉ်းစား နှိုင်းချိန်အပ်သော မိမိထင်မြင်ချက်ကို ဤသို့ ပြောပြ၏၊ (ပြောပြ ပုံကား) – အတ္တသည်ရင်း လောကသည်ရင်း မြဲ၏၊ အမြဲမနှင့် တူ၏၊ တောင်ထွဋ်ကဲ့သို့ တည်တန့်၏၊ ခိုင်မြဲစွာ စိုက်ထား အပ်သော တံခါးတိုင်ကဲ့သို့ တည်တန့်၏၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်ကား တဘဝမှ တဘဝသို့ ပြေးသွား ကျင်လည်ကြရ , စုတေကြရ , ပဋိသန္ဓေနေကြရသည်၊ မြဲကြီး မြဲမိရိတောင် လနေတို့နှင့် တူစွာ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသော အတ္တကား အမှန်ရှိ

မဟုတ်၊ ကြံစည်စဉ်းစား နှိုင်းချိန်မှုကြောင့် သဿတ အယူဝါဒ ရှိသူတည်း၊ ထို တက္ကီပုဂ္ဂိုလ်လည်း လေးမျိုးရှိပြန်၏၊ ၁– ဇာတ်တော်များကို ကြားနာကြည့်ရှုသည့်အခါ " ဝေဿန္တရာမင်းသည် ဘုရားဖြစ်လာ၏" စသော စကားကို ကောက်ချက်ချ၍ "ဝေဿန္တရာ၏ခန္ဓာကိုယ်ကြီး ပျက်စီးခဲ့သော်လည်း အတ္တကား မပျက်စီးဘဲ ဘုရားဖြစ်ရသည်" ဟု ကြံစည်နှိုင်းချိန်၍ " အတ္တသည် မြဲ၏"ဟု ယူဆလေသည်၊ ၂–ဘ်အား လျော်စွာ နှစ်ဘဝ သုံးဘဝလောက်ကို ပြန်၍ သိနိုင်သူလည်း ထိုအတိုင်း ကြံစည်၍ သဿတ အယူကို ယူ၏၊ ၃ – ယခုဘဝ၌ သုခ ဒုက္ခကို ခံစားရသူသည်း"ရှေးတုန်းကလဲ ဒီလိုဘဲ ခံစားရ, နောက်လဲ ဒီလိုခံစားရမှာဘဲ " ဟု ကြံစည်၍ သဿတအယူကို ယူ၏၊ ၄–အတ္တသည် မြဲသောကြောင့်သာ မိမိပြုသောကံ၏အကျိုးကို မိမိခံစားရသည်၊ မမြဲလျှင် ကံပြုသူက တခြား ခံစားသူက တခြား ဖြစ်မှာဘဲ ဟု ကြံစည် နှိုင်းချိန်ခြင်းကြောင့်လည်း သဿတအယူဝါဒ ဖြစ်ပေါ်လာရသည်၊ ဤသို့ တက္ကီပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး ကွဲပြားပြန်လေသည်။

ပေသည်၊ ဤသို့ ပြောပြလေသည်၊……ဘိက္ခုတို့…… ဤသို့ ကြံစည် နှိုင်းချိန်ခြင်းသည် သဿတ အယူဝါဒ ဖြစ်ဘို့ရန် အကြောင်း တမျိုးပင်တည်း၊ ဘိက္ခုတို့ …… သဿတ အယူဝါဒရှိသူတို့သည် ဤပြခဲ့သော အကြောင်းလေးမျိုးတို့ဖြင့် အတ္တကိုရင်း လောကကိုရင်း မြဲ၏ ဟု ပညတ်ကြလေသည်၊ ဘိက္ခုတို့…… သဿတ အယူဝါဒရှိကြသော သမဏ ဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့သည် ဤ လေးမျိုးလုံးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ဖြစ်စေ (လေးမျိုးထည်းတွင်) တမျိုး နှစ်မျိုး သုံးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ဖြစ်စေ သဿတ အယူဝါဒကို ပညတ်ထားကြလေသည်၊ ထို အကြောင်း လေးမျိုး အပြင် (သဿတ ဝါဒ ဖြစ်ပေါ်လာဘို့ရန်) အကြောင်းတမျိုး မရှိတော့ချေ။

သစ္စညုတ ဥဒါန်းတော် ပြချက်

ဘိက္ခုတို့ …… မြတ်စွာဘုရားသည် ထို လေးမျိုးသော မိစ္ဆာ အယူကို အမျိုးမျိုး အစားစား သိတော်မူ၏၊ (သိတော်မူပုံကား)–ဤမိစ္ဆာအယူတို့သည်"အတ္တလောကသည် မြဲ၏ " ဟု ဤသို့ ယူထားလျှင် ဤသို့ အဘန်ဘန် သုံးသပ်ထားလျှင် "(ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာဂတိတို့တွင်) ဤမည်သော ဂတိသို့ ရောက်ကြရလိမ့်မည်, ဤမည်သော တမလွန်ဘဝ ရှိကြလိမ့်မည်"ဟု သိတော်မူသည်။ [ထို မိစ္ဆာအယူကို သည့်လိုယူလျှင် ငရဲကျမည် , သည့်လိုယူလျှင် တိရစ္ဆာန်ဖြစ်မည် သည့်လိုယူလျှင် ပြိတ္တာဖြစ်မည် ဟု ယူပုံနှင့် ဆက်စပ်၍ ရောက်ရမည့်ဘဝကို သိတော်မူသည်–ဟူလို၊]မြတ်စွာဘုရားသည် အကြောင်းနှင့် တကွ

လားရာ ဂတိနှင့် တကွသော ထိုမိစ္ဆာအယူကိုလည်း သိတော်မူ၏၊ ထို့ထက် အလွန်ဖြစ်သော သီလ သမာဓိ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်ပညာကိုလည်း သိတော်မူ၏၊ ထိုသီလ သမာဓိ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်ပညာ တရားထူးကို သိပါသော်လည်း(ထိုအသိကြောင့်ပင်)*တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိအားဖြင့် အမှားသုံးသပ်တော် မမူ၊ ထိုသို့ အမှားသုံးသပ်တော် မမူခြင်းကြောင့်လည်း ထိုအမှားသုံးသပ်တတ်သော တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ ကိလေသာတို့၏ (ကိုယ်တော့် သန္တာန်၌) ငြိမ်းဧပ္ နိဗ္ဗာန်ကို ကိုယ်တော်တိုင်ပင် သိရပေသည်။ [မိစ္ဆာအယူ ဖြစ်ဘို့ရန် အကြောင်းလေးမျိုးကို သိနိုင်ခြင်း, မိစ္ဆာအယူ ရှိသူတို့၏ လားရာဂတိကို သိနိုင်ခြင်း , ထို့ထက် အလွန် သီလ သမာဓိ ပညာတို့ကို သိတော်မူနိုင်ခြင်းသည် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော် စွမ်းချည်းတည်း။]

ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း ** ဘိက္ခုတို့ ...... မြတ်စွာဘုရားသည် ဝေဒနာတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ခြင်းကိုရင်း , ချုပ်ကြောင်း ချုပ်ခြင်းကိုရင်း၊ သာယာအပ်

* ငါ၏ အသိဉာဏ်ကလေး ဟု စွဲလမ်းမှုကို တဏှာဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း ဟု ခေါ်၏၊ "ငါသိနိုင်သည်"ဟု အထင်ကြီးမှုကို မာနဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း ဟု ခေါ်၏၊ ထိုအသိသည်ပင် "ငါ—အတ္တ" ဟု စွဲလမ်းမှုကို ဒိဋ္ဌိဖြင့် သုံးသပ်ခြင်း ဟု ခေါ်သည်၊ (ထိုတရားမျိုး ထပ်ကာ ထပ်ကာ ဖြစ်ခြင်းကို "သုံးသပ်ခြင်း"ဟု ခေါ်သည်၊) ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ရှင်တော်ဘုရား ထို ထူးခြားသော သီလ သမာဓိ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို သိတော်မူသည့် အတွက် တဏှာ, မာန, ဒိဋ္ဌိ, သုံးမျိုးလုံး ဖြစ်ထိုက်ပါလျက် ဖြစ်တော်မမူ—ဟူလို။

သော အရသာကိုရင်း, အပြစ်ကိုရင်း, လွတ်မြောက်ခြင်းကိုရင်း ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိတော်မူ၍ တဏှာဒိဋ္ဌိ တို့ဖြင့် မစွဲလမ်းဘဲ(ကိလေသာတို့မှ)လွတ်တော်မူပြီ။

(၁) **နိဂုံး** ဘိက္ခုတို့ ...... နက်နဲကုန် မြင်ဘို့ရန် ခဲယဉ်းကုန် , သိဘို့ရန် မလွယ်ကုန်, ငြိမ်းဧကုန် , မွန်မြတ်ကုန်, ကြံစည်တွေးဆခြင်းဖြင့် မသက်ဝင်နိုင်ကုန်, သိမ်မွေ့ကုန်,ပညာရှိဘို့သာ သိနိုင်ကုန်သော ထိုဂုဏ်တို့

** အမှားသုံးသပ် တတ်သော တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းကြောင်း ကမ္မဋ္ဌာန်းအမျိုးမျိုး ရှိရာဝယ် တိတ္ထိတို့သည် ခံစားမှု ဝေဒနာကို လွန်စွာနှစ်သက်ကြရကား ထိုဝေဒနာနှင့် စပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပင် တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းကြောင်း အနေအားဖြင့် ပြတော်မူသည်၊ ဝေဒနာ၏ ဖြစ်ကြောင်းဟူသည် အဝိဇ္ဇာ တဏှာ ကံ ဖဿ ,ဝေဒနာ၏ ဖြစ်ခြင်းကား ဇာတိခေါ်သော ဥပါဒ်တည်း၊ အဝိဇ္ဇာ စသည်တို့ ချုပ်ခြင်းသည် ဝေဒနာ၏ ချုပ်ကြောင်းတည်း၊ ဝေဒနာ၏ပျက်ခြင်း(ဘင်)သည် ဝေဒနာ၏ ချုပ်ခြင်းတည်း၊ ခံစားဘူးသော ဝေဒနာကို မှန်း၍ သုခဖြစ်ခြင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည် ဝေဒနာ၏ သာယာအပ်သော အရသာတည်း၊ ဝေဒနာ၏မမြဲခြင်း ဆင်းရဲခြင်း သုခသဘောမှ ပြောင်းလွဲဖေါက်ပြန်ခြင်းသည် ဝေဒနာ၏ အပြစ်တည်း၊ ထို ဝေဒနာကို တပ်မက်မှု နှစ်သက်မှု မရှိတော့ခြင်းသည် ဝေဒနာမှ လွတ်မြောက်ခြင်းတည်း၊ ဤအားလုံးကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် ပိုင်နိုင်စွာ သိတော်မူသောကြောင့် ဝေဒနာနှင့်တကွ မည်သည့်လောကီတရားကိုမျှ မစွဲလမ်း မသာယာတော့ဘဲ ကိလေသာအားလုံးမှ လွတ်မြောက်တော်မူရလေသည်။

(၁) မူလအခြေခံစကားကို ပြ၍ ထို စကားနှင့် ဆိုင်ရာကို အကျယ်ချဲ့ပြီးနောက် မူလအခြေခံစကားကိုပင် ပြန်၍ဖုံးသော စကားကို

ဟူသည် ဤဖြစ်ခဲ့သော သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ဂုဏ်တို့ တည်း၊ ယင်းဂုဏ်တို့ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်တော် တိုင် (ဆရာ မရှိဘဲ) ထူးခြားသော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် ကြောင့်(ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့်)မျက်မှောက်ပြု၍ သတ္တဝါ တို့အား သစ္စာလေးပါး စသော တရားကို သိစေတော် မူနိုင်, ငါဘုရားဖြစ်ပြီ ဟု ဝန်ခံတော်မူနိုင်သည်၊ မြတ်စွာ ဘုရား၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို ပြောလိုသူ တို့သည် ယင်း သဗ္ဗညုတာဉာဏ်တော် ဂုဏ်တို့ဖြင့် ပြောမှသာ ဟုတ် ကိုင်းမှန်စွာ ပြောကြရာ ရောက်မည်။

ဤကား ပဌမ ဘာဏဝါရ။*

ဧကစ္စသဿတ ဝါဒလေးမျိုး

ဘိက္ခုတို့......ဧကစ္စသဿတ အယူရှိကုန် ဧကစ္စအသဿတ အယူ ရှိကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့ ရှိကြ၏၊ သူတို့သည် အကြောင်းပြလေးမျိုးတို့ဖြင့် အတ္တကိုရင်း လောကကိုရင်း တချို့မြဲ၏, တချို့မမြဲ ဟု ပညတ်ကြ(ပြောဆိုကြ)လေသည်၊

နိဂုံး ဟု ခေါ်သည်၊ သုညအဖြစ်ကို ပြခန်းအစ၌ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်ကို အခြေခံခဲ့၏၊ ယခုလည်း ထို သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုပင် ပြန်၍ ဖုံးထားသည်။

* (ဘာဏ=ရွတ်ဆိုအပ်သော+ဝါရ=အကြိမ်) တကြိမ် ရွတ်ဆို လောက်သော စကားတရပ်ကို " ဘာဏဝါရ " ဟု ခေါ်သည်၊ ဂါထာချည်း ဖြစ်လျှင် ၂၅၀ ရှိ၍ အက္ခရာ အရေအတွက်အား ဖြင့်ကား ၈၀၀၀ (ရှစ်ထောင်) ရှိသော စကားတရပ်ကို တစ် ဘာဏဝါရ ဟု ခေါ်သတဲ့။

"သူတို့လည်း အဘယ်အချက်ကို စွဲ၍ ပြောဆိုပညတ်ကြ သနည်း" ဟု မေးဖွယ် ရှိ၏။ [ဧကစ္စ=တချို့+သဿတ= မြဲ၏၊ ဧကစ္စအသဿတ=တချို့ မမြဲ။]

(က) ဗြဟ္မာ့ဘဝမှ အောက်မေ့နိုင်၍ ဣဿရအယူဖြစ်ပုံ

ကမ္ဘာပျက်ချိန်

ကာလ အလွန် ကြာမြင့်သော အခါဝယ် သတ္တဝါတို့နေရာ ဤ ကမ္ဘာလောကကြီး ပျက်စီးချိန် ရောက်လာ၏၊ *ကမ္ဘာလောကကြီး ပျက်စီးခါ နီးသော်လည်း(တချို့ တချို့ သတ္တဝါတို့သည် တတိယဈာန် စတုတ္ထဈာန် ဗြဟ္မာ့ ဘုံသို့ရင်း အရူပ ဗြဟ္မာ့ ဘုံသို့ရင်း ကမ္ဘာ မပျက်သော အခြား ကမ္ဘာသို့ရင်း ရောက်ကြ၏၊) များသော အားဖြင့်ကား ဒုတိယဈာန် ဗြဟ္မာ့ဘုံဖြစ်သော အာဘဿရဘုံသို့ ရောက်ကြ လေသည်၊ ထို ဗြဟ္မာတို့ သည် ထိုဘုံ၌ ဈာန်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်ရသည်၊ ပီတိသာလျှင် အစာရှိကြကုန်၏၊ [အစာ အထူးမစားရဘဲ ရရှိသော တန်ခိုး အကျိုးများကို အားရနှစ်သက်မှု ပီတိဖြင့်သာ နေနိုင် ကြသည်၊ ယခု ကာလ၌လည်း တစုံတခုကို အကြောင်းပြု၍ ပီတိ ဖြစ်နေသည့် အခါ အစာ မစားဘဲ နေနိုင်သကဲ့သို့တည်း၊] မိမိ ကိုယ်ရောင်သာလျှင် အရောင် အဝါ ရှိကုန်၏၊ (နေ လ စသော အရောင်များ မလိုတော့- ဟူလို၊) ကောင်းကင်၌ ပျံ၍လည်း သွားလာ နိုင်ကုန်၏၊

* ကမ္ဘာပျက်ပုံ တည်ပုံ စသော သိဖွယ်များကို အခြားကျမ်းတို့၌ သီးခြားကြည့်ရှုကြပါလေ။

တင့်တယ်သော ဗိမာန် ဥယျာဉ်စသည်တို့၌ တည်နေကြ ကုန်၏၊ အလွန်ကြာမြင့်စွာ ထိုဘုံ၌ တည်နေကြရသည်၊ [မဟာကပ် ရှစ်ကပ်လောက် ကြာအောင် တည်နေနိုင်ကြသည်။]

ကမ္ဘာတည်ချိန်

ကာလအလွန်ကြာမြင့်ပြန်သော အခါဝယ် ၌ ကမ္ဘာ လောကကြီး အသစ် တည်ချိန် ရောက်လာ ပြန်၏၊ ကမ္ဘာလောကကြီး တည်သည့် အခါ ဗြဟ္မာ မရှိသေးသော ဗြဟ္မာ့ဘုံများ(ပဌမဈာန် ဘုံ၃ခုနှ်) တည်ကြလေ၏၊ [နတ်ဘုံနှင့် လူ့ပြည်စသော အောက် လောကလည်း တည်သည်ပင်၊ထိုဘုံထိုလောကတို့သည် မည်သူမျှ ဖန်ဆင်းရသည် မဟုတ်, ဖြစ်လတ့်သော သတ္တာ တို့၏ ကံကို အရင်းခံ၍ ဥတုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ရုပ်တရားများသာ တည်း၊] ထိုအခါ သတ္တာ (ဗြဟ္မာ) တယောက်သည် (အသက်တမ်း စေ့သဖြင့်) အသက်ကုန် သောကြောင့် ဖြစ်စေ ဈာန် ကုသိုလ်ကံ ကုန်သောကြောင့် ဖြစ်စေ အာဘဿရ ဗြဟ္မာ့ ဘုံမှာ စုတေ၍ (ပဌမဈာန် ဘုံဝယ်) ပိုင်ရှင်မရှိသေးသော ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌ ဖြစ်လာ၏၊ ထို ဗြဟ္မာသည် ထိုဘုံ၌ ဈာန်ပီတိကြောင့် ဖြစ်ရ၏၊ ပီတိသာ လျှင် အစာရှိ၏၊ မိမိ ကိုယ်ရောင်သာ အရောင် ရှိ၏၊ ကောင်းကင်၌ လှည့်လည်သွားလာနိုင်၏၊ တင့်တယ်သော ဗိမာန် ဥယျာဉ်စသည်၌ တည်နေရ၏၊ ကြာမြင့်စွာလည်း (မစုတေဘဲ) တည်နေရသည်၊ ထိုဘုံ၌ တယောက်ထည်း ကြာမြင့်စွာ နေရသည့်အတွက် ထိုဗြဟ္မာကြီးမှာ "အခြား သတ္တာတွေ ဤဘုံသို့ ရောက်လာကြလျှင် ကောင်းမှာဘဲ"

ဟု တောင့်တမှု ဖြစ်လေသည်၊ ထိုသို့ တောင့်တ နေခိုက် မှာပင် (ထန်းသီးကြွေခိုက် ကျီးပျံခိုက် ဆိုသလို) အခြား ဗြဟ္မာတို့သည် အသက်တမ်း ကုန်သောကြောင့် ဖြစ်စေ ကောင်းမှု ကုန်သောကြောင့် ဖြစ်စေ အာဘဿရ ဗြဟ္မာ့ ဘုံမှ စုတေ၍ ပဌမ ရောက်နေသော ဗြဟ္မာကြီး၏ အဖော် အပေါင်း ဖြစ်လာကြလေသည်၊ နောက်မှရောက်လာသော ထို ဗြဟ္မာ တို့လည်း ဈာန်ပီတိကြောင့် ဖြစ်ကြရ , ပီတိ သာလျှင် အစာရှိကြ,မိမိတို့ ကိုယ်ရောင်သာလျှင် အရောင် ရှိကြ , ကောင်းကင်၌ လှည့်လည် သွားလာ နိုင်ကြ , တင့်တယ်သော ဗိမာန်စသည်၌ တည်နေကြ, ကြာမြင့်စွာ လည်း တည်နေနိုင်ကြသည်။

ပဌမဗြဟ္မာကြီး အထင်ကြီးပုံ

ဘိက္ခုတို့ ...... ထို ဗြဟ္မာတို့တွင် ပဌမဖြစ် နှင့်သော ဗြဟ္မာကြီး အထင်ကြီးလာသည် မှာ-ငါသည် မဟာဗြဟ္မာ (ဗြဟ္မာကြီး= ဗြဟ္မာမင်း) ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတည်း၊ သူတပါးကို လွှမ်းမိုး နိုင်သူ,အခြားသူတို့၏အလွှမ်းအမိုး မခံရသူတည်း၊စင်စစ် အားဖြင့် အားလုံးကို သိမြင်နိုင်သူ, သတ္တာ အများကို မိမိ အလိုသို့ လိုက်စေနိုင်သူ, *အစိုးရသူ, လောကကို ပြုလုပ် ဖန်ဆင်း တတ်သူ , လောကထက်မြတ်သူ , (သင်သည်

---

* အစိုးရသူကို ပါဠိလို " ဣဿရ " ဟု ခေါ်၏၊ ဖန်ဆင်းမှုကို " နိမ္မာန "ဟု ခေါ်၏၊ ကမ္ဘာဦးကာလ ထိုဗြဟ္မာကြီးကစ၍ " ဣဿရနိမ္မာန=အစိုးရသူ တစုံတယောက လောကကြီးကို ဖန်ဆင်းထားသည် " ဟူသောဝါဒ ပေါ်လာခဲ့သည်။

ခတ္တိယ ဖြစ်စေ, သင်ကား ဗြာဟ္မဏ ဖြစ်စေ စသည်ဖြင့်) စိုးမိုးနိုင်သူ, အစွမ်းသတ္တိ ရှိသူ, ဖြစ်ပြီး ဖြစ်နေဆဲ သတ္တာတို့၏ အဘဖြစ်သူ ပေတည်း၊ ဤ သတ္တာတို့ကို ငါဖန်ဆင်းထားသည်,(အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ဆိုနိုင်သနည်းဟုမေးလျှင်) ''အခြားသတ္တာတွေ ဤဘုံသို့ရောက်လာလျှင် ကောင်းမှာဘဲ'' ဟုလဲ ငါက တောင့်တလိုက်ရာ ဤ သတ္တာတွေလဲ ရောက်လာကြရော၊ ထို့ကြောင့် '' ဤ သတ္တာတွေကို ငါဖန်ဆင်းထားသည်''ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ဗြဟ္မာငယ်တို့က ထင်မှတ်ပုံ

နောက်မှဖြစ်ရသော ဗြဟ္မာတို့ မှတ်ထင်ပုံကား- ဤ အရှင် ဗြဟ္မာသည် မဟာဗြဟ္မာ ပေတည်း၊ ငါတို့ကို လွှမ်းမိုးနိုင်သူတည်း၊ (ဤသို့စသည်ဖြင့် ဗြဟ္မာကြီးက သူ့ကိုယ်သူ ထင်နေသလို ထင်ကြလေသည်၊) ငါတို့ကို ဤ ဗြဟ္မာကြီးသည် ဖန်ဆင်းထား၏၊ (အဘယ့်ကြောင့် ဤသို့ ဆိုနိုင်သနည်း၊) ငါတို့သည် ဤဗြဟ္မာကြီးကို ပဌမဖြစ်နေသည်ကိုတွေ့ကြရ၍ ငါတို့က နောက်မှဖြစ်ကြရသည်၊ ထို့ကြောင့် ''ငါတို့ကို ဤ ဗြဟ္မာကြီးက ဖန်ဆင်းထားသည်''ဟုဆိုနိုင်သည်၊ဘိက္ခုတို့...... ထိုဗြဟ္မာတို့တွင် ပဌမ ဖြစ်နှင့်သော ဗြဟ္မာသည် အသက်လည်းပို၍ ရှည်၏, အဆင်းလည်းပို၍ လှ၏၊ တန်ခိုးလည်း ပို၍ကြီး၏၊ နောက်မှဖြစ်သော ဗြဟ္မာ တို့ကား အသက်တိုကြ၏၊ အဆင်းလည်း ထိုဗြဟ္မာလောက် မလှကြ၊ တန်ခိုးမှာလည်း ထို့လောက် မကြီးကြချေ၊ [ထို့ကြောင့် နောက်ရောက်သော ဗြဟ္မာတို့က ပဌမဗြဟ္မာကို အထင်ကြီးခြင်းမှာ ဖြစ်သင့်ပါပေသည်-ဟူလို၊]

လူ့ဘုံရောက် ရသေ့ လုပ်သူ

(ထိုသို့ အသက် တိုကြသော ဗြဟ္မာငယ်များစွာတို့ ဗြဟ္မာမင်း၏ အလျင် စုတေကြရာတွင် တချို့အထက်ဘုံ တချို့ အောက်ဘုံ၌ ဖြစ်ကြလေရာ) တယောက်တလေ ဗြဟ္မာသည် ထိုဘုံမှ စုတေ၍ လူ့ပြည်သို့ ရောက်လာဘို့ရာ အကြောင်း ရှိ၏၊ လူ့ပြည်ရောက်ပြီးနောက်(ကဿပ၏ရှေ့ပိုင်းကာလ သာသနာပ ဝယ်) ရသေ့ လုပ်ဘို့ရာ အကြောင်း ရှိ၏၊ (ဗြဟ္မာ့ပြည်မှ စုတေ၍ လူ့ပြည်ရောက်သူ အများတွင်လည်း တယောက်တလေ ရသေ့လုပ်ဘို့ရာ အကြောင်းရှိသည်- ဟူလို၊) ထိုသူသည် ရသေ့လုပ်ပြီးနောက် ကိလေသာတို့ကို နှိပ်စက်တတ်သော ဝီရိယ, လွန်စွာကြိုးစားသော ဝီရိယ, အထပ်ထပ် ကြိုးစားသော ဝီရိယ, ဤ ဝီရိယသုံးမျိုးကိုရင်း မမေ့မလျော့သော သတိကိုရင်း လမ်းဖြောင့်လမ်းမှန် ကမ္မဋ္ဌာန်းနှလုံးသွင်းသော ဉာဏ်ကိုရင်းစွဲမှီ၍ လွန်ခဲ့ပြီးသောတဘဝ လောက်ကို အောက်မေ့နိုင် ထိုဘဝထက် လွန်၍လည်း မအောက်မေ့ နိုင်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသ ဉာဏ်ကို ရဘို့ရာ အကြောင်းရှိသည်။

ဗြဟ္မာကြီးမြဲ၏ ဒိမိတို့မမြဲ ဟု ယူပုံ

(သူသည် ရှေးဘဝကို စဉ်းစားသည့် အခါ ဗြဟ္မာမင်းကြီးသည် ယခုတိုင်အောင် ရှိသေး၍ မစုတေဘဲနေပုံ ဒိမိတို့ တတွေကား ဗြဟ္မာကြီးနောက်မှ ဖြစ်ပါလျက် အလျင် စုတေခဲ့ရပုံကို တွေးဆ၍ ဗြဟ္မာကြီးသည် မြဲသော သဿတတည်း၊ ဒိမိတို့ကား မမြဲသော အသဿတတည်း ဟု အယူဝါဒ ဖြစ်ပေါ် လာသဖြင့်) ထို ဝါဒကို သူတပါးအား

ပြောပြသည်မှာ – အကြင် အရှင်ဘုရားသည် ဗြဟ္မာမင်းကြီး ဖြစ်၍ သူတပါးကို လွှမ်းနိုင်သူ, သူတပါး၏ အလွှမ်းမိုးကို မခံရသူ ဖြစ်၏၊ စင်စစ်အားဖြင့် အရာရာအားလုံးကို သိနိုင် မြင်နိုင်၏၊ သတ္တဝါများကို မိမိအလို လိုက်စေနိုင်၏၊ အစိုးရသူ, လောကကို ဖန်ဆင်းနိုင်သူ, လောကထက် မြတ်သူ,လောကကို စီမံနိုင်သူ ဖြစ်၏၊ စွမ်းရည်သတ္တိ ရှိသူလည်း ဖြစ်၏၊ဖြစ်ပြီးဖြစ်ဆဲ သတ္တဝါတို့၏ ဘခင်ကြီးလည်း ဖြစ်၏၊ ယင်းဗြဟ္မာမင်းကြီးသည်ပင် ငါတို့ကို ဖန်ဆင်းထား၏၊ *ထိုဗြဟ္မာမင်းကြီးကား (ထာဝရ)ဖြစ်၍ မသေမပျောက်ဘဲ မြဲ၏၊ အခါခပ်သိမ်း တည်ရှား ရှိ၏၊ အိုမင်းမှု ဇရာသဘောအားဖြင့်လည်း ဖောက်ပြန်ခြင်း မရှိ၊ မြေကြီး မြင့်မိုရ်တောင် လ နေ တို့နှင့် တူစွာ ခိုင်မြဲ တည်တန့်လိမ့်မည်၊ထိုဗြဟ္မာကြီးဖန်ဆင်းလိုက်သော ငါတို့ကား မမြဲကြ, မခိုင်ခံ့ကြ , အသက်တိုကြ , စုတေကြရကုန်သည် ဖြစ်၍ ဤလူ့ပြည်သို့ရောက်လာကြရသည်ဟု ပြောပြလေသည်၊ ဤသို့ လွန်ခဲ့ပြီးသော ဗြဟ္မာဘဝ တဘဝမျှကို အောက်မေ့နိုင်ခြင်းသည် ** ဧကစ္စသဿတ – ဧကစ္စအသဿတ ယူခြင်း၏ ပဌမ အကြောင်းတည်း။

---

* ဤစကားကို စွဲ၍ မဟာဗြဟ္မာကြီးကို ထာဝရဘုရားသခင် ဟု ယူဆပြီးလျှင်, ဤ ဝါဒအရ '' ထာဝရဘုရားသခင် ဖန်ဆင်းလိုက်သည်'' ဟူသော အယူအဆ ပြန့်နှံ့သွားလေသည်။

** ဗြဟ္မာမင်းကြီးနှင့် ဗြဟ္မာမင်းကဲ့သို့ တန်ခိုးကြီးသော သတ္တဝါ သင်္ခါရတချို့ကို မြဲ၏ ဟု ယူ၍ မိမိနှင့်တကွ မိမိတို့ကဲ့သို့ တန်ခိုးနည်းပါးသော သတ္တဝါ သင်္ခါရ တချို့ကို မမြဲ ဟု ယူဆသည်။

(ခ) အပျော်များ၍ ပျက်ပြားရသော နတ်ဘဝမှ လာသူတချို့ အယူမှားပုံ

ဧကစ္စသဿတ အယူဖြစ်ဘို့ရန် အကြောင်းလေးမျိုး ရှိသည်တွင် ဒုတိယ အကြောင်း၌ အရှင်ကောင်း ဖြစ်ကြသော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်အချက်ကို စွဲ၍ အချို့အတ္တကို၎င်း လောကကို၎င်း မြဲ၏, အချို့အတ္တလောကကို မမြဲ ဟု ယူကြပညတ်ကြသနည်း ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။

အပျော်များသော နတ်သား

ဘိက္ခုတို့....ခိဍ္ဍာပဒေါသိက မည်သော နတ်တို့ ရှိကုန်၏၊ သူတို့သည် အလွန်ကြာမြင့်စွာ * ကာမဂုဏ်၌ မြူးတူး ပျော်ပါး ခံစားနေထိုင်ကြ သောကြောင့် အစာစားဘို့ရန် မေ့နေ ကြလေသည်၊ ထိုသို့ မေ့ခြင်းကြောင့်(စားချိန်လွန်မှ သတိရ၍ အစာစားကြသော်လည်း ခန္ဓာကိုယ် အပျက်လွန်ပြီး အသက် မဆက်နိုင်တော့ဘဲ) စုတေကြရတော့သည်၊ ထိုသို့ စုတေရသော နတ်အများရှိရာဝယ် တယောက်တလေသည် ဤလူ့ဘုံသို့ ရောက်လာဘို့ရန် အကြောင်း

---

* နတ်ကာမဂုဏ် အာရုံတို့သည် အလွန်သာယာဘွယ် ကောင်းရကား ပျော်ပါးစံစား၍ အားမရနိုင်အောင် ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် သတိမထားသော နတ်သားတို့သည် (နွားတော်ရေကျသလို) အပျော်လွန်သွားတတ်၏၊ နတ်တို့၏ ခန္ဓာကိုယ်ကလည်း အလွန်နုနယ်၏၊စားချိန်တန်လျှင် နတ်ဩဇာကို မှန်မှန်စားမှ တည်တန့်နိုင်၏၊ အပျော်လိုက်စား များလွန်းသဖြင့် အစာစားချိန် မစားမိလျှင် အားအင်ကုန်ခမ်း၍ ညှိုးနွမ်းတော့ရကား အချိန်လွန်မှ

ရှိ၏၊ ရောက်ပြီးနောက် ရသော့ ရဟန်းပြုဘို့ရန် အကြောင်းလည်း ရှိ၏၊ ထိုသို့ ရသော့ရဟန်းပြုပြီးနေခဲ့ ဝီရိယသုံးမျိုးနှင့် သတိဉာဏ်ကို အခြေခံကာ လွန်ခဲ့သော နတ်ဘဝ တဘဝမျှကို အောက်မေ့နိုင် (ထို့ထက်အလွန် မအောက်မေ့နိုင်) သော ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ကို ရဘို့ရန် အကြောင်းလည်း ရှိ၏၊ (လူ့ပြည်သို့ ရောက်လာ၍ ရသော့ရဟန်းပြုပြီးနေခဲ့ လွန်ခဲ့သော တဘဝမျှကို အောက်မေ့နိုင်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ် ရပြီ–ဟု ဆိုကြပါစို့။)

သူ့အယူအဆ ပြောပြပုံ

(သူသည် အပျော်အပါး မများသော နတ်တို့ မစုတေရဘဲ ယခုတိုင် ရှိနေပုံကို မြင်၍ ထိုနတ်တို့ကို မြဲ၏ဟုရင်း မိမိတို့လို အပျော်အပါးများ၍ ပျက်စီးရသော နတ်တို့ကို မမြဲဟုရင်း ယူဆ၍) သူတပါးတို့အား ပြောပြသည်မှာ – ခိဍ္ဍာပဒေါသိက မဟုတ်သော နတ်တို့သည် ကြာမြင့်စွာ ပျော်ပါး ခံစားမှုဖြင့် မနေကြသောကြောင့် အစာစားချိန်ကို မမေ့ရကား မစုတေကြရကုန်၊ နိစ္စ (မြဲကုန်) ဓုဝ(ခိုင်ခန့်ကုန်) သဿတ (အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိကုန်) အဝိပရိဏာမဓမ္မ(ဇရာဖြင့် ဖေါက်ပြန်မှု မရှိကုန်သည်) ဖြစ်၍ မြေကြီး မြင့်မိုရ်တောင် လ နေတို့နှင့်တူစွာ တည်တန့်ကြလိမ့်မည်၊ ငါတို့ကား အပျော်အပါးများ၍ အစာစားချိန်ကို သတိ

စားခေါင်လည်း အားမလည်ဖွဲ့တော့ဘဲ စုတေကြရယည်၊ ထိုသို့ စုတေရသော နတ်များကို ခိဍ္ဍာပဒေါသိကနတ် ဟု ခေါ်သည်။ (ခိဍ္ဍာ = မြူးတူးပျော်ပါးမှုများသဖြင့် + ပဒေါသ = ပျက်စီးရသော နတ်။)

မရဘဲ ပျက်စီးခဲ့ကြရကုန်, အနိစ္စ, အဓုဝ, ဝိပရိဏာမဓမ္မ ဖြစ်ကုန်၍ ဤလူ့ဘုံသို့ ရောက်လာကြရကုန်သည် ဟု ပြောပြလေသည်၊ ဤသို့ လွန်ခဲ့ပြီးသော ခိဍ္ဍာပဒေါသိက နတ်ဘဝ တဘဝမျှကို အောက်မေ့နိုင်ခြင်းသည် ဧကစ္စ သဿတ – ဧကစ္စအသဿတ အယူ ဖြစ်ဘို့ရန် ဒုတိယ အကြောင်းတည်း။

(၃) ဒေါသကြီးမား၍ ပျက်ပြားရသော နတ်ဘဝမှ လာသူတချို့ အယူမှားပုံ

ဧကစ္စသဿတ အယူဖြစ်ဘို့ရန် အကြောင်းလေးမျိုး ရှိသည်တွင် တတိယ အကြောင်း၌လည်း အရှင်ကောင်း ဖြစ်ကြသော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် အဘယ်အချက်ကိုစွဲ၍ အချို့ အတ္တလောကကို မြဲ၏, အချို့အတ္တလောကကို မမြဲဟု ပညတ်ကြသနည်း–ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။

အချင်းချင်း ဒေါသ ထွက်သောနတ်များ

ဘိက္ခုတို့...... *မနောပဒေါသိက မည်သော နတ်တို့ ရှိကြ၏၊ သူတို့သည် အချိန်အတော်ကြာမြင့်စွာ အချင်းချင်း စူးစိုက်၍ ကြည့်ရှုကြကုန်၏၊ ထိုသို့ကြည့်ရှုသဖြင့် စိတ်ဆိုးကြ (ဒေါသထွက်ကြ)ကုန်၏၊ ထိုသို့ အချင်းချင်း ဒေါသ ဖြစ်၍ ကိုယ်ပန်း စိတ်ပန်း ဖြစ်လျက် ထို နတ်ဘဝမှ စုတေ

* ဥယျာဉ်ကစား ထွက်သွားရာစသည်၌ အခြားနတ်တယောက်၏ စည်းစိမ်ကို မြူရှုသော ရုသာဖြင့် ကြည့်ရှု၍ အလကား သက်သက် အမျက် ထွက်နေ၏၊ ထို အကြောင်းကို မြူရှုခံရသော နတ်က သိသဖြင့် ပြန်၍ ဒေါသ ထွက်လျှင် တယောက် တခွန်း

ကြရလေသည်၊ ဤသို့ ရတေကြရသော နတ်အများရှိရာ ဝယ် တချို့တလေသည် လူ့ဘုံ ရောက်လာ၍ ထိုရောက်လာသူ အများတွင် တချို့တလေသည် ရသေ့ရဟန်းပြု၍ ထိုရသေ့ ရဟန်းအများတွင် တယောက်တလေသည် ဝီရိယသုံးမျိုး သတိဥာဏ်ကို အခြေခံ၍ လွန်ခဲ့သော နတ်ဘဝ တဘဝ မျှကို အောက်မေ့နိုင်သော ပုဗ္ဗေနိဝါသဥာဏ်ကို ရဘို့ရန် အကြောင်း ရှိလေသည်၊ [ဤမှနောင်၌ မိစ္ဆာအယူ ဖြစ်ပုံမှာ ခိဍ္ဍာပဒေါသိက နတ်ဘဝမှ လာခဲ့သူအတိုင်း ပင်တည်း၊] ဤသို့ လွန်ခဲ့ပြီးသော မနောပဒေါသိက နတ်ဘဝ တဘဝ မျှကို အောက်မေ့နိုင်ခြင်းသည်၊ "ဧကစ္စသဿတ-ဧကစ္စ အသဿတ" အယူဖြစ်ခြင်း၏ တတိယအကြောင်းတည်း။

(ဃ) တက္ကီပုဂ္ဂိုလ် ဧကစ္စသဿတ အယူ ဖြစ်ဘို့ရန် အကြောင်းလေးမျိုးရှိသည်တွင်စတုတ္ထ အကြောင်း၌ သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့ ပြောဆို ပညတ်ကြပုံ ကား- ဘိက္ခုတို့......ဤလောက၌ အချို့ သမဏ ဗြာဟ္မဏ သည် ကြံစည်လေ့ စဉ်းစား နှိုင်းချိန်လေ့ ရှိ၏၊ သူသည် ကြံစည်အပ် စဉ်းစားနှိုင်းချိန်အပ်သော မိမိထင်မြင်ချက်ကို ဤသို့ပြောပြ၏၊ (ပြောပြပုံကား)-စက္ခု, သောတ, ဃာန, ဇိဝှါ, ကာယဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ဤအတ္တသည် အနိစ္စ,

---

စကားများကြ၏၊ ထိုအခါ ဒေါသမီး အရှိန်သည် လွန်စွာ ပြင်း ပြရကား အလွန်နုနယ်သောနတ်တို၏ ခန္ဓာကိုယ်ကို တခဏ်ချင်း လောင်လေတော့၏၊ ထို့ကြောင့် ထို နတ်များကို " မနောပ ဒေါသိက" နတ်ဟု ခေါ်ရသည်။ (မန=ဒေါသ စိတ်ကြောင့်+ ပဒေါသ=စုတေပျက်စီးရသူ။)

အရုဝ, အသဿတ, ဝိပရိဏာမဓမ္မ ဖြစ်၏၊ စိတ်ဟုရင်း မနောဟုရင်း ဝိညာဉ်ဟုရင်း ခေါ်ဝေါ်အပ်သော ဤအတ္တ ကား နိစ္စ, ဓုဝ, သဿတ, အဝိပရိဏာမဓမ္မ ဖြစ်၍ အခါ ခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိသော မြေကြီး,မြင့်မိုရ်တောင်, လ,နေ တို့နှင့် တူစွာ တည်တန့် လိမ့်မည် ဟု ပြောပြ လေသည်၊ ဤသို့ သူ့ဘာသာ ကြံစည် နှိုင်းချိန် ခြင်းသည် ဧကစ္စ သဿတ – ဧကစ္စအသဿတ အယူ ဖြစ်ဘို့ရန် စတုတ္ထ အကြောင်းတည်း၊ ဤ လေးမျိုးသော အကြောင်း တို့ဖြင့် သာ ဧကစ္စသဿတ-ဧကစ္စအသဿတ အယူကို ပြောဆို ပညတ်ကြသည်၊ ဤလေးမျိုးမှ တပါး တခြားအကြောင်း မရှိတော့ချေ၊ [ဤမှနောက်၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ပြသော စကား, ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း တရားနှင့် နဂိုးချုပ်ပုံ များမှာ သဿတဒိဋ္ဌိ၏ နောက်ပိုင်းစကားများနှင့် တူပြီ။]

(ဃ) တက္ကီ–ကြံစည်လေ့ရှိသူ၊ ဤတက္ကီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် စက္ခု ပသာဒ (မျက်စိအကြည်ဓာတ်)စသော ရုပ်နှင့်စိတ်ဝိညာဉ်ကို အတ္တဟု ယူ၍ စက္ခု စသော ရုပ်တရား၏ ပျက်စီးမှုမှာ အထင် အရှား မြင်ရသောကြောင့် စက္ခု စသော ရုပ်အတ္တကို အသဿတ (မမြဲ)ဟု ယူ၏၊ စိတ်၏ ပျက်မှုကို သူမမြင်သောကြောင့် စိတ် ဝိညာဉ် အတ္တဟူသောအသက်သည် ရှင်ခန္ဓာအိမ်တခု ဟောင်း နွမ်းဆွေးမြေ့လျှင် (သော့လျှင်) ရုပ်ခန္ဓာ အိမ်အသစ်သို့ ပြောင်း ရွှေ့၏၊ ထိုစိတ်ဝိညာဉ် အတ္တ (အသက်) ကား ဘယ်အခါမှ မပျက်တော့ဟု ကြံစည် စဉ်းစားကာ ဧကစ္စသဿတ (စိတ် ဟူသော အတ္တတချို့သည် မြဲ၏၊) ဧကစ္စအသဿတ (ရုပ်ဟူ သော အတ္တ တချို့သည် မမြဲ)ဟု ယူသလေသည်၊ ဤအယူ ကား ယခုမြန်မာလူမျိုးများ[illegible]

အန္တာနန္တိကဝါဒလေးမျိုး

ဘိက္ခုတို့…… အန္တာနန္တိက အယူရှိသော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့ ရှိကြ သေး၏၊ သူတို့သည် အကြောင်းလေးမျိုး တို့ဖြင့် (၁) လောကကို အဆုံးရှိ၏ ဟုရင်း, (၂) အဆုံးမရှိဟုရင်း, (၃) အထက်အောက်၌ အဆုံးရှိ၍ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်၌ အဆုံး မရှိဟုရင်း, (၄) အဆုံးရှိသည်လည်း မဟုတ် အဆုံးမရှိ သည်လည်း မဟုတ်ဟုရင်း ပြောဆိုပညတ်ကြလေသည်၊ သူတို့သည်လည်း ဘယ်အချက်ကိုစွဲ၍ ပြောဆိုပညတ်ကြ သနည်း–ဟု မေးဖွယ်ရှိ၏။

မှတ်ချက်။ ။အန္တာနန္တ=သမဏဖြစ်စေ, ဗြာဟ္မဏဖြစ်စေ, တစုံ တယောက်သည် မြေကသိုဏ်းဝန်း ကို ကြည့်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်လျှင် အတော် သမာဓိ ကောင်းလာသည့်အခါ ထို ကသိုဏ်းဝန်းနှင့် တူသော ကသိုဏ်းတမျိုး စိတ် ထည်းမှာ ထင်လာ၏၊ ထို ထင်လာသော ကသိုဏ်းကို "ပဋိဘာဂနိမိတ်" ဟု ခေါ်၏၊ (ပဋိဘာဂ-မူလ ကသိုဏ်းဝန်းနှင့် တူသော+ နိမိတ္တ=အာရုံ) ထို ပဋိဘာဂနိမိတ်ကား အလွန် ကြည်လင် သန့်ရှင်း၏၊ နဂိုရ်ကသိုဏ်းဝန်းက အိုးခွက်အဖုံးမျှလောက်သာ ရှိ၍ သေးငယ်လျှင် ပဋိဘာဂနိမိတ်လည်း သေးငယ်၏၊ နဂိုရ်က ကောက်စပါး တလင်းမျှ ကြီးလျှင်လည်း ထိုမျှ လောက်ပင် ထင်လာ၏၊ ထို နောက် ဆက်လက်ကြိုးစားလျှင် ဈာန်(သမာဓိ) ရတတ်၏၊ ဈာန်မရမီဖြစ်စေ, ဈာန်ရပြီးမှဖြစ်စေ, ထိုပဋိဘာဂ နိမိတ်ကို စိတ်ကူးဖြင့် တဖြေးဖြေး ချဲ့ပေးရာ၏၊ ထိုသို့ ချဲ့ရာ၌ (၁) ပတ်ဝန်းကျင်မှာ အဆုံးမြင်ရသော ချဲ့နည်း, (၂) ပတ် ဝန်းကျင်၌ အဆုံးမမြင်ရသော ချဲ့နည်း, (၃) အထက်အောက်၌ အဆုံးမြင်ရ၍ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်၌ အဆုံးမမြင်ရသော ချဲ့နည်း ဟု သုံးမျိုးရှိ၏။

(က) လောကကြီး အဆုံးရှိဝါဒ

ဘိက္ခုတို့……ဤလောက၌ တချို့သမဏ ဗြာဟ္မဏသည် ဝီရိယနှင့်သတိဉာဏ်ကို အခြေခံ၍ ကြိုးစား အားထုတ် လေရာ စိတ်၏တည်ကြည်မှု သမာဓိ(ဈာန်)ကို ရလေသည်၊ ယင်း သမာဓိဖြင့် စိတ်တည်ကြည်လျက် (သမာဓိ၏ အာရုံဖြစ် သော ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အဆုံးရှိအောင်ချဲ့၍ ထို ပဋိဘာဂ နိမိတ်ကိုပင် လောကဟု ယူပြီးလျှင်)လောကကြီး၌ အဆုံး ရှိ၏ဟု မှတ်ထင်နေလေသည်၊ ထိုသို့မှတ်ထင်သည့်အတိုင်း သူတပါးအား ပြောပြသည်မှာ – ဤလောကသည် အဆုံး (ထက်ဝန်းကျင်၌ အပိုင်းအခြား အကန့်အသတ်) ရှိ၏၊

ထိုသို့ ချဲ့ထားသော ပဋိဘာဂနိမိတ်ကိုပင် ထို ဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ်သည် "လောက"ဟု ထင်မှတ်၏၊ ထိုကြောင့် (၁)အဆုံးမြင်ရအောင် ချဲ့ထား သော ပဋိဘာဂနိမိတ် အရှင်သည် လောကကြီး အဆုံးရှိ၏ ဟု ယူဆ၍ (၂)အဆုံးမရှိအောင် ချဲ့ထားသော ပဋိဘာဂနိမိတ်အရှင်က လောက ကြီး အဆုံးမရှိဟု ယူ၏၊ (၃)အထက်အောက်၌ အဆုံးရှိ၍ ဘေးပတ် ဝန်းကျင်၌ အဆုံးမရှိအောင် ချဲ့ထားသော ပဋိဘာဂနိမိတ် အရှင်ကမူ လောကကြီးသည် အဆုံးလည်းရှိ-အဆုံးလည်းမရှိဟု ယူဆလေသည်။

စိတ္တဝသပုဂ္ဂိုလ်ကား ထိုသို့ ဈာန်မရဘဲ သက်သက် သူ့အထင်ဖြင့် ပြောဆိုသောပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ။ဤသို့လျှင်(၁)အန္တဝါဒ=လောကကြီး အဆုံးရှိ၏ ဟူသောအယူ၊(၂) အနန္တဝါဒ=လောကကြီးအဆုံး မရှိဟူ သော အယူ(၃)အန္တာနန္တဝါဒ=လောကကြီးအဆုံးလည်းရှိ-အဆုံး လည်းမရှိ ဟူသော အယူ၊(၄)နေဝအန္တနာနန္တဝါဒ=လောကကြီး အဆုံးရှိလည်း မဟုတ် အဆုံးမရှိလည်းမဟုတ် ဟူသော အယူလေးမျိုး ရှိရာ ဤ လေးမျိုးကို "အန္တာနန္တိကဝါဒ" ဟု ပေါင်း၍ စကားသုံး ထားသည်။

ထက်ဝန်းကျင် လုံးဝိုင်း၏၊ ဘာ့ကြောင့် သိနိုင်သနည်း ဆိုလျှင် ငါ့ကိုယ်တိုင်ဝီရိယနှင့် သတိ,ဉာဏ်ကို အရင်းခံ၍ ကြိုးစား ခြင်းကြောင့် လောကကို အဆုံးရှိ၏ ဟု သိနိုင်လောက်သော သမာဓိကိုရ၏၊ ထို့ကြောင့် လောကကြီး အဆုံးရှိကြောင်း လုံးဝိုင်းကြောင်းကို ငါသိရ၏ဟု ပြောပြလေသည်၊ ဤသို့ (ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အလွန် မကျယ်ပြန့်စေဘဲ အဆုံးရှိအောင် ချဲ၍ ထို ပဋိဘာဂနိမိတ်)လောကကို အဆုံးရှိ၏ ဟု မှတ်ထင်နေခြင်းသည် အန္တာနန္တ ဖြစ်ဘို့ရာ ပဌမ အကြောင်းတည်း။

(ခ) လောကကြီး အဆုံးမရှိဝါဒ

ဒုတိယ အယူဖြစ်ပုံကား–ဘိက္ခုတို့ .... လောက၌ တချို့ သမဏ ဗြာဟ္မဏ သည် ဝီရိယနှင့် သတိ , ဉာဏ်ကို အခြေခံ၍ ကြိုးစားအားထုတ်လေရာ စိတ် တည်ကြည်မှု သမာဓိကို ရလေသည်၊ ယင်းသမာဓိဖြင့် စိတ်တည်ကြည်လျက် (သမာဓိ၏ အာရုံဖြစ်သော ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အဆုံး အကန့်အသတ် မရှိ ချဲပြီးလျှင် ထို ပဋိဘာဂနိမိတ်) လောကကို အဆုံးမရှိ ဟု မှတ်ထင်လေသည်၊ ထိုသို့ မှတ်ထင် သည့် အတိုင်း သူတပါးအား ပြောပြသည်မှာ– လောကသည် အဆုံးမရှိ၊ အပိုင်းအခြားအကန့်အသတ်မရှိ၊ ''အဆုံးရှိ၏,ထက်ဝန်းကျင် လုံးဝိုင်း၏'' ဟု ပြောကြသော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် မှား၏၊ ဤ လောက ကား အမှန်ပင် အဆုံးမရှိချေ၊ ဘာ့ကြောင့် ဤသို့ သိနိုင်သနည်း – ဟု မေးလျှင် ငါ့ကိုယ်တိုင် ကြိုးစား၍ သမာဓိ ရသောကြောင့် ဤအကြောင်းကို သိနိုင်၏ ဟု ပြောပြလေ

သည်၊ ဤသို့ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အဆုံးမရှိအောင် ချဲ၍ ထို နိမိတ်ကိုပင် အဆုံးမရှိသော လောက ဟု မှတ်ထင်နေ ခြင်းသည် အန္တာနန္တိကဝါဒဖြစ်ဘို့ရာ ဒုတိယ အကြောင်း တည်း။

(ဂ) အဆုံးလည်းရှိ အဆုံးလည်း မရှိဝါဒ

တတိယ အယူဖြစ်ပုံကား – ဘိက္ခု တို့...... ဤလောက၌ တချို့ သမဏ ဗြာဟ္မဏသည် ဝီရိယနှင့် သတိ, ဉာဏ်ကို အခြေခံ၍ ကြိုးစားအားထုတ်လေရာ စိတ်တည် ကြည်မှု သမာဓိကို ရလေသည်၊ ယင်း သမာဓိဖြင့် စိတ် တည်ကြည်လျက် (သမာဓိ၏ အာရုံဖြစ်သော ပဋိဘာဂ နိမိတ်ကို အထက် အောက်၌ အဆုံးအပိုင်းအခြား အကန့် အသတ်ရှိအောင် ချဲ၍ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်၌ အကန့်အသတ် မရှိအောင် ချဲပြီးလျှင် ထို ပဋိဘာဂနိမိတ်) လောကကို အဆုံးလည်းရှိ အဆုံးလည်းမရှိဟု မှတ်ထင်နေလေသည်၊ ထိုသို့ မှတ်ထင်သည့် အတိုင်း သူတပါးအား ပြောပြသည် မှာ–ဤလောကသည် အဆုံးလည်း ရှိ၏၊ အဆုံးလည်း မရှိ၊ ''ဤလောကသည် အဆုံးရှိ၏၊ ထက်ဝန်းကျင် လုံး၏'' ဟု ပြောကြသော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည်မှား၏၊ ''ဤလောကသည်အဆုံးမရှိ အပိုင်းအခြား အကန့်အသတ် မရှိ'' ဟု ပြောကြသော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၏ စကား လည်း မှား၏၊ ဤလောကကား အမှန်ပင် အဆုံးလည်းရှိ အဆုံးလည်း မရှိ ဖြစ်သည်၊ ''ဘာ့ကြောင့် သိနိုင်သနည်း'' ဟု မေးလျှင် ငါ့ကိုယ်တိုင် ကြိုးစား၍ သမာဓိရသော ကြောင့် ဤ အကြောင်းကို သိနိုင်၏ ဟု ပြောပြလေသည်၊

ဤသို့ ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အထက်အောက်၌ အဆုံး အပိုင်း အခြားရှိအောင် ချဲ့၍ ဘေးပတ်ဝန်းကျင်၌ အဆုံးမရှိအောင် ချဲ့ပြီးလျှင် ထိုနိမိတ်ကိုပင် အဆုံးလည်း ရှိ–အဆုံးလည်း မရှိသော လောက ဟု မှတ်ထင်နေခြင်းသည် အန္တာနန္တိကဝါဒ ဖြစ်ဘို့ရာ တတိယအကြောင်းတည်း။

(ဃ) တက္ကီဝါဒ — စတုတ္ထ အယူဖြစ်ပုံကား–ဘိက္ခုတို့ …… ဤလောက၌ တချို့ သမဏ ဗြာဟ္မဏ သည် ကြံစည်လေ့ စဉ်းစားနှိုင်းချိန်လေ့ ရှိ၏၊ သူသည် ကြံစည်အပ် စဉ်းစားနှိုင်းချိန်အပ်သော မိမိထင်မြင်ချက်ကို ဤသို့ ပြောပြ၏၊ (ပြောပြပုံကား)– ဤလောကသည် အဆုံးရှိသည်လည်းမဟုတ် အဆုံးမရှိသည်လည်းမဟုတ် ''ဤလောကသည် အဆုံးရှိ၏,ထက်ဝန်းကျင် လုံးဝိုင်း၏''

(ဃ) တက္ကီ — ဤပုဂ္ဂိုလ်ကား သူ့ကိုယ်တိုင် ဈာန်သမာဓိ မရဘဲ သူများထံမှ တဆင့်ကြား၍ စဉ်းစား၏၊ စဉ်းစားပုံကား–ဈာန် ရသူက သူ့ကိုယ်တိုင် အဆုံးမရှိအောင် ပွားများထားသော ပဋိဘာဂနိမိတ်လောကကို ''အနန္တ'' ဟု ပြော၏၊ ထိုစကားကို ကြား၍ ''သည်လိုဆိုလျှင် အဆုံးရှိတယ်'' ဆိုတဲ့ စကားသည် မှားတာဘဲ၊ လောကကြီးသည် အဆုံးရှိတာ မဟုတ်ဘူး ဟု စဉ်းစားမိ၏၊ အဆုံးရှိအောင် ပွားများထားသူတို့၏ စကားကို ကြားသော အခါလည်း ''သည်လိုဆိုလျှင် လောကကြီး အဆုံး မရှိ'' ဟု ဆိုသော စကားလည်း မှားပြန်တာဘဲ၊ အဆုံးမရှိလ မဟုတ်ဘူးပေါ့– ဟု စဉ်းစားပြန်၏၊ သူများထံမှ မကြားရဘဲ သူ့ဘာသာ စဉ်းစားသူလည်း ရှိ၏၊ ဤ အန္တာနန္တ ဝါဒ လေးမျိုးလုံးငင် မိမိထင်မြင်မှီး အရာကို စွဲလမ်းယူမှားကြသော ကြောင့် ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိက (ရှေးအဘို့ကို ကြံစည်သူတို့၏) မိစ္ဆာဝါဒ တွင် ပါဝင်ကြရလေသည်။

ဟု ပြောကြသော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၏ စကားသည် မှား၏၊ ''ဤလောကသည် အဆုံးမရှိ အပိုင်းအခြားမရှိ'' ဟု ပြောကြသော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တို့၏ စကားလည်း မှား၏၊ ''ဤလောကသည် အဆုံးလည်း ရှိ၏,အဆုံးလည်း မရှိ'' ဟု ပြောကြသော သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့၏ စကား လည်း မှား၏၊ ဤလောကသည် (အမှန်အားဖြင့်) အဆုံး ရှိလည်း မဟုတ်၊ အဆုံးမရှိလည်း မဟုတ် ဟု ပြောကြ လေသည်၊ ဤသို့ ကြံစည်စဉ်းစားခြင်းသည် အန္တာနန္တိက ဝါဒဖြစ်ဘို့ရာစတုတ္ထအကြောင်းတည်း၊ ဤလေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် အန္တာနန္တိကအယူဝါဒကို ပြောဆိုပညတ် ကြလေသည်၊ ဤ လေးမျိုးမှ တပါး အခြား အကြောင်း မရှိတော့ချေ။ [ဤမှ နောက်၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဖြင့်– ဝေဒနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဟောတော်မူပုံနှင့် နိဂုံးချုပ်ပုံများမှာ သဿတဝါဒအတိုင်း ပင်တည်း။]

အမရာဝိက္ခေပဝါဒလေးမျိုး — ဘိက္ခုတို့……အမရာအယူဝါဒဖြင့် ဖယ် ရှား ရှောင်ကွဲ တတ်ကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့ ရှိ၏၊ သူတို့သည် ထိုထို အရာ၌ ပြဿနာ အမေးခံကြရသော် လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်(စကားအမျိုးမျိုး ပြောဆိုကာ)ဖယ်ရှား

အမရာဝိက္ခေပ။ ။မပြီးပြတ်နိုင်သော အယူ, စိတ်ထည်း၌ ထိုအယူ ရှိသည့် အတိုင်း မပြောအပ်သော စကားကို ''အမရာ'' ဟု ခေါ်၏၊ ဝိက္ခေပ=ဝိ+ခေပ-အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံပြော၍+ဖယ်ရှား ရှောင်တိမ်းခြင်း၊ တနည်း– အမရာ မည်သော ငါးတမျိုးရှိ၏၊ ထို ငါးသည် ငုပ်လိုက် ပေါ်လိုက်နှင့် ပြေးသွားကာ အရှောင်

ရှောင်တိမ်း တတ်ကြ လေသည်၊ [တနည်း- အမရာ မည်သော ငါး၏ ရှောင်တိမ်းပုံမျိုး ကဲ့သို့ ရှောင်တိမ်းကြ လေသည်၊] သူတို့သည် ဘယ်အချက်ကို စွဲ၍ အမရာ ဝိက္ခေပ အယူဝါဒ ရှိကြသနည်း ဟု မေးဘွယ် ရှိ၏။

(က) မုသားကြောက်၍ အမရာဝါဒ ဖြစ်ပုံ

ဘိက္ခုတို့...... ဤ လောက၌ တချို့ သမဏ ဗြာဟ္မဏသည် ကုသိုလ် တရား အကုသိုလ်တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုသို့ မသိခြင်းကြောင့် သူ စဉ်းစားမိ သည်မှာ-ငါသည် ကုသိုလ်အကုသိုလ်ကို အမှန်မသိပါဘဲ သူများ မေးလာသည့် အခါ အရမ်း ဖြေလိုက်လျှင် ငါ့မှာ မုသား ဖြစ်သွားရာ၏၊ ထိုမုသားဖြစ်ခြင်းသည် (''ငါသည် မုသားပြောမိပေါ့'' ဟု နှလုံးမသာယာမှုကြောင့်) ငါ့မှာ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်းဖြစ်ရာ၏၊ ထိုသို့ ကိုယ်ဆင်းရဲ နေရခြင်း သည် ငါ့မှာ နတ်ပြည် မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ် ဖြစ်ရာ၏-ဟု စဉ်းစားမိ လေသည်၊ ဤသို့လျှင် သူသည် မုသား ဖြစ်မှာ စိုးခြင်း, မုသား ဖြစ်မည်ကို ရွံမုန်းခြင်းကြောင့် ကုသိုလ် ဟုလည်း မဖြေ , အကုသိုလ် ဟုလည်း မဖြေဘဲ ထိုထို အရာ၌ အမေးခံရလျှင် အမရာဝိက္ခေပခေါ်သောစကားဖြင့် ဖယ်ရှား ရှောင်လွှဲ နေလေတော့၏၊ ရှောင်လွှဲပုံကား- ဒီလို ငါ့မှာ အယူမရှိပါ, ဟိုလိုလဲ ငါ့မှာအယူမရှိပါ,ဒီလိုဟိုလိုမှ တခြားလို့လဲ ငါ့မှာ အယူ မရှိပါ, ဒီလို ဟိုလိုမှ တခြား

အတိမ်းကောင်းသောကြောင့် ဖမ်း၍ မမိနိုင်၊ ထိုငါးနှင့်တူသော အယူစကားတို့ကိုလည်း ''အမရာဝိက္ခေပ'' ဟု ခေါ်၍ ထိုအယူ ဝါဒ ရှိသူများကို အမရာဝိက္ခေပိက ဟု ခေါ်သည်။

မဟုတ်လို့လဲ ငါ့မှာ အယူ မရှိပါ, ဒီလို ဟိုလိုမှ တခြား မဟုတ်ဘူး ဆိုတာ မဟုတ်လို့လဲ ငါ့မှာ အယူ မရှိပါ၊ [ဥပမာ-(''ဒီအလုပ်သည် ကုသိုလ်ပါလား''ဟု မေးလျှင်) ကုသိုလ်လို့ ငါ မဆိုလိုပါ၊ ('' အကုသိုလ်လို့ ဆိုလိုပါ သလား''ဟု ထပ်မေးလျှင်)အကုသိုလ်လို့လဲ ငါမဆိုလိုပါ၊ ('' ကုသိုလ်-အကုသိုလ်မှ တခြားလား ''ဟု ဆင့်မေးပြန် လျှင်) ကုသိုလ် အကုသိုလ်မှ တခြားလို့လဲ ငါမဆိုလိုပါ၊ ('' ကုသိုလ် အကုသိုလ်မှ တခြား မဟုတ်ဘူးပေါ့ '' ဟု ထပ်ဆင့်၍ မေးပြန်လျှင်) ကုသိုလ် အကုသိုလ်မှ တခြား မဟုတ်ဘူး လို့လဲ ငါ မဆိုလိုပါ၊ (''ဒါဖြင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ်မှ တခြား မဟုတ်တာ မဟုတ်ဘူးပေါ့'' ဟု တဆင့်တိုး၍မေးပြန်လျှင်) ကုသိုလ် အကုသိုလ်မှ တခြား မဟုတ်တာ မဟုတ်ဘူးလို့လဲ ငါမဆိုလိုပါ၊] ဤသို့ မငြိုး နိုင် မပြတ်နိုင် ဘမ်း၍ မမိနိုင်အောင် စကားဖြင့် ဖယ်ရှား ရှောင်တိမ်းလေသည်၊ ဤသို့ မုသားဖြစ်မည် စိုးခြင်းသည် အမရာဝိက္ခေပ အယူဖြစ်ဘို့ရာ ပဌမအကြောင်းတည်း။

(ခ) ဥပါဒါန်ကြောက်၍ အမရာဝါဒဖြစ်ပုံ

ဒုတိယ အကြောင်း၌ အမရာဝါဒ ဖြစ်ပုံကား၊ - ဘိက္ခုတို့ ...... ဤ လောက၌ တချို့သမဏဗြာဟ္မဏ သည် ကုသိုလ် တရား အကုသိုလ် တရားကို ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ မသိ၊ထိုသို့မသိခြင်းကြောင့် သူစဉ်းစားမိသည်မှာ- ငါသည် ကုသိုလ် အကုသိုလ်ကို အမှန်မသိပါဘဲ အရမ်း ဖြေလိုက်အံ့၊ (အခြား ပညာရှိများကို မေးသည့်အခါ ထို အဖြေမှန်ကြောင်းကို အကယ်၍ ပြောဆိုငြားအံ့၊) ထိုသို့

အမှန် ဖြေဆိုမိရာ၌ ငါမှာ ဆန္ဒသော်၎င်း ရာဂ သော်၎င်း
ဖြစ်ရာ၏၊ [အနည်းငယ် နှစ်သက်မှုကို ဆန္ဒ , အားကြီး
နှစ်သက်မှုကို ရာဂ ဟု ခေါ်သည်၊] (ထိုအဖြေကို အခြား
ပညာရှိများက မှားသည်ဟု ပြောပြန်လျှင်) ထိုသို့ အမှား
ဖြေဆိုမိရာ၌ ငါ့မှာ ဒေါသသော်၎င်း ပဋိဃ သော်၎င်း
ဖြစ်ရာ၏၊ [ဒါလောက်ကိုမှ ငါမသိတတ်လေခြင်း ဟု
ကိုယ့် ကိုယ်ကို အနည်းငယ် စိတ်ဆိုးမှုသည် ဒေါသ ,
အားကြီး စိတ်ဆိုးမှုသည် ပဋိဃ၊] ထိုဆန္ဒ ရာဂနှင့် ဒေါသ
ပဋိဃသည် ငါ့မှာ ဥပါဒါန်ခေါ် စွဲလမ်းကြီးစွာဖြစ်နေရာ၏၊
ထိုသို့ အစွဲအလမ်း ဖြစ်နေခြင်းသည် ငါ့မှာ ကိုယ်ဆင်းရဲမှု
ဖြစ်ရာ၏၊ ထိုသို့ကိုယ်ဆင်းရဲနေရခြင်းသည် ငါ့မှာနတ်ပြည်
မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ် ဖြစ်ရာ၏-ဟု စဉ်းစားမိလေသည်၊
ဤသို့လျှင် သူသည် ဥပါဒါန် (စွဲလမ်းမှု) ဖြစ်မှာ စိုးခြင်း,
ဥပါဒါန်ဖြစ်မည်ကို ရွံရှာမုန်းခြင်းကြောင့် ကုသိုလ်ဟုလည်း
မဖြေ၊ အကုသိုလ် ဟုလည်း မဖြေဘဲ ထိုထိုအရာ၌ အမေး
ခံရလျှင် အမရာဝိက္ခေပ စကားဖြင့် ပယ်ရှား ရှောင်လွှဲ
နေလေတော့၏၊ [ရှောင်လွှဲပုံမှာ ပဌမ ဝါဒအတိုင်းပင်၊]
ဤသို့ ဥပါဒါန်ဖြစ်မည် စိုးခြင်းသည် အမရာဝိက္ခေပ အယူ
ဖြစ်ခြင်း၏ ဒုတိယအကြောင်းတည်း။

(ဂ) ပညာရှိများ
စစ်ဆေးမည်ကိုကြောက်၍
အမရာဝါဒဖြစ်ပုံ

တတိယအကြောင်း၌ အမရာဝါဒ
ဖြစ်ပုံကား — ဘိက္ခုတို့ ...... ဤ
လောက၌ တချို့သမဏဗြာဟ္မဏ
သည် ကုသိုလ်တရား အကုသိုလ်
တရားကို ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိ၊ ထိုသို့ မသိခြင်းကြောင့်

စဉ်းစားမိသည်မှာ- ငါသည် ကုသိုလ် , အကုသိုလ်ကို
မသိပါဘဲ အရမ်း ဖြေဆို လိုက်အံ၊ ပညာရှိကုန် , နက်နဲ
ရုံးရှကုန်,သူတပါးတို့ ဝါဒကို နားလည်၍ သူတပါးတို့နှင့်
ဝါဒပြိုင်ဘို့ရာ ကျင့်သား ရနေကုန် , သားမြီးများကို မှန်
အောင် ပစ်နိုင်သော လေးသမားတို့နှင့် အလားတူကုန်
သော သမဏဗြာဟ္မဏအများပင် ထင်ရှားရှိကြပေသည်၊
သူတို့သည် ပညာ စွမ်းဖြင့် သူတပါး၏ အယူဝါဒတို့ကို
ပစ်ပေါက် ခွဲစိတ်ကုန် သကဲ့သို့ လှည့်လည် ကြကုန်၏၊
သူတို့သည် ငါ့ကို ထိုအရမ်းဖြေဆိုချက်၌(ကုသိုလ်လား,
အကုသိုလ်လား ဟု) အယူ အဆကို မေးကြ ကုန်ရာ၏၊
(ငါက ကုသိုလ်ဟုဖြစ်စေ၊ အကုသိုလ်ဟုဖြစ်စေ ပြောလျှင်
ဘာ့ကြောင့် ဆိုနိုင်သနည်း- ဟု) အကြောင်းကို မေးကုန်
ရာ၏၊ (မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ကုသိုလ် သို့မဟုတ်
အကုသိုလ် ဟု ယူဆ ကြောင်း ပြောလျှင် ငါ ပြသော
အကြောင်းတွင် အပြစ်တင်၍ '' သင်နားမလည်သေး ,
သည်လိုမယူရဘူး, ဟိုလိုယူရတယ်'' ဟု) သွန်သင်ဆုံးမ
ကုန်ရာ၏၊ သူတို့အား အပြည့်အစုံ ပြန်၍ မချေပနိုင်လျှင်
ငါ့မှာ ကိုယ် ဆင်းရဲမှု ဖြစ်ရာ၏၊ ကိုယ် ဆင်းရဲမှု ဖြစ်လျှင်
ငါ့မှာ နတ်ပြည်မဂ်ဖိုလ်၏ အန္တရာယ်ဖြစ်ရာ၏ဟု စဉ်းစား
မိလေသည်၊ ဤသို့လျှင် ပညာရှိတို့က စစ်ဆေး မည်ကို
စိုးရိမ်ခြင်း စစ်ဆေးမည်ကို ရွံရှာမုန်းခြင်းကြောင့် ကုသိုလ်
ဟုလည်း မဖြေ အကုသိုလ် ဟု လည်း မဖြေဘဲ, ထိုထို
အရာ၌ အမေး ခံရလျှင် အမရာဝိက္ခေပ ခေါ် စကားဖြင့်
ပယ်ရှား ရှောင်လွှဲ နေလေတော့၏၊ [ရှောင်လွှဲပုံမှာ ပဌမ

ဝါဒအတိုင်းပင်၊] ဤသို့ အခြား ပညာရှိများက စစ်ဆေးမည်ကို စိုးခြင်းသည် အမရာဝိက္ခေပ အယူ ဖြစ်ဘို့ရာ တတိယအကြောင်းတည်း။

(ဃ) ညံ့ဖျင်းထုံအခြင်းကြောင့် အမရာဝိက္ခေပဖြစ်ပုံ

စတုတ္ထအကြောင်း၌ အမရာဝါဒဖြစ်ပုံကား– ဘိက္ခုတို့.. ဤလောက၌ တချို့ သမဏဗြာဟ္မဏသည် မန္ဒ (ညံ့ဖျင်း၏) မောမူဟ (ထုံအ၏)၊ သူသည် ညံ့ဖျင်း ထုံအ ခြင်းကြောင့် ထိုထိုအရာ၌ အမေးခံရလျှင် အမရာဝိက္ခေပ ခေါ် စကားဖြင့် ဖယ်ရှား ရှောင်လွှဲလေတော့၏၊ ရှောင်လွှဲပုံကား– အတ္ထိ ပရောလောကော= ''လူ့ လောကမှ တခြားလောက ရှိသေးသလား '' ဟု အကယ်၍ မေးအံ့၊ ''တခြားလောက ရှိသေး၏''ဟု ငါ့မှာ အယူရှိ ထားလျှင် တခြားလောက ရှိသေး၏ ဟု သူ့အား ဖြေဆိုရာ၏၊ ငါ့မှာ ဒီလိုလဲ အယူမရှိ၊ ဟိုလိုလဲ (မရှိဘူးလို့လဲ) ငါ့မှာ အယူမရှိ၊ ရှိ–မရှိ, နှစ်မျိုးမှ တခြားလို့လဲ ငါ့မှာ အယူမရှိ၊ ရှိ–မရှိ ၂ မျိုးမှ တခြား မဟုတ်ဘူးလို့လဲ ငါ့မှာ အယူမရှိ၊ ရှိ–မရှိ ၂ မျိုးမှ တခြား မဟုတ်ဆိုတာ မဟုတ်ဘူးလို့လဲ့ ငါ့မှာ အယူမရှိ , ဤသို့ ဖယ်ရှားရှောင်လွှဲနေလေသည်။

''နတ္ထိပရောလောကော=လူ့လောကမှတခြားလောက မရှိဘူးလား '' ဟု မေးရာ၌ရင်း ''တခြားလောက ရှိလဲရှိ, မရှိလဲမရှိလား''ဟု မေးရာ၌ရင်း''တခြားလောကရှိတာလဲ မဟုတ် မရှိတာလဲမဟုတ်လား''ဟု မေးရာ၌ရင်း''ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေနေသော နတ် ဗြဟ္မာစသူတို့ ရှိသလား, မရှိဘူး

လား, ရှိလဲရှိ မရှိလဲ မရှိလား, ရှိတာလဲ မဟုတ် မရှိတာလဲ မဟုတ်လား''ဟု မေးရာ၌ရင်း ''ကောင်းစွာ ပြုအပ်သော ကုသိုလ်ကံ, မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သော အကုသိုလ်ကံ တို့၏ အကျိုးရှိသလား , မရှိဘူးလား , ရှိလဲရှိ မရှိလဲ မရှိလား , ရှိတာလဲ မဟုတ် မရှိတာလဲ မဟုတ်လား '' ဟု မေးရာ၌ရင်း,''သတ္တဝါသည် သေပြီးနောက် ရှိသေးသလား, မရှိတော့ဘူးလား, ရှိလဲရှိ မရှိလဲ မရှိလား,ရှိတာလဲ မဟုတ် မရှိတာလဲ မဟုတ်လား''ဟု မေးရာ၌ရင်း ထို အတိုင်းပင် ဖယ်ရှား ရှောင်လွှဲနေလေသည်၊ ဤသို့ ညံ့ဖျင်း ထုံအခြင်းသည် အမရာဝါဒ ဖြစ်ဘို့ရာ စတုတ္ထ အကြောင်းတည်း။

ဘိက္ခုတို့...... *အမရာဝိက္ခေပ ဝါဒရှိသူတို့သည် ဤ လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် မပြီးပြတ်နိုင် ဖမ်း၍ မမိနိုင်သော အယူစကားဖြင့် ဖယ်ရှား ရှောင်လွှဲကြလေသည်၊ ဘိက္ခုတို့ .... အမရာ အယူဝါဒ ရှိကြသော သမဏဗြာဟ္မဏ ဟူသမျှတို့သည် ဤ လေးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ဖြစ်စေ(၁ မျိုး ၂ မျိုး ၃ မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်

---

* မှတ်ချက် ။ ။ အမရာဝိက္ခေပ လေးမျိုးလုံး၌ သူတပါးက မေးသည်ကို မသိ၍ ရှောင်လွှဲ နေခြင်းသာ ဖြစ်ရကား အဘယ်နည်းဖြင့် မိစ္ဆာအယူဖြစ်နိုင်သနည်း ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။ ။ အဖြေကား—ရှောင်လွှဲနေရုံမျှဖြင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဖြစ်သည် ဟု မဆိုလိုပါ၊ ထို အမရာအယူဝါဒရှိသူ၌''ငါ့မှာ မုသားဖြစ်လိမ့်မည်၊ ငါ့မှာ ဥပါဒါန်ဖြစ်လိမ့်မည်၊ ငါ့ကို စစ်ဆေးကြလိမ့်မည်''ဟု ငါဟူသော အတ္တစွဲ ရှိနေ၏၊ထိုသို့ အတ္တစွဲ အရင်းခံ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော အယူဝါဒ ဖြစ်သောကြောင့် ရှေ့ပုဂ္ဂိုလ် သုံးမျိုးကို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိသူ ဟု ဆိုရသည်၊ ထို အတ္တသည်လည်း ခိုင်မြဲ၏

ဖြစ်စေ) အမရာဝိက္ခေပ မည်သော စကားဖြင့် ဖယ်ရှား ရှောင်လွှဲကြလေသည်၊ ဤ လေးမျိုးအပြင် (အမရာဝါဒ ဖြစ်ဘို့ရန်)အကြောင်းတမျိုး မရှိတော့ချေ။ [ဤမှနောက်၌ သဗ္ဗညုတာဉာဏ်,ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် နိဂုံးစကားတို့မှာ သဿတဝါဒ အဆုံးအတိုင်းပင်တည်း။]

* အဓိစ္စသမုပ္ပန္န ဝါဒ ၂ မျိုး

ဘိက္ခုကို ...... အဓိစ္စသမုပ္ပန္န အယူရှိကြသော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့ ရှိကြ၏၊ သူတို့သည် အကြောင်းပြ နှစ်မျိုးတို့ဖြင့် အတ္တကိုဒင်း လောကကိုဒင်း အကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်၏ ဟု ပြောဆို ပညတ်ကြလေသည်၊ သူတို့သည်လည်း ဘယ် အချက်ကို ငဲ့၍ ပြောဆို ပညတ်ကြသနည်း ဟု မေးဘွယ် ရှိ၏။

ဟု ယူအသောကြောင့် သဿတ ဒိဋ္ဌိမျိုးတွင် ပါဝင်ရသည်၊ စတုတ္ထပုဂ္ဂိုလ်ကား မောဟ အားကြီးသဖြင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ်မှန်း လုံးဝမသိ၊ ထိုသို့ မသိသည်ကို မသိရှိုးရှိုး မနေဘဲ ရှောင်လွှဲ၍ ဖြေဆိုမှုကိုပင် အကောင်း ဟု စွဲစွဲမြဲမြဲ သဘောကျသော အယူတမျိုးဖြစ်နေ၏၊ ထိုအယူကိုပင် မှားသောအယူ (မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ)တမျိုး ဟု ဆိုရသည်၊ သဿတဒိဋ္ဌိ, ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ၂ မျိုးတွင်ကား အဆက်မပြတ် ထပ်ကာထပ်ကာဖြစ်လာသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် စသည်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော အယူဝါဒ ဖြစ်သောကြောင့် ထို အယူလည်း အဆက်မပြတ်ရကား သဿတဘက်တွင် ယိမ်းယိုင်ပါဝင်လျက် ရှိလေသည်။

* အဓိစ္စသမုပ္ပန္န – အဓိစ္စ = အကြောင်း တစုံ တရာကို မစွဲမှီဘဲ (အကြောင်း မရှိဘဲ) + သမုပ္ပန္န = ဖြစ်သည်၊ " အတ္တသည် ဘာ့ကြောင့်မှ ဖြစ်လာသည် မဟုတ် , သူ့ဖြစ်ချင်လို့ ဖြစ်သည်" ဟူသော အယူကို အဓိစ္စသမုပ္ပန္န ဟု ခေါ်သည်။

(က) အသညသတ် ဘုံမှ စုတေခဲ့သူ

ဘိက္ခုတို့ *အသညသတ်မည်သော ဗြဟ္မာတမျိုးရှိ၏၊ သူတို့သည် သညာ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ထို ဗြဟ္မာဘဝမှ ရုတေကြရ ကုန်၏၊ ထိုသို့ စုတေ၍ လူ့ပြည် ရောက်သူ, လူ့ပြည် ရောက်ပြီးနောက် ရသေ့ ရဟန်း ပြုသူ , ရသေ့ ရဟန်း ပြုပြီး၍ ဝီရိယသုံးမျိုးနှင့် သတိဉာဏ်ကို အခြေခံကာ ဈာန်အဘိညာဉ်ကို ရသူ , ယင်း အဘိညာဉ်ဖြင့် ဤ ဘဝ၌ သညာစ၍ ဖြစ်ပုံကိုသာ အောက်မေ့နိုင်၍ ထို့ထက် အလွန် မအောက်မေ့နိုင်သူ တယောက်တလေ ရှိရာ၏၊ သူသည် ဤသို့ ပြော၏၊ ပြောပုံကား — အတ္တသည်ဒင်း, လောကသည်ဒင်း, အကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်၏၊ (ဘာ့ကြောင့်

---

* အသည = သညာမရှိ (စိတ်, စေတသိက်, နာမ်တရားအားလုံး မရှိ၊ ရုပ်ခန္ဓာသာရှိသော)+ သတ္တ = သတ္တဝါ (သတ်)။ လူ့ပြည်၌ စတုတ္ထ ဈာန်ရိုးရိုး ရပြီးနောက် စိတ်, စေတသိက်,အမှတ်သညာ ရှိသောကြောင့်သာ ဒုက္ခ ဖြစ်ကြရ၏၊ အမှတ်သညာ မရှိလျှင် စားချင် – သောက်ချင်မှုမှ စ၍ ထိုထိုဒုက္ခ မဖြစ် ဟု ယူဆလျက် စိတ်, စေတသိက်,သညာစုကို အပြစ်မြင်ကာ ဘာဝနာပွားများ လေရာ ထို ရပြီးသော စတုတ္ထဈာန် (တချို့လည်း ပဥ္စမဈာန်)မှာ သညာဝိရာဂ ခေါ် သညာနှင့် တကွ နာမ်တရားအားလုံးပေါ်မှာ ရွံမုန်းသော သတ္တိထူးပါဝင်လာလေ၏၊ ထိုသူ စုတေ၍ ဗြဟ္မာ့ဘုံ ဖြစ်သည့် အခါ နာမ်တရား မပါ, ရုပ်ခန္ဓာချည်းသာ တည်နေရသော "အသညသတ္တ" ခေါ် ဗြဟ္မာတမျိုး ဖြစ်ရလေသည်၊ ဈာန် အရှိန် ကံအရှိန်ကုန်သည့် အခါ နောက်ဆက်၍ ဖြစ်ရမည့် ကာမ ဘုံ၌ (ရှေးကံစွမ်းကြောင့်) ပဋိသန္ဓေစိတ် ဟူသော သညာပေါ် လာ၏၊ ထိုသညာပေါ်လာလျှင် ထို ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ရုပ်ခန္ဓာလည်း စုတေ ကွယ်ပျောက်ပြီး ဖြစ်တော့သည်။

သိနိုင်သနည်းဟု မေးလျှင်)ငါသည့်ရှေးတုန်းက မဖြစ်ခဲ့ဘဲ ယခုဘဝ၌ စ၍ *အထင်အရှား ဖြစ်ဘိ့ုရာ ညွှတ်ကိုင်းခဲ့ရပေသည်၊ ထို့ကြောင့် အတ္တလောကသည် အကြောင်းမရှိဘဲ ဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်၏ ဟု ပြောပြလေသည်၊ ဤသို့ အသညသတ်ဘုံမှ လာ၍ ဤဘဝ၌ သညာဖြစ်ပုံကိုသာ သိနိုင်ခြင်း , ထို့ထက် လွန်၍ မသိနိုင်ခြင်းသည် အဓိစ္စသမုပ္ပန္န အယူဖြစ်ဘို့ရာ ပဌမ အကြောင်းတည်း။

(၁) တက္ကီဝါဒ — ဒုတိယ အကြောင်း၌ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဝါဒ ဖြစ်ပုံကား- ဘိက္ခုတို့ ...... ဤလောက၌ တချို့သမဏဗြာဟ္မဏသည် ကြံစည်လေ့ စဉ်းစားနိူင်းချိန်လေ့ရှိ၏၊ သူသည် ကြံစည်အပ် စဉ်းစား နှိုင်းချိန်အပ်သော မိမိ ထင်မြင်ချက်ကို ဤသို့ပြောပြ၏၊ (ပြောပြပုံကား) အတ္တသည်ရင်း လောကသည်ရင်း အကြောင်း မရှိဘဲ ဖြစ်၏၊ ဤသို့ ပြောပြလေသည်၊ ဘိက္ခုတို့ ...... ဤသို့ ကြံစည် နှိုင်းချိန်ခြင်းသည် အဓိစ္စသမုပ္ပန္န အယူဖြစ်ဘို့ရာ ဒုတိယ အကြောင်းတည်း။

ဘိက္ခုတို့..အဓိစ္စသမုပ္ပန္န အယူရှိကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဤ ၂ မျိုးလုံးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ဖြစ်စေ တမျိုးမျိုးသော အကြောင်းဖြင့် ဖြစ်စေ အတ္တလောကကို အကြောင်းမဲ့သက်သက်(သူ့ဖြစ်ချင်လို့)ဖြစ်၏

* သညာဝါဒိယ ဟူသော အဋ္ဌကထာကို ထင်ရှားသူ၏ အဖြစ်ဟူသော အကျိုးငှါ- (အထင်အရှား ဖြစ်ဘို့ရာ) ဟု အနက်ပေးလို၏၊ ဋီကာ၌"နိဗ္ဗာနုဿဒဿ"ဖွင့်သည်ကို စဉ်းစားပါ။

ဟု ပြောဆိုပညတ်ကြလေသည်၊ ဤအကြောင်း ၂ မျိုးမှ တပါး အဓိစ္စသမုပ္ပန္န အယူ ဖြစ်ဘို့ရာ အကြောင်း တမျိုး မရှိတော့ပြီ၊ [ဤမှ နောင်၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် ပြခဏ်းစသည်တို့မှာ သဿတဝါဒအဆုံးနှင့် အလုံးစုံ တူပြီ။]

* ပုဗ္ဗန္တ ကပ္ပိက ၁၈ မျိုးလုံး၏ နိဂုံး — ဘိက္ခုတို့......ရှေးအဘိတ် အကြောင်းအရာရကို ကြံစည်တတ်ကုန် , ရှေးအဘိတ် အကြောင်းအရာရကို အစဉ်လိုက်၍ မိစ္ဆာ အယူကို ယူတတ်ကြကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏ တို့သည် ရှေးအဘိတ် အကြောင်း အရာ ရကို အာရုံပြု၍ မိစ္ဆာအယူ ဖြစ်ဘို့ရန် အခြေခံစကား အမျိုးမျိုးတို့ကို ဤပြခဲ့သော အကြောင်း ၁၈ မျိုးတို့ဖြင့် စွဲမြဲစွာ ပြောဆိုကြလေသည်၊ ဤ ၁၈ ပါးမှ တပါး အကြောင်း တမျိုးမရှိတော့ပြီ၊ [ဤမှ နောက်၌လည်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်နှင့် ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း နိဂုံးများကို ရှေး အတိုင်း ဟောတော်မူသေး၏။]

ပုဗ္ဗန္တ ကပ္ပိကအယူ ၁၈ ပြီးပြီ။

အပရန္တ ကပ္ပိက ဝါဒ ၄၄ — ဘိက္ခုတို့......နောင်အနာဂတ်အကြောင်းအရာရကို ကြံစည်တတ်ကြကုန်, နောင်အနာဂတ် အကြောင်းအရာရသို့ အစဉ်

* သဿတအယူ ၄ , ဧကစ္စသဿတအယူ ၄ , အန္တာနန္တ အယူ ၄, အမရာဝိက္ခေပအယူ ၄, အဓိစ္စသမုပ္ပန္နအယူ ၂ ပေါင်း ၁၈ ပါးတည်း။

လိုက်၍ *မိစ္ဆာအယူကို ယူတတ်ကြကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏ တချို့ ရှိကုန်၏၊ သူတို့သည် နောက် အနာဂတ် အကြောင်းအရာကို အာရုံပြု၍(စိတ်ဖြင့်စဉ်းစား၍)မိစ္ဆာအယူ ဖြစ်တို့ရန် အမျိုးမျိုးသော အခြေခံ စကား တို့ကို အကြောင်းပြု လေးဆယ့် လေးမျိုးတို့ဖြင့် (ငါတို့အယူသာ အမှန်, အခြားအယူတွေ အမှားဟု) ငြင်းခုံ၍ ပြောဆိုကြလေ၏၊ သူတို့သည် အဘယ် အချက်ကိုစွဲ၍ ပြောဆိုကြသနည်း–ဟု မေးတွယ်ရှိ၏။

ဥဒ္ဓမာဃာတနိက သညီဝါဒ ၁၆

ဘိက္ခုတို့..... ဥဒ္ဓမာဃာတနိက သညီဝါဒ ရှိကြကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏ တချို့ရှိကြ၏၊ သူတို့သည် တဆယ့်ခြောက်ပါးသော အကြောင်းပြုချက်ဖြင့် အတ္တကို သေပြီးနောက်၌ သညာရှိ၏ ဟု ပြောဆိုပညတ်ကြလေသည်၊ သူတို့သည်လည်း ဘယ်အချက်ကိုစွဲ၍ ပြောဆိုပညတ်ကြသနည်း ဟု မေးတွယ်ရှိ၏၊ [ထိုအမေး၏ အဖြေကို အစဉ်အတိုင်း ၁၆ ပါးလုံး ပြလိမ့်မည်။]

* အပရန္တကပ္ပိက-အပရ+အန္တ=နောင်အနာဂတ်+တရားအစုကို+ကပ္ပိက=ကြံစည်လေ့ စဉ်းစားလေ့ တွေးတောလေ့ရှိသူ၊၍အပရန္တကပ္ပိက ၄၄ တွင် ရှေးဦးစွာ ဥဒ္ဓမာဃာတနိက သညီဝါဒ ၁၆ ပါးကိုပြမည်။ [အာဃာတန =သေခြင်း = (သေရာကာလ) + ဥဒ္ဓံ=အထက် (နောင်) သေပြီးနောက်၌ အတ္တအကြောင်းအရာကို ပြောဆိုလေ့ ရှိသူများကို "ဥဒ္ဓမာဃာတနိက" ဟု ခေါ်၏၊] ထိုသို့ ပြောဆိုရာ၌ ထိုအတ္တမှာသညာရှိ၏ ဟု ပြောလေ့ရှိသူတို့၏ ဝါဒကို "သညီဝါဒ" ဟု ခေါ်၏၊ ယင်း သညီဝါဒသည် ၁၆ မျိုးရှိ၏။

(က) အတ္တသည် အပြောင်းအလွဲ သဘောရှိ၏၊ (တနည်း–ရုပ်သဘောရှိ၏၊) သေပြီးနောက်၌ ပျက်စီးခြင်းမရှိ (အနာရောဂါမရှိ) သညာလည်းရှိ၏ ဟု ထိုအတ္တကို တချို့က ပြောဆို ပညတ်ကြသည်၊ [ဤဝါဒ၌ ရူပ ဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ်သည် ဈာန်၏အာရုံဖြစ်သောပဋိဘာဂ နိမိတ်ကို အတ္တ ဟု ယူဆ၏၊ ထို ပဋိဘာဂ နိမိတ်သည် ကျယ်ပြန့်အောင်မချဲ့မှီ ကျဉ်းငယ်၍ကျယ်ပြန့်အောင် ချဲ့ထားသည့်အခါ ကြီးကျယ်သော ကြောင့် " ရူပီ – အပြောင်း အလွဲအားဖြင့် ဖောက်ပြန် ခြင်း သဘောရှိ၏" ဟု ယူဆ၏၊ တနည်း–မူလကသိုဏ်းဝန်း ရုပ်နှင့် အလားတူသော ကြောင့် " ရူပီ,=ရုပ် သဘောရှိ၏" ဟု ယူဆသည်၊ ထိုပဋိဘာဂနိမိတ်ကို အာရုံပြုနေသော ဈာန်တရားကို သညာ ဟု ယူ၍ ထိုပဋိဘာဂနိမိတ် အတ္တမှာ သညာရှိ၏-ဟု ယူဆကြလေသည်၊ ဈာန်မရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း သူ၏ အတွေးအဆဖြင့် အတ္တသည် "ရူပီ=ရုပ်သဘောရှိ၏, သညာရှိ၏" ဟု ယူဆ၏၊ ထိုဈာန်ရ-ဈာန်မရပုဂ္ဂိုလ် နှစ်မျိုးလုံးကပင် အတ္တသည်(ထုံးစံအတိုင်း ဤဘဝမှ သေပြီးနောင်) "အရောဂေါ-ပျက်စီးခြင်း ပြောင်းလွဲခြင်းမရှိ၊ (တနည်း–အရောဂေါ-အနာရောဂါတောင် မရှိ, ပျက်စီးဖို့မှာ သာ၍ဝေးသေး၏၊)ထို့ကြောင့် (သဿတ) အခါ ခပ်သိမ်းတည်ရှိ၏ ဟု ယူကြလေသည်။]

(ခ) အတ္တသည် ရုပ်သဘောမရှိ, သေပြီးနောင်၌ ပျက်စီးခြင်းသဘောမရှိ (မြဲ၏၊) တနည်း-အနာရောဂါမရှိ, သညာလည်းရှိ၏-ဟု ထိုအတ္တကို ပြောဆို ပညတ်ကြသည်၊ [ဤဝါဒ၌ အရူပဈာန်၏ အာရုံဖြစ်သော ကောင်းကင်ပညတ် စသည်ကို အတ္တ ဟု ယူဆ၏၊ ထို ကောင်းကင်ပညတ် စသည်ကား ရုပ် သဘော မရှိ,ထိုအာရုံကို အာရုံပြုသောအရူပဈာန် သညာဖြင့် သညာရှိ၏ ဟု၎င်း , သေပြီး နောက်၌ မပျက်ဘဲ မြဲ၏ဟု၎င်း (တနည်း- ပျက်စီးဘို့ကို မဆိုထားဘိ, ရောဂါမျှ မရှိဟု၎င်း) ယူဆကြလေသည်။]

(ဂ) အတ္တသည် ရုပ်သဘော အရှိလည်း ဟုတ်၏, ရုပ်သဘောမရှိလည်း ဟုတ်၏၊ သေပြီးနောင်၌ ပျက်စီးခြင်းမရှိ (ရောဂါမရှိ), သညာရှိ၏ ဟု ထို အတ္တကို ပြောဆိုပညတ် ကြလေသည်၊ [ဤပုဂ္ဂိုလ်ကား ရူပ ဈာန်ကိုလည်းရ , အရူပ ဈာန်ကိုလည်း ရသော ကြောင့် ရူပဈာန်၏ အာရုံဖြစ်သော ပဋိဘာဂနိမိတ် ကို ရူပီအတ္တ =အတ္တသည်ရုပ်ရှိ၏ ဟု ထင်ပြီးလျှင် တိုးတက် အားထုတ်၍ အရူပဈာန်ကို ရပြန်သည့် အခါ အရူပ ဈာန်၏ အာရုံကို အရူပီ အတ္တ = အတ္တ သည် ရုပ်မရှိ ဟု တမျိုးထင်ပြန်လေသည်။]

(ဃ) အတ္တသည် ရုပ်သဘော ရှိသည်လည်းမဟုတ်, ရုပ် သဘော မရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ သေပြီးနောက်၌ ပျက်စီးခြင်းမရှိ(ရောဂါမရှိ)သညာရှိ၏ ဟု ထိုအတ္တ

ကို ပြောဆို ပညတ်ကြ၏။ [ဤပုဂ္ဂိုလ်ကား သူများ ထံမှ ကြား၍ ဖြစ်စေ၊ သူ့ဘာသာ ကြံစည် စဉ်းစား၍ ဖြစ်စေ ပြောဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။]

(င) အတ္တသည် အဆုံးအပိုင်းအခြား ရှိ၏၊ သေပြီးနောင်၌ ပျက်စီးခြင်း မရှိ(မြဲ၏), သညာရှိ၏ ဟု ထိုအတ္တကို ပြောဆို ပညတ်ကြလေသည်။ [ဤပုဂ္ဂိုလ်ကား အန္တာနန္တဝါဒ၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပဋိဘာဂနိမိတ် ကိုအဆုံးအပိုင်းအခြားရှိအောင်ချဲ့၍ ထိုနိမိတ်ကိုပင် အတ္တ ဟု စွဲလမ်းသူတည်း၊ အန္တာနန္တဝါဒ၌ ပြခဲ့ သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အတိတ် အကြောင်းစုကို ကြံ စည်၍ , ဤပုဂ္ဂိုလ်ကား အနာဂတ် အကြောင်းကို ကြံစည်ခြင်းသာ ထူး၏၊ နောက်လာမည့်(စ, ဆ,ဇ) ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုး၏ အယူအဆကိုလည်း အန္တာနန္တ ဝါဒ၌ ပြခဲ့သည်ကို နည်းမှီ၍ သိပါလေ။]

(စ) အတ္တသည် အဆုံး အပိုင်း အခြား မရှိ , သေပြီး နောက်၌ ရောဂါမရှိ (မြဲ၏)သညာရှိ၏ ဟု ထိုအတ္တ ကို ပြောဆို ပညတ်ကြလေသည်။

(ဆ) အတ္တသည် အဆုံးရှိလည်း ဟုတ် , အဆုံးမရှိလည်း ဟုတ်၏၊ သေပြီးနောက်၌ ရောဂါမရှိ မြဲ၏ ဟု ထို အတ္တကို ပြောဆို ပညတ်ကြလေသည်။

(ဇ) အတ္တသည် အဆုံးရှိလည်း မဟုတ်,အဆုံးမရှိလည်း မဟုတ်, သေပြီးနောက်၌ ရောဂါမရှိ(မြဲ၏), သညာ ရှိ၏ ဟု ထိုအတ္တကို ပြောဆို ပညတ်ကြလေသည်။

(ဈ) အတ္တသည် တမျိုးတည်းသော သညာရှိ၏၊ သေပြီး နောက်၌ ရောဂါမရှိ (မြဲ၏) သညာရှိ၏ ဟု ထိုအတ္တ ကို ပြောဆို ပညတ်ကြလေသည်။ [ဤပုဂ္ဂိုလ်ကား ဈာန်သမာပတ်ကို ဝင်စားနေ သူတည်း၊ သူသည် ဈာန်သမာပတ် ဝင်စားခိုက် စိတ်အစဉ်ကို အတ္တ ဟု ယူ၍ ထိုအတ္တသည် ဈာန်၏အာရုံ တခုတည်းကိုသာ အာရုံပြု နေသောကြောင့် အမှတ်သညာ တမျိုး တည်းသာ ရှိ၏ ဟု ယူဆလေသည်။]

(ည) အတ္တသည် အမျိုးမျိုးသညာရှိ၏၊ သေပြီးနောက်၌ ရောဂါမရှိ (မြဲ၏)၊ သညာရှိ၏ ဟု ထို အတ္တကို ပြောဆို ပညတ်ကြလေသည်။ [ဤ ပုဂ္ဂိုလ်ကား ဈာန်သမာပတ် ဝင်စားသူ မဟုတ်၊ ဈာန်သမာပတ် မဝင်စားသည့် အခါ အာရုံအမျိုးမျိုးကို သိမြင်နေရ သောကြောင့် အတ္တမှာ အမှတ်သညာ အမျိုးမျိုး ရှိနေ၏-ဟု ယူဆလေသည်။]

(ဋ) အတ္တသည် သေးငယ်သော သညာရှိ၏၊ သေပြီး နောက်၌ ရောဂါမရှိ (မြဲ၏), သညာရှိ၏ ဟု ထိုအတ္တကို ပြောဆို ပညတ်ကြလေသည်။ [ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဈာန်ရပုဂ္ဂိုလ်ပင်တည်း၊ အကျယ်မချဲ့သဖြင့် ကျဉ်း ငယ်နေသော ကသိုဏ်း ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို ထိုဈာန် သညာက အာရုံပြုရ သောကြောင့် (ဈာန်စိတ်ကို ဖြစ်စေ , သညာကို ဖြစ်စေ , အတ္တ ဟု ယူပြီးလျှင်) အတ္တသည် သေးငယ်သော သညာရှိ၏ ဟု ယူဆ

လေသည်၊] တနည်း-တချို့ဆရာများက အတ္တသည် လက်မလောက် • မုယောစပါးလောက် အဏုမြူ လောက် သေးငယ်၏ ဟု ယူဆပြီးလျှင် အတ္တသည် သေးငယ်သော သညာရှိ၏ဟု ယူဆကြလေသည်။

(ဌ) အတ္တသည် အတိုင်း အရှည် မရှိလောက်အောင် ကြီးကျယ်သော သညာရှိ၏၊ သေပြီးနောင် ရောဂါ မရှိ (မြဲ၏) သညာရှိ၏-ဟု ထိုအတ္တကို ပြောဆို ပညတ် ကြလေသည်။ [ဤပုဂ္ဂိုလ်ကား အကျယ် ချဲ့ထားသော ကသိုဏ်း ပဋိဘာဂနိမိတ်ကို ဈာန် သညာဖြင့် အာရုံပြုရ သောကြောင့် အတ္တသည် ကြီးကျယ်သော သညာရှိ၏ ဟု ယူဆလေသည်၊ တနည်း - ဆရာ တချို့ကား အတ္တသည် သက်ရှိ သက်မဲ့ အရာတိုင်းမှာရှိ၏၊ထို့ကြောင့် အတ္တသည် အတိုင်း အရှည် ပမာဏ မပြနိုင် လောက်အောင် များမြောင်သော သညာရှိ၏-ဟု ယူဆလေသည်။]

(ဍ) အတ္တသည် စင်စစ် သုခ ရှိ၏၊ သေပြီး နောက်၌ ရောဂါမရှိ (မြဲ၏), သညာရှိ၏ - ဟု ထို အတ္တကို ပြောဆို ပညတ် ကြလေသည်။ [ဤ ပုဂ္ဂိုလ်ကား ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ကို ရ၍ ထို အဘိညာဉ်ဖြင့် အောက်အောက် ဖြစ်သော ရူပဘုံ သုံးဆင့်၌ ဈာန် ဝင်စားကာ သုခဝေဒနာ ခံစားနေကြသူ တို့ကို မြင်၍ အတ္တသည် ဧကန်စင်စစ် ယခုလည်း သုခရှိ၊ နောင်ခါလည်း သုခ ရှိကြပေလိမ့်မည် ဟု ယူဆ လေသည်။]

(ဃ) အတ္တသည် စင်စစ် ဒုက္ခရှိ၏၊ သေပြီးနောင်၌ ရောဂါမရှိ (မြဲ၏), သညာရှိ၏ – ဟု ထိုအတ္တကို ပြောဆို ပညတ်ကြလေသည်။ [ဤပုဂ္ဂိုလ်ကား ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် ငရဲသားတို့ကို မြင်၍ အတ္တသည် ဧကန် စင်စစ် ယခုလည်း ဒုက္ခခံရ, နောင်ခါလည်း ဒုက္ခခံရလိမ့်မည်–ဟု ယူဆလေသည်။]

(ဏ) အတ္တသည် သုခ, ဒုက္ခ ၂ မျိုးလုံးရှိ၏၊ သေပြီးနောက်၌ ရောဂါမရှိ (မြဲ၏) သညာရှိ၏ ဟု ထိုအတ္တကို ပြောဆို ပညတ်ကြလေသည်။ [ဤသူကား လူ့လောက၌ သတ္တဝါတို့ကို မြင်၍ ပြောသူတည်း။]

(တ) အတ္တသည် အဒုက္ခမသုခ (ဥပေက္ခာ) ရှိ၏၊ သေပြီးနောက်၌ ရောဂါမရှိ (မြဲ၏), သညာရှိ၏ – ဟု ထိုအတ္တကို ပြောဆို ပညတ်လေသည်။ [ဤသူကား ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့် ဥပေက္ခာဈာန် ဝင်စားလေ့ရှိသော ဝေဟပ္ဖိုလ် ဗြဟ္မာများကို မြင်၍ ပြောသူတည်း။]

နိဂုံး

, ဘိက္ခုတို့…… ဥဒ္ဓမာဃာတန အယူရှိကုန်, သညီဝါဒ ရှိကုန်သော ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် ဤ တဆယ့်ခြောက်ပါးသော အကြောင်းပြတို့ဖြင့် အတ္တကို သေပြီးနောက်၌ သညာရှိ၏–ဟု ပြောဆို ပညတ် ကြလေသည်၊ ဥဒ္ဓမာဃာတနိက သညီဝါဒ ရှိသူ ဟူသမျှတို့သည် ဤ တဆယ့် ခြောက်ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ဤ တဆယ့်ခြောက်ပါးတွင် တပါးပါးသော အကြောင်းဖြင့် ဖြစ်စေ, သေပြီးနောက်၌ အတ္တကို သညာရှိ၏ ဟု ပညတ်ကြလေသည်၊ ဤ တဆယ့်ခြောက်ပါးမှတပါး ဥဒ္ဓမာဃာတနသညီဝါဒ ပညတ်ဘို့ရန် အကြောင်း မရှိတော့ပြီ။ [ဤမှ နောက်၌ သဗ္ဗညုတညာဏ်တော် ပြခဏ်း, ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် နိဂုံးချုပ်များမှာ ရှေးသဿတဝါဒ အတိုင်း ပင်တည်း။]

ဒုတိယ ဘာဏဝါရ ပြီး၏။

ဥဒ္ဓမာဃာတနိက အသညီဝါဒ-၈

ဘိက္ခုတို့……ဥဒ္ဓမာဃာတနိက အသညီဝါဒ ရှိကြကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့ ရှိကြ၏၊ သူတို့သည် ရှစ်ပါးသော အကြောင်းပြတို့ဖြင့် အတ္တကို သေပြီးနောက်၌ သညာမရှိ

(ဥဒ္ဓမာဃာတနိက သညီဝါဒ ၁၆ ၏ မှတ်ချက်)

အကြောင်းပြ တဆယ့်ခြောက်မျိုး–ဟူရာ၌ ပါဠိတော်ဝယ် အကြောင်းပြ စကားကို ယခုစာအုပ်များ၌ မတွေ့ရ၊ စကားချုံးထားဟန် တူ၏၊ အကြောင်းပြပုံ ထင်ရှားအောင် (သူသည် ဤသို့ ပြောဆို၏၊ အဘယ်သို့ ပြောဆိုသနည်း) အတ္တသည် ရုပ်သဘောရှိ၏၊ သေပြီးနောက်၌ ရောဂါ မရှိ၊ သညာလည်း ရှိ၏၊ ဘာ့ကြောင့် သိနိုင်သနည်း–ငါသည် ဝီရိယနှင့် သတိဉာဏ်ကို အခြေခံ၍ ကြိုးစားလေရာ (ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိရုပ်ကို သိသော) ဈာန်ကို ရသည်၊ ထို့ကြောင့် "အတ္တသည် ရုပ်သဘော ရှိ၏ ဟု ငါသိနိုင်ပေသည်'' ဟူသော စကားကို (က–မှ စ၍) ဝါဒတိုင်း ထည့်သွင်းပြမှ သူ၏ ယူဆချက်၌ အကြောင်း ပေါ်လာနိုင်မည်၊ ဤဥဒ္ဓမာဃာတန သညီဝါဒ၌ ရုပ်ရှိ မရှိနှင့် စပ်၍ ၄, အဆုံး ရှိ–မရှိနှင့် စပ်၍ ၄, သညာ၏ တခု, အများ, အငယ်, အကြီး, နှင့် စပ်၍ ၄, သုခ ဒုက္ခနှင့် စပ်၍ ၄, ပေါင်း တဆယ့်ခြောက်ပါး ဖြစ်သည်။

ဟု ပြောဆို ပညတ်ကြ လေသည်၊ သူတို့ သည်လည်း ဘယ်အချက်ကို ထောက်၍ ပြောဆို ပညတ်ကြသနည်း – ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။ [ထို အမေး၏ အဖြေကို အစဉ်အတိုင်း ရှစ်ပါးလုံး ပြလိမ့်မည်။]

(က) အတ္တသည် အပြောင်းအလဲ သဘောရှိ၏၊ တနည်း– ရုပ်သဘောရှိ၏၊ သေပြီးနောက်၌ ရောဂါမရှိ(မြဲ၏) သညာကား မရှိ၊ ဤသို့ ထိုအတ္တကို ပြောဆို ပညတ်ကြလေသည်။ [ဤဝါဒ၌ ဈာန်၏ အာရုံဖြစ်သော ရှိုင်းဝေဒနိမိတ်ကို အတ္တ ဟု ယူ၍ ထို အတ္တ၏ အပြောင်းအလဲရှိပုံ (ရုပ်သဘောရှိပုံ) မြင်ပုံမှာ ရှေးသညီဝါဒ (က) အတိုင်းသာတည်း၊ သေပြီးနောင်၌ကား အသညသတ်ဘုံသို့ ရောက်နေသူကို မြင်ရ၍ ထိုရှေးဘဝက အတ္တသည် သေပြီးနောက်၌ သညာ မရှိတော့ ဟု ယူဆလေသည်။]

(ခ) အတ္တသည် ရုပ်သဘော မရှိ၊ သေပြီးနောင်၌ ရောဂါ မရှိ (မြဲ၏), သညာကား မရှိ၊ ဤသို့ ထို အတ္တကို ပြောဆို ပညတ် ကြလေသည်။ [ဤ ပုဂ္ဂိုလ်ကား ခန္ဓာငါးပါးတွင် သညာကန္ဓာ) မှာ အခြား သညာ တမျိုး မရှိသောကြောင့် သေပြီးနောက်၌ သညာ မရှိ ဟု ယူသည်။]

(ဂ) အတ္တသည် ရုပ်သဘော အရှိလည်း ဟုတ်၏၊ ရုပ်သဘော မရှိလည်း ဟုတ်၏၊ သေပြီး နောက်၌ ရောဂါမရှိ(မြဲ၏), သညာကား မရှိ၊ ဤသို့ ထိုအတ္တကို

ပြောဆို ပညတ် ကြလေသည်။ [ဤ ပုဂ္ဂိုလ်ကား သညာနှင့် တကွ ရုပ် , နာမ် , အားလုံးကို အတ္တ ဟု ယူ၍ ထို အတ္တမှာ အခြားသညာတခု အပိုမရှိသော ကြောင့် သေပြီးနောက်၌ သညာမရှိ ဟု ယူသည်၊ သေပြီးနောက်သာ မဟုတ်, မသေခင်လည်း အခြား သညာ အပို မရှိ၊ သို့သော် နောက် အနာဂတ် အကြောင်းကို တွေးဆသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၍ ''သေပြီး နောက်၌'' ဟု နေရာတိုင်းပါနေသည်။]

(ဃ) အတ္တသည် ရုပ်သဘော ရှိသည်လည်း မဟုတ်, ရုပ်သဘော မရှိသည်လည်း မဟုတ်၊ သေပြီးနောက်၌ ရောဂါမရှိ(မြဲ၏), သညာကား မရှိ၊ ဤသို့ ထို အတ္တ ကို ပြောဆို ပညတ် ကြလေသည်။ [ဤသူကား တက္ကီပုဂ္ဂိုလ်တည်း၊ သူတပါးထံမှ ကြား၍ ဖြစ်စေ မိမိဘာသာ စဉ်းစား၍ ဖြစ်စေ ဤ ဝါဒကို ယူထား လေသည်။]

(င) အတ္တသည် အဆုံး အပိုင်းအခြား ရှိ၏၊ သေပြီး နောက်၌ ရောဂါမရှိ(မြဲ၏), သညာကား မရှိ၊ ဤသို့ ထို အတ္တကို ပြောဆို ပညတ်ကြလေသည်။ [ဤသူကား အကျယ်မချဲ့အပ်သော ကသိုဏ်းရုပ်ကို အတ္တ ဟု ယူ၍ ထို ကသိုဏ်းရုပ်မှာ မှတ်သားတတ်သော သညာ သဘော မရှိသောကြောင့် '' အသညီ= သညာ မရှိ '' ဟု ယူလေသည်၊ နောက် ၃ ဝါဒ၌ အဆုံးမရှိပုံ စသည်ကိုလည်း ရှေးအဆုံးနည်းဝါဒ နည်း မှီ၍ သိလေ။]

(စ) အတ္တသည် အဆုံး အပိုင်းအခြား မရှိ။

(ဆ) အတ္တသည် အဆုံးလည်းရှိ အဆုံးလည်း မရှိ။

(ဇ) အတ္တသည် အဆုံးရှိလည်း မဟုတ်, အဆုံးမရှိလည်း မဟုတ်၊ သေပြီးနောက်၌ ရောဂါမရှိ(မြဲ၏), သညာကား မရှိ၊ ဤသို့ ထို အတ္တကို ပြောဆို ပညတ်ကြလေသည်။

ဘိက္ခုတို့…… ဥဒ္ဓမာဃာတနိက အသညီဝါဒ ရှိကုန်သော ထို သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် ဤ ၈ ပါးသော အကြောင်းဖြတ်ို့ဖြင့် အတ္တကို သေပြီးနောက်၌ သညာမရှိ ဟု ပြောဆို ပညတ်ကြလေသည်၊ ဥဒ္ဓမာဃာတနိက အသညီဝါဒရှိသူ ဟူသမျှတို့သည် ဤ ၈ ပါးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ဖြစ်စေ, ဤ ၈ ပါးတွင် တပါးပါးသော အကြောင်းဖြင့် ဖြစ်စေ, အတ္တကို သေပြီးနောက်၌ သညာမရှိ ဟု ပြောဆို ပညတ်ကြလေသည်၊ ဤ ၈ ပါးမှ တခြား(ဥဒ္ဓမာဃာတနအသညီဝါဒ ပညတ်ဘို့ရန်)အကြောင်း မရှိတော့ပြီ။ [ဤမှ နောက်၌ သဗ္ဗညုတညာဏ်ခဏ်း စသည်မှာ ရှေးအတိုင်း သာတည်း။)

ဥဒ္ဓမာဃာတနိက နေဝသညီ နာသညီ ဝါဒ ၈ ပါး

ဘိက္ခုတို့……ဥဒ္ဓမာဃာတနိက နေဝသညီ နာသညီဝါဒ ရှိကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့ရှိကြကုန်၏၊ သူတို့သည် ရှစ်ပါးသော အကြောင်း

မှတ်ချက် ။ ။ ဤ ဥဒ္ဓမာဃာတနိက အသညီဝါဒ၌ ရုပ်ရှိ–မရှိနှင့် စပ်၍ ၄, အဆုံးရှိ–မရှိနှင့် စပ်၍ ၄, ပေါင်း ၈ ပါးတည်း။

ဖြတ်ို့ဖြင့် အတ္တကို သေပြီးနောက်၌ သညာရှိလည်း မဟုတ် သညာ မရှိလည်း မဟုတ် ဟူ၍ ပြောဆို ပညတ်ကြလေသည်၊ သူတို့သည်လည်း အဘယ်အချက်ကို စွဲ၍ ပြောဆို ပညတ်ကြသနည်း–ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။ [ထို အမေး၏ အဖြေကို အစဉ်အတိုင်း ပြလိမ့်မည်။]

(က) အတ္တသည် အပြောင်းအလွဲ သဘောရှိ၏၊ တနည်း–ရုပ်သဘောရှိ၏၊ သေပြီးနောက်၌ ရောဂါမရှိ၊ သညာ ရှိလည်း မဟုတ် သညာမရှိလည်း မဟုတ်၊ ဤသို့ ထို အတ္တကို ပြောဆို ပညတ်ကြလေသည်။ [ဤ သူကား သေနေတုန်းအခါ သေပြီးနောက် ပဋိသန္ဓေနေတုန်း အခါ၌ အမှတ်သညာ သည် ပကတိရှိးရာ အခါကဲ့သို့ မထင်ရှားဘဲ အားသေးလှသောကြောင့် အတ္တမှာ သညာရှိတယ် ဟုပင် မဆိုလောက်ရကား "နေဝသညီ=သညာရှိလည်း မဟုတ်" ဟု ယူ၍ သညာလုံးဝ မရှိလည်း မဟုတ် (သိမ်သိမ်မွေ့မွေ့ ကား ရှိနေသေး) သောကြောင့် "နာသညီ (န+အသညီ)=သညာမရှိလည်း မဟုတ်" ဟု ပြောဆို လေသည်။]

(ခ) အတ္တသည် ရုပ်သဘောမရှိ။

(ဂ) အတ္တသည် ရုပ်သဘော လည်း ရှိ၏၊ ရုပ်သဘော လည်း မရှိ။

(ဃ) အတ္တ သည် ရုပ် သဘော အရှိလည်း မဟုတ်–ရုပ်သဘော မရှိလည်း မဟုတ်။

(င) အတ္တသည် အဆုံး အပိုင်းအခြား ရှိ၏။

(စ) အတ္တသည် အဆုံး အပိုင်းအခြား မရှိ။

(ဆ) အတ္တသည် အဆုံးလည်း ရှိ-အဆုံးလည်း မရှိ။

(ဇ) အတ္တသည် အဆုံးရှိလည်း မဟုတ်၊ အဆုံး မရှိလည်း မဟုတ်။

သေပြီးနောက်၌ ရောဂါမရှိ၊ သညာရှိလည်း မဟုတ် သညာမရှိလည်းမဟုတ်၊ ဤသို့ ထိုအတ္တကို ပြောဆိုပညတ်ကြလေသည်။

[ဤဝါဒများ၏ အငြင်းပွါးယ်ကို ရှေးသညီဝါဒကို နည်းမှီ၍ သိပါလေ၊] ဘိက္ခုတို့...... ဥဒ္ဓမာဃာတနိက နေဝသညီ နာသညီဝါဒ ရှိကုန်သော ထို သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် ဤ ၈ ပါးသော အကြောင်းပြ တို့ဖြင့် အတ္တကို သေပြီး နောင်၌ သညာရှိလည်း မဟုတ်- သညာမရှိလည်း မဟုတ် ဟု ပြောဆိုပညတ်ကြလေသည်၊ ဥဒ္ဓမာဃာတနိက နေဝ သညီ နာသညီဝါဒ ရှိသူဟူသမျှတို့သည် ဤအကြောင်းပြ ရှစ်ပါးတို့ဖြင့် ဖြစ်စေ,ဤရှစ်ပါးတွင် တပါးပါးဖြင့် ဖြစ်စေ အတ္တကို သေပြီးနောက်၌ သညာရှိလည်း မဟုတ် သညာ မရှိလည်း မဟုတ် ဟု ပြောဆို ပညတ် ကြလေသည်၊ ဤ ၈ ပါးမှတခြား (ဥဒ္ဓမာဃာတန နေဝသညီ နာသညီဝါဒ ပညတ်ဘို့ရန်) အကြောင်းတမျိုး မရှိတော့ပြီ၊ [ဤမှနောင်၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ခေါ်းစသည်မှာရှေးအတိုင်းသာတည်း။]

ဥစ္ဆေဒဝါဒ ၇ ပါး

ဘိက္ခုတို့...... *ဥစ္ဆေဒ အယူရှိကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့ရှိကြ၏၊ သူတို့သည် ၇ မျိုးသော အကြောင်းပြ တို့ဖြင့် ထင်ရှား ရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်း ကင်းပျောက် ခြင်းကို ပြောဆိုပညတ်ကြ၏၊ သူတို့သည်လည်း အဘယ် အချက်ကို စွဲ၍ ပညတ်ကြသနည်း-ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။

(က) ဘိက္ခုတို့......ဤလောက၌ တချို့ သမဏ ဗြာဟ္မဏ သည် ဤသို့ပြောလေ့ရှိ၏၊ ဤသို့အယူရှိ၏၊ (ရှိပုံကား) အရှင်တို့-အကြင်အကြောင်းကြောင့် ဤအတ္တသည်

* ဥစ္ဆေဒ-"သတ္တဝါသည် သေလျှင် အဆက်မရှိ ပြတ်စဲတော့၏" ဟူသောအယူကို"ဥစ္ဆေဒဝါဒ"ဟု ခေါ်သည်၊"ဒီဘဝ လုပ်ချင် တာကို လုပ်,သေလျှင် ပြီးတာဘဲ''ဟု ပြောသူတို့သည် ဥစ္ဆေဒ ဝါဒ ရှိသူ ဖြစ်ပေလိမ့်မည်။

(က) ဤသူသည် ခန္ဓာကိုယ် ရုပ်တရားကို အရင်းခံ၍ တကိုယ်လုံးကို အတ္တဟု ယူဆထား၏၊ ထိုအတ္တ၏ အကြောင်းရင်းမှာ မိဘတို့ သုက်သွေးတည်း၊ (သူ့အလိုအားဖြင့် ကံတရားသည် အရင်းခံ မဟုတ်၊ ကံတရားလည်း မဆိုင်၊ ဗုဒ္ဓတရားတော် အလိုကား ကံတရားသည် အရင်းခံဖြစ်၏၊ မိဘ သုက်သွေးကား အထော် အပံ့သာ၊ ဥပမာ-သစ်ပင်ပေါက်ရာ၌ မျိုးစေ့သည် အရင်းခံ- မြေရေကား အထောက် အပံ့သာ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း) မိဘတို့ သုက်သွေးကိုအရင်းခံ၍ဖြစ်လာသော ထိုရုပ်ခန္ဓာသည် ပထဝီ, အာပေါ,တေဇော,ဝါယော (မြေဓာတ်-ရေဓာတ်- အငွေ့ ဓာတ်နှင့် လေဓာတ်) အစုအဝေးသာဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ထို ကိုယ်ခန္ဓာရုပ်အစုအဝေးသည် သေလျှင် ပြတ်စဲ၏၊ အဆက်မရှိ တော့-ဟု ယူဆလေသည်၊ ကံတရားကို ထည့်၍ မစဉ်းစားလျှင် ထို အယူဝါဒကို သဘောကျသူ များပေလိမ့်မည်။

ရုပ်ရှိ၏၊ မဟာဘုတ်လေးပါးအစုအဝေးသာတည်း၊ မိဘတို့ သုက်သွေးကြောင့် ဖြစ်ရ၏၊ ထိုသို့ မဟာဘုတ်လေးပါး အစုအဝေးဖြစ်၍ မိဘတို့ သုက်သွေးကြောင့် ဖြစ်ရသော ရုပ်ရှိသတ္တဝါ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးလျှင် (အတ္တလည်း) ပြတ်စဲပျောက်ပျက်တော့၏၊ သေပြီးနောက် ဘဝမျှမဖြစ်တော့ချေ၊ ဤသို့လျှင် တချို့သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ပြတ်စဲခြင်း ပျက်စီးခြင်းကင်းပျောက်ခြင်းကို ပြောဆို ပညတ်ကြလေသည်။

(ခ) လူ့ဘဝတဘဝမျှဖြင့် ပြတ်စဲ၏ဟု ပြောလေ့ရှိသော ထိုသူကို အခြားသူက ဤသို့ပြောပြန်၏၊ (ပြောပုံကား) အရှင်......သင်ပြောအပ်သော (လူ့တဘဝဆုံးလျှင် ပြတ်စဲသော)အတ္တသည်ရှိပေ၏၊ မရှိနိုင်ဟု ငါမပြောလိုပါ၊ သို့ရာတွင် ဤလူ့ဘဝ တဘဝမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် ကောင်းကောင်း မပြတ်စဲသေး၊ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်သော ရုပ်လည်းရှိသော ကာမာဝစရ နတ်ပြည်တွင် ပါဝင်သော နတ်သုဓာအာဟာရကို စားသော အတ္တတမျိုးရှိသေး၏၊ ထို အတ္တကို သင်မသိ, သင်မမြင်, ငါသိ၏, ငါမြင်၏၊ ထိုနတ်ဘဝ အတ္တသည် သေပြီးနောက် အဆက်မရှိ ပြတ်စဲတော့၏၊ ဘဝမျှ ထပ်၍မဖြစ်တော့၊ ဤအခါကျမှ အတ္တသည် ကောင်းကောင်း ပြတ်စဲ၏-ဟု ပြောဆိုလေသည်။

(ဂ) နတ်ဘဝဆုံးမှ အတ္တသည် အပြီးသတ်ပြတ်စဲ၏ ဟု ပြောလေ့ရှိသော ထိုသူ့ကို အခြားသူက ပြောပြန်

သည်မှာ-အရှင်......သင်ပြောအပ်သော အတ္တသည် ရှိပေ၏၊ မရှိနိုင်-ဟု ငါမဆိုလိုပါ၊ သို့ရာတွင် ဤနတ်ဘဝ ဆုံးရုံမျှဖြင့် ဤ အတ္တ သည် ကောင်းကောင်း မပြတ်စဲသေး၊ အရှင်...... ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်သော ရုပ်လည်းရှိသော ဈာန်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော အင်္ဂါကြီးငယ် အားလုံးနှင့် ပြည့်စုံသော စက္ခု, သောတ, စသော ဣန္ဒြေတို့ မယုတ်လျော့သော (မျက်စိ, နား, လျှာ, ကိုယ်နှင့်တကွ အင်္ဂါကြီးငယ် အပြည့် အစုံပါသော) အတ္တ တမျိုးရှိသေး၏၊ ထိုအတ္တကို သင်မသိ မမြင်၊ ငါသာသိမြင်၏၊ အရှင်..... ထိုအတ္တသည် ခန္ဓာကိုယ် ပျက်စီးပြီးနောက် အဆက်မရှိ ပြတ်စဲတော့၏၊ ဘဝမျှ ထပ်၍ မဖြစ်တော့၊ ဤ အခါကျမှ အတ္တသည် ကောင်းကောင်း ပြတ်စဲ၏ ဟု ပြောပြလေသည်။

(ဃ) ဗြဟ္မာဘဝ အဆုံးကျမှ အတ္တသည် အပြီးသတ် ပြတ်စဲ၏ဟု ပြောလေ့ရှိသော ထိုသူ့ကို အခြားသူက ပြောပြန်သည်မှာ-အရှင်..သင်ပြောအပ်သော အတ္တသည် ရှိပါပေ၏၊ မရှိနိုင် ဟု ငါမဆိုလိုပါ၊ သို့ရာတွင် ဤ ဗြဟ္မာ့ဘဝ ဆုံးရုံမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် ကောင်းကောင်း မပြတ်စဲသေး၊ အရှင်* ရူပသညာ တို့ကို

---

* အရူပဈာန် ၄ ပါးတွင် ပဌမဖြစ်သော အာကာသာ နဉ္စာယတန ဈာန်ကို ရအောင် အားထုတ်သည်၊ ရူပဈာန်ကိုငင်း ရူပဈာန်၏ အာရုံဖြစ်သော ကသိုဏ်းရုပ်ကိုငင်း (အာရုံမပြုဘဲ) ကျော်လွန်၍

အကုန် အစင် လွန်မြောက်ခြင်း * ပဋိဃသညာတို့၏ ချုပ်ခြင်း နာနတ္တသညာတို့ကို နှလုံး မသွင်းခြင်းကြောင့် ကောင်းကင်သည် အဆုံးအပိုင်းအခြား မရှိ ဟု အာရုံပြုကာ (အရူပ လေးဘုံတွင် ပဌမ ဖြစ်သော) အာကာသာနဉ္စာယတနဘုံသို့ ရောက်သော အတ္တတမျိုးရှိသေး၏၊ ထိုအတ္တကို သင်သည် မသိမြင်, ငါသာသိမြင်၏၊ အရှင်......ထို အတ္တသည် အရူပနာမ်တရား အပေါင်း ပျက်စီးခြင်းမှနောက်၌ လုံးဝပြတ်စဲ၏၊ ဘာမျှ ထပ်၍ မဖြစ်တော့၊ ဤ အခါကျမှ အတ္တသည် ကောင်းကောင်း ပြတ်စဲ၏ - ဟု ပြောပြလေသည်။

နိုင်မှ ထို ဈာန်ကိုရ၏၊ ထို့ကြောင့် ''ရူပသညာ=ရုပ်နှင့် စပ်ဆိုင်သော အမှတ်သညာတို့ကို လွန်မြောက်ခြင်း''ဟု ဆိုသည်။

* ရူပါရုံစသော အာရုံငါးပါးနှင့် စက္ခုပသာဒ ဝတ္ထုရုပ်ငါးပါးတို့၏ ထိခိုက်မှုကို "ပဋိဃ"ဟု ခေါ်၏၊ ထိုသို့ထိခိုက်သည့် အခါ ဖြစ်ပေါ်လာသော အမှတ်သညာကို "ပဋိဃသညာ"ဟု ခေါ်၏၊ ထိုဈာန်ကို အားထုတ် သူသည် မျက်စိမြင် နားကြား စသည် ရှိနေသမျှ ထိုဈာန်ကို မရနိုင်သေး၊ ထို့ကြောင့် "ပဋိဃသညာ=ပဉ္စဝတ္ထု ပဉ္စာရုံတို့၏ ထိခိုက်မှုကြောင့် ဖြစ်သော ဒွေပဉ္စဝိညာဉ် ယှဉ်သော သညာအားလုံး ချုပ်ခြင်း"ဟု ဆိုသည်။

၁။ ရူပသညာ ပဋိဃသညာမှ ကြွင်းသော ကာမစိတ်နှင့် ယှဉ်သမျှ သညာစုကို "နာနတ္တသညာ=(ရူပါရုံကိုလမှတ်, သဒ္ဒါရုံကို လမှတ် စသည်ဖြင့်) သဘော အမျိုးမျိုး ရှိသော သညာ"ဟု ဆိုသည်၊ ထိုသညာတို့ကို နှလုံးမသွင်းမှ အာရုံမပြုမှ ထိုပဌမ အရူပဈာန်ကို ရနိုင်သည်။

(င) ပဌမ အရူပ ဘဝဆုံးမှ အတ္တသည် အပြီးသတ် ပြတ်စဲ၏ ဟု ပြောလေ့ရှိသော ထိုသူ့ကို အခြားသူက ပြောပြန်သည်မှာ - အရှင်...... သင်ပြောအပ်သော အတ္တသည် ရှိပေ၏, မရှိ ဟု ငါမဆိုလိုပါ၊ သို့ရာတွင် ဤပဌမအရူပ ဘဝဆုံးရုံမျှဖြင့် ဤ အတ္တသည် ကောင်းကောင်း မပြတ်စဲသေး၊ အရှင်...... 'အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန် (ထိုဈာန်၏ အာရုံကို) အကုန်အစင် လွန်မြောက်၍* ''အနန္တံ ဝိညာဏံ''ဟု ကမ္မဋ္ဌာန်းပွားများလျက် ဒုတိယအရူပ ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံသို့ ကပ်ရောက်သော အတ္တတမျိုးရှိသေး၏၊ ထိုအတ္တကို သင်သည်မသိမြင်, ငါသာသိမြင်၏၊ အရှင်......ထို အတ္တသည် ထိုနာမ်တရားရ ပျက်စီးပြီးမှ လုံးဝ ပြတ်စဲ၏၊ ဘာမျှ ထပ်၍ မဖြစ်တော့၊ ဤ အခါကျမှ အတ္တသည် ကောင်းကောင်း ပြတ်စဲ၏- ဟု ပြောပြလေသည်။

၂။ ဒုတိယ အရူပဈာန်ကို အားထုတ်သူသည် ပဌမ အရူပဖြစ်သော အာကာသာနဉ္စာယတန ဈာန်ကိုရင်း, ထို ဈာန်၏ အာရုံဖြစ်သော ကောင်းကင်ပညတ်ကိုရင်း, မဝင်စားဘဲ အာရုံမပြုဘဲ ကျော်လွန်နိုင်မှ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်ကို ရနိုင်သည်။

* "ဝိညာဏံ=ငါ၏ အပ်ပြီးသော ပဌမ အရူပ (အာကာသာနဉ္စာယတန) ဝိညာဉ်သည်+အနန္တံ=အနန္တ ကောင်းကင်ကို အာရုံပြုနိုင်ပါပေစွ"ဟု သူရပြီးသော ဈာန်ကိုပင် ချီးမွမ်းလျက် အာရုံပြုနေရသည်၊ ဤသို့ အာရုံပြုနေခြင်းသည်ပင် ဒုတိယ အရူပဈာန် ရဘို့ရန် ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ခြင်း ဖြစ်တော့၏။

(၈) ဒုတိယ အရူပ ဘဝဆုံးမှ အတ္တသည် အပြီးသတ် ပြတ်စဲ၏ဟု ပြောလေ့ရှိသောထိုသူ့ကို အခြားသူက ပြောပြန်သည်မှာ– အရှင် ...... သင် ပြောအပ်သော အတ္တသည် ရှိပါပေ၏, မရှိဟု ငါ–မဆိုလိုပါ၊ သို့ရာတွင် ဤဒုတိယ အရူပဘဝဆုံးရုံမျှဖြင့် ဤအတ္တသည် ကောင်းကောင်းမပြတ်စဲသေး၊ အရှင်*ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်, ထိုဈာန်၏ အာရုံကို အကုန်အစင် လွန်မြောက်၍ ''နတ္ထိကိဉ္စိ''ဟု ကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားများလျက် တတိယ အရူပ အာကိဉ္စညာယတန ဘုံသို့ ကပ်ရောက်သော အတ္တတမျိုးရှိသေး၏၊ ထိုအတ္တကို သင်သည် မသိမမြင်, ငါသာ သိမြင်၏၊ အရှင်...... ထို အတ္တသည် ထို နာမ်တရားစု ပျက်ပြီးမှ လုံးဝ ပြတ်စဲ၏၊ ဘာမျှ ထပ်၍ မဖြစ်တော့၊ ဤ အခါကျမှ အတ္တသည် ကောင်းကောင်း ပြတ်စဲ၏–ဟု ပြောပြလေသည်။

* အထက်အရူပဈာန်ကို အားထုတ်လိုသူသည် အောက်အရူပဈာန်နှင့် ထိုဈာန်၏အာရုံကို လုံးလုံးကြီး ကျော်လွန်နိုင်စေရ၏၊ ထို့ကြောင့် တတိယအရူပကို အားထုတ်ရာ၌ ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်နှင့် ထိုဈာန်၏အာရုံကို ကျော်လွန်ရသည်၊ "နတ္ထိကိဉ္စိ=ဘာမျှမရှိ" ဟု အာရုံပြုခြင်းသည် တတိယအရူပဈာန်၏ကမ္မဋ္ဌာန်းတည်း၊ "ဘာမျှ မရှိ" ဟူရာ၌ ပဌမအရူပဈာန် လုံးဝချုပ်ကွယ်သည့် အခါ ဥပါဒ်လည်းမရှိ ဘင်လည်း မရှိ၊ ဤသို့ ဘာတခုမျှ မရှိခြင်း ဟူသော "နတ္ထိဘာဝပညတ် ခေါ် ပညတ် တမျိုးတည်း၊ ထို ပညတ်ကို အာရုံပြု၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ရသည်။

(၉) တတိယ အရူပဘဝ ဆုံးမှ အတ္တသည် အပြီးသတ် ပြတ်စဲ၏ ဟု ပြောပြလေ့ရှိသော ထိုသူ့ကို အခြားသူက ပြောပြန်သည်မှာ – အရှင် ...... သင်ပြောအပ်သော အတ္တသည် ရှိပါပေ၏, မရှိဟု ငါမဆိုလိုပါ၊ သို့ရာတွင် ဤတတိယ အရူပဘဝဆုံးရုံမျှဖြင့် ဤ အတ္တသည် ကောင်းကောင်း မပြတ်စဲသေး၊ အရှင်...... အာကိဉ္စညာယတနဈာန်နှင့် ထိုဈာန်၏ အာရုံကို အကုန်အစင်လွန်မြောက်၍ *"သန္တံ မေတံ ပဏီတမေတံ"ဟု ကမ္မဋ္ဌာန်းပွားများလျက် စတုတ္ထ အရူပ နေဝသညာ နာသညာယတန ဘုံသို့ ကပ်ရောက်သော အတ္တတမျိုး ရှိသေး၏၊ ထိုအတ္တကို သင်သည် မသိမြင်, ငါသာ သိမြင်၏၊ အရှင်......ထိုအတ္တသည် ထိုနာမ်တရားစု ပျက်စီးပြီးမှ လုံးဝ ပြတ်စဲ၏,ဘာမျှ ထပ်၍ မဖြစ်တော့၊ ဤ အခါကျမှ အတ္တသည် ကောင်းကောင်း ပြတ်စဲ၏–ဟု ပြောပြလေသည်။

ဘိက္ခုတို့..ဥစ္ဆေဒအယူရှိကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဤ ၇ မျိုးသော အကြောင်းပြတို့ဖြင့် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ ပြတ်စဲ ပျက်စီး ကင်းပျောက်ခြင်းကို ပြောဆို ပညတ် ကြလေသည်၊ ဥစ္ဆေဒဝါဒ အယူရှိသူ

* သန္တံ+ဧတံ=ဤတတိယ အရူပဈာန်သည်+ငြိမ်သက်ပါပေစွ၊ ပဏီတံ+ဧတံ=ဤတတိယ အရူပဈာန်သည်+မွန်မြတ်ပါပေစွ၊ ဤသို့ မိမိရပြီးသော တတိယ အရူပ အာကိဉ္စညာယတနဈာန်ကို ချီးမွမ်းလျက်စီးဖြန်းခြင်းသည်ပင် စတုတ္ထအရူပဈာန်၏ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဖြစ်တော့သည်။

ဟူသမျှ ဤ ၇ မျိုးဖြင့်သာ ပညတ်ကြရ၏၊ ဤ ၇ မျိုး အပြင် ဥစ္ဆေဒဝါဒ ပညတ်ဘို့ရန် အကြောင်းတမျိုး မရှိ တော့ပြီ၊ [ဤမှနေ၍ သဗ္ဗညုတဉာဏ် ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း နိဂုံးတို့မှာ ရှေးအတိုင်းသာတည်း။]

* ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန ဝါဒငါးပါး

ဘိက္ခုတို့......ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ ရှိကြသော သမဏ ဗြာဟ္မဏ တချို့ ရှိကြ၏၊ သူတို့သည် ငါးမျိုးသော အကြောင်းဖြတ်ို့ဖြင့် ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ မွန်မြတ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မ နိဗ္ဗာန်ကို ပြောဆို ပညတ်ကြ၏၊ သူတို့သည်လည်း ဘယ်အချက်ကို စွဲ၍ ပညတ်ကြသနည်း–ဟု မေးဘွယ်ရှိ၏။

(က) ဘိက္ခုတို့......ဤလောက၌ တချို့သမဏ ဗြာဟ္မဏ သည် ဤသို့ပြောလေ့ရှိ၏၊ ဤသို့အယူရှိ၏(ရှိပုံကား) အရှင်......အကြင် အကြောင်းကြောင့် ဤအတ္တသည် ကာမဂုဏ် ငါးပါး တို့ဖြင့် တင့်တယ် စွယ်ထျက် ခံစားစံစားရ၏၊ ထိုမျှလောက်သော အကြောင်းဖြင့် ဤအတ္တသည် ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပြီ–ဟု ပြောပြ လေသည်၊ ဤနည်း အားဖြင့် အချို့က ထင်ရှားရှိ

* ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန။ ။လက်ရှိခန္ဓာကိုယ်၌ ဒုက္ခကင်း၍ ချမ်းသာစွာနေရ ခြင်းကို "ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန် = လောကီ နိဗ္ဗာန်" ဟု ခေါ်သည်၊ ထို့ကြောင့် တချို့သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့က စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ် ချမ်းသာနှင့် မတော်မတ မကြောင့်ကြရဘဲ အာရုံငါးပါး ကာမဂုဏ်များကို ခံစားနေရခြင်းသည် "ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ဘဲ" ဟု ယူဆကြလေသည်။

သော သတ္တဝါ၏ မွန်မြတ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို ပညတ်ကြလေသည်။

(ခ) ချမ်းချမ်း သာသာနှင့် ကာမချမ်းသာ ခံစားနေရ ခြင်းကို ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ဟု ပြောလေ့ရှိသော ထိုသူ့ကို အခြားသူက ပြောပြန်သည်မှာ–အရှင်......သင်ပြော အပ်သောအတ္တသည် ရှိပါပေ၏၊မရှိဟု မဆိုလိုပါ၊ သို့ရာတွင် ဤ အတ္တသည် ဤမျှလောက်ဖြင့် မွန်မြတ် သော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပြီ ဟု မဆိုနိုင်သေး၊ ဘာ့ကြောင့်လဲ, ကာမဂုဏ်တို့သည်(စည်းစိမ်ဥစ္စာ ရတနာနှင့် သားမယား ခြွေရံ သင်းပင်းတို့သည်) အမြဲမရှိကြ,ဒုက္ခမကင်းကြ,ဖေါက်ပြန်ခြင်း(အိုခြင်း သေခြင်း) သဘော ရှိကြ၏၊ ထိုကာမဂုဏ် တို့၏ တမျိုးတမည် ဖေါက်ပြန် ပျက်စီးသွားခြင်းကြောင့် ဝမ်းနဲရမှု သောက , ငိုကြွေးရမှုပရိဒေဝ , ကိုယ် ဆင်းရဲရမှု ဒုက္ခ , စိတ် ဆင်းရဲရမှု ဒေါမနဿ , ပြင်းပြင်း ပျပျ စိတ်ညစ်ရမှု ဥပါယာသတို့ ဖြစ်ကြ ရ၏၊ ထို့ကြောင့် ကာမဂုဏ် ခံစားရရုံမျှဖြင့် မွန် မြတ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန် မရသေးဟု ပြောနိုင်ပေ သည်၊ အရှင် ...... အကြင်အခါ၌ ဤ အတ္တသည် ကာမဂုဏ်တို့မှရင်း , အကုသိုလ်တို့မှရင်း ခွဲခွါ၍ ဝိတက်ဝိစာရရှိသော,နီဝရဏ ကင်းမှုကြောင့် ဖြစ် ပေါ်လာသောပီတိသုခလည်းရှိသော ပဌမဈာန်ကို ရ၏၊ ထိုပဌမဈာန်ချမ်းသာကို ရသည့်အခါ၌ ဤ အတ္တသည် မွန်မြတ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပြီ

ဟု ပြောပြလေသည်၊ ဤ နည်းအားဖြင့် အချို့က ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ မွန်မြတ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို ပညတ်ကြလေသည်။ [ဤသူကား ပဌမ ဈာန်ချမ်းသာကို ရရှိမှ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန် ရသည် ဟု ဆိုလိုသည်။]

(ဂ) ပဌမဈာန် ချမ်းသာကို ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန် ဟု ပြောလေ့ရှိသော ထိုသူ့ကို အခြားသူက ပြောပြန်သည်မှာ– အရှင်...... သင်ပြောအပ်သော အတ္တသည် ရှိပါပေ၏, မရှိ ဟု မဆိုလိုပါ၊ သို့ရာတွင် ဤ အတ္တသည် ဤမျှ လောဖြင့် မွန်မြတ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပြီ ဟု မဆိုနိုင်သေး၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း – ထို ပဌမ ဈာန်၌ ဝိတက်ဝိစာရ ပါရှိ၏၊ *ဤဝိတက် ဝိစာရ အတွက် ဤ ပဌမဈာန်ကို ကြမ်းတန်း၏ ဟု ဆိုထိုက် သောကြောင့်တည်း၊ အရှင်...... အကြင် အခါ၌ ဤ အတ္တသည် ဝိတက် ဝိစာရ ငြိမ်း၍ မိမိသန္တာန်၌ စိတ်ကို ကြည်နေစေနိုင်, သမာဓိကို တိုးပွားစေနိုင် သော (ဝိတက် ဝိစာရ မပါဘဲ သမာဓိကြောင့် ဖြစ်သော)ပီတိသုခပါရှိသော ဒုတိယဈာန်ကို ရ၏၊ ထိုအခါ ဤအတ္တသည် ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပြီ ဟု ပြောပြလေသည်၊ ဤနည်းအားဖြင့် အချို့က ထင်ရှား ရှိသော သတ္တဝါ၏ မွန်မြတ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို

* ဝိတက်သည် ထိုထိုဤဤ ကြံစည်တတ်၏၊ ဝိစာရလည်း ဝိတက် ကြံသမျှကို အထပ်ထပ် အာရုံစွဲနေတတ်၏၊ ထို့ကြောင့် ပဌမ ဈာန် ချမ်းသာသည် ငြိမ်သက် မြေခြင်း မရှိ ဟု ဆိုလိုသည်။

ပညတ်ကြလေသည်။ [ဤသူကား ဒုတိယဈာန်ရမှ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ရသည် ဟု ဆိုလိုသည်။]

(ဃ) ဒုတိယဈာန် ချမ်းသာကို ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန် ဟု ပြောလေ့ရှိသော ထိုသူ့ကို အခြားသူက ပြောပြန်သည်မှာ– အရှင်....သင်ပြောအပ်သော အတ္တသည် ရှိပါပေ၏, မရှိ ဟု မဆိုလိုပါ၊ သို့ရာတွင် ဤ အတ္တသည် ဤမျှ လောက်ဖြင့် မွန်မြတ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်သို့မရောက် သေး၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း–ထို ဒုတိယဈာန်၌ စိတ်ကို ပေါ် လွင်စေတတ်သော (တကြွကြွ တရွရွ ဖြစ်စေ တတ်သော) ပီတိပါရှိနေ၏၊ ဤပီတိ အတွက် ဤ ဒုတိယ ဈာန်ကို ကြမ်းတမ်းသည် – ဟု ဆိုထိုက် သောကြောင့် တည်း၊ အရှင် ...... အကြင် အခါ၌ ဤ အတ္တသည် ပီတိကို စက်ဆုပ် လွန်မြောက်ကာ ဥပေက္ခာပြု၍ နေနိုင်၏၊ သတိသမ္ပဇဉ် (ဉာဏ်) လည်း ရှိ၏၊ သုခကိုလည်း နာမကာယဖြင့် ခံစား နိုင်၏။ [သုခကို ခံစားလိုစိတ်မရှိသော်လည်း အလွန် မြေချမ်းသာရကား နာမကာယ(နာမ်အပေါင်း)ဖြင့် ထို သုခကို ခံစားသလို ဖြစ်နေတော့သည်-ဟူလို၊] အကြင် ဈာန်ကြောင့် ထိုသူ့ကို အရိယာ တို့က "ဥပေက္ခာပြုနိုင်ပါပေစွ, သတိရှိပါပေစွ, ချမ်းသာ စွာနေလေ့ရှိပါပေစွ" ဟု ချီးမွမ်းရ၏၊ ထိုသို့ ချီးမွမ်း ခံရလောက်သော တတိယဈာန်ကို ရ၏၊ ဤအခါ ဤ အတ္တသည် မွန်မြတ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပြီ ဟု ပြောပြလေသည်၊ ဤ နည်းအားဖြင့် အချို့က

ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ မှန်မြတ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို ပညတ်ကြလေသည်။ [ဤသူကား တတိယဈာန်ချမ်းသာကို ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန် ဟု ဆိုလိုသည်။]

(င) တတိယဈာန်ချမ်းသာကို ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန် ဟု ပြောလေ့ရှိသော ထိုသူ့ကို အခြားသူက ပြောပြန်သည်မှာ– အရှင်......သင်ပြောအပ်သော အတ္တသည်ရှိပါပေ၏, မရှိ ဟု မဆိုလိုပါ၊ သို့ရာတွင် ဤအတ္တသည် ဤမျှလောက်ဖြင့် မှန်မြတ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်သေး၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း–ထိုတတိယဈာန်၌ အကြင်သုခသည်၎င်း, ဈာန်မှ ထသည့်အခါ ထိုသုခကိုပင် ထပ်ကာ ထပ်ကာ စိတ်က နှလုံးသွင်းနေမှု မနသိကာရသည်၎င်း ရှိ၏၊ ဤ သုခနှင့် မနသိကာရအတွက် ဤ တတိယဈာန်ကို ကြမ်းတမ်း၏ – ဟု ဆိုထိုက်သော ကြောင့်တည်း၊ အရှင်...... အကြင်အခါ၌ ဤ အတ္တသည် သုခကိုလည်း ပယ်, ဒုက္ခကိုလည်း ပယ် , သောမနဿ ဒေါမနဿများလည်း ချုပ်သဖြင့် သုခ ဒုက္ခလုံးဝမရှိသော ဥပေက္ခာသည် ဖြစ်စေအပ်သော သတိ၏ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ခြင်းရှိသော စတုတ္ထဈာန်ကိုရ၏၊ အရှင်....ဤအခါ၌ ဤအတ္တသည် မှန်မြတ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပြီ ဟု ပြောပြလေသည်၊ ဤနည်းအားဖြင့် အချို့က မှန်မြတ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို ပညတ်ကြလေသည်။

ဘိက္ခုတို့...... ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ ရှိကြသော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် ဤ ငါးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်

ထင်ရှားရှိသော သတ္တဝါ၏ မှန်မြတ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို ပညတ်ကြလေသည်၊ ဘိက္ခုတို့......ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ ရှိသူဟူသမျှ တို့သည် ဤ ငါးမျိုးသော အကြောင်း တို့ဖြင့် ဖြစ်စေ , ထိုငါးမျိုးတွင် တပါးပါးသော အကြောင်းဖြင့် ဖြစ်စေ , မှန်မြတ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို ပညတ်ကြလေသည်၊ ဤ ငါးမျိုး အပြင် ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို ပညတ်ဘို့ရန် အကြောင်းတမျိုး မရှိတော့ပြီ။ [ဤမှ နောက်၌ သဗ္ဗညုတညာဏ်ခဏ်း , ဝေဒနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် နိဂုံးတို့မှာ ပဌမဆုံး သဿတဝါဒ အဆုံးနှင့် တူပြီ။]

အပရန္တ ကပ္ပိက ၄၄-မျိုး၏နိဂုံး

ဘိက္ခုတို့...... နောင်အနာဂတ် အကြောင်း အရာရကို ကြံစည် တတ်ကုန် , နောက်အနာဂတ် အကြောင်း အရာရသို့ အစဉ်လိုက်၍ မိစ္ဆာအယူကို ယူတတ်ကြကုန်သော ထိုသမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် နောင်အနာဂတ် အကြောင်း အရာရကို အာရုံပြု၍ မိစ္ဆာအယူဖြစ်ဘို့ရန် အခြေခံ စကား အမျိုးမျိုးတို့ကို ဤ ပြခဲ့သော အကြောင်း ၄၄ မျိုး တို့ဖြင့် ခွဲခြားပြောဆိုကြလေသည်၊ * ဤ ၄၄ မျိုးအပြင် အကြောင်းတမျိုး မရှိတော့ပြီ၊ [ဤမှနောက်၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ခဏ်း စသည်မှာ ရှေးသဿတဝါဒ အဆုံးနှင့် တူပြီ။]

---

* အပရန္တဝါဒ ၄၄ ကား – ဥဒ္ဓမာဃာတနသညီဝါဒ ၁၆ , ဥဒ္ဓမာဃာတနအသညီဝါဒ ၈ , ဥဒ္ဓမာဃာတန နေဝသညီနာသညီဝါဒ ၈, ဥစ္ဆေဒဝါဒ ၇, ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန ဝါဒ ၅,တည်း။

မိစ္ဆာဝါဒ ၆၂-ပါးလုံး၏နိဂုံး

ဘိက္ခုတို့……ရှေးအတိတ် အကြောင်း အရာရကို ကြံစည်တတ်ကုန်, ရှေး အတိတ် အကြောင်းအရာရသို့ အစဉ် လိုက်၍ မိစ္ဆာ အယူကို ယူတတ် ကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ– နောင်အနာဂတ် အကြောင်းအရာ ရကို ကြံစည် တတ်ကုန်, နောက်အနာဂတ် အကြောင်းအရာရသို့ အစဉ် လိုက်၍ မိစ္ဆာ အယူကို ယူတတ် ကုန်သော သမဏ ဗြာဟ္မဏ – အတိတ်အနာဂတ် အကြောင်းအရာ နှစ်မျိုး လုံးကို ကြံစည်တတ်ကုန်, အတိတ်အနာဂတ် အကြောင်း အရာ နှစ်မျိုးလုံးသို့ အစဉ်လိုက်၍ မိစ္ဆာအယူကို ယူတတ် ကုန်သော သမဏဗြာဟ္မဏတို့သည် အတိတ်အကြောင်း, အနာဂတ်အကြောင်း, အတိတ် အနာဂတ် အကြောင်းကို အာရုံပြု၍ မိစ္ဆာအယူဖြစ်ဘို့ရန် အခြေခံစကား အမျိုးမျိုး တို့ကို ဤပြခဲ့သော အကြောင်း ၆၂ မျိုးတို့ဖြင့် ခွဲခြား ပြောဆိုကြ လေသည်၊ မိစ္ဆာအယူ ရှိသူ ဟူသမျှတို့သည် ဤ ၆၂ မျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့်ဖြစ်စေ, ထို ၆၂ မျိုးတွင် တပါးပါးသော အကြောင်းဖြင့် ဖြစ်စေ, ပြောဆိုကြရ သည်၊ *ဤ ၆၂ မျိုးအပြင် မိစ္ဆာအယူဖြစ်ဘို့ရန် အကြောင်း တမျိုး မရှိတော့ပြီ။

---

* မိစ္ဆာအယူ ၆၂ ကား-ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိက ၁၈ ၊ အပရန္တကပ္ပိက ၄၄ တည်း၊ အကျယ်ကို ရှေ့၌ ကြည့်၍ တွက်လေ၊ ဤ ၆၂ မျိုးတွင် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ၇ မျိုးသာပါ၏၊ ကျန်အားလုံးမှာ သဿတ ဒိဋ္ဌိချည်း သာတည်း။

သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ပြခန်း

ဘိက္ခုတို့…… မြတ်စွာဘုရားသည် ထို ၆၂ မျိုးသော မိစ္ဆာအယူကို အမျိုးမျိုး အစားစား သိတော်မူ၏၊ (သိတော်မူပုံ ကား) "ဤမိစ္ဆာအယူတို့သည် (အတ္တလောကသည် မြဲ၏-စသည်ဖြင့်) ဤသို့ ယူထားလျှင် ဤသို့အဘန်ဘန် သုံးသပ် ထားလျှင် (ငရဲ တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာဂတိတို့တွင်) ဤမည်သော ဂတိတို့ရောက်ကြရလိမ့်မည်၊ ဤမည်သော တမလွန်ဘဝ ရှိကြရလိမ့်မည်" ဟု သိတော်မူသည်၊ မြတ်စွာဘုရား သည် အကြောင်းနှင့်တကွ လားရာဂတိနှင့် တကွသော ထိုမိစ္ဆာ အယူကိုလည်း သိတော်မူ၏၊ ထို့ထက် အလွန် ဖြစ်သော သီလ သမာဓိ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ပညာကိုလည်း သိတော်မူ၏၊ ထိုသို့ သိပါသော်လည်း ထို အသိကိုပင် တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိအားဖြင့် အမှားသုံးသပ်တော်မမူ၊ ထို့သို့ အမှား သုံးသပ်တော် မမူခြင်းကြောင့်လည်း ထို အမှား သုံးသပ်တတ်သော တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိတို့၏ (ကိုယ်တော့် သန္တာန်၌) ငြိမ်းမှု နိဗ္ဗာန်ကို ကိုယ်တော်ဘိုင်ပင် သိရပေ သည်။ [အဓိပ္ပါယ်ကို သဿတဝါဒ အဆုံး၌ ပြခဲ့ပြီ။]

ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း

ဘိက္ခုတို့ ……[1] မြတ်စွာ ဘုရားသည် ဝေဒနာတို့၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ခြင်းကို ၎င်း, သာယာအပ်သော သဘောကို၎င်း, အပြစ်ကို၎င်း, လွတ်မြောက်ခြင်းကို၎င်း, ဟုတ်တိုင်း မှန်စွာ သိတော်မူ၍ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းဘဲ ကိလေသာတို့မှ လွတ်တော် မူပြီ။

နိဂုံး

သိက္ခုတို့......နက်နဲကုန်, မြင်တို့ရန် ခဲယဉ်းကုန်, သိဘို့ရန် မလွယ်ကုန်,ငြိမ်သက်ကုန်,မွန်မြတ်ကုန် ကြံစည်တွေးဆခြင်းဖြင့်မသက်ဝင်နိုင်ကုန်,သိမ်မွေ့ကုန်, ပညာရှိတို့သာ သိနိုင်ကုန်သော ထိုဂုဏ်တော်တို့ဟူသည် ဤပြခဲ့သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် ဂုဏ်တို့တည်း၊ ယင်းဂုဏ်တော် တို့ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်တော်တိုင် (ဆရာမရှိဘဲ) ထူးခြားသော အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်ကြောင့် (တနည်း–ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်တော်ဖြင့်)မျက်မှောက်ပြု၍ သတ္တဝါတို့အား သစ္စာလေးပါးစသော တရားတို့ကို သိစေတော်မူနိုင်, ငါ ဘုရားဖြစ်ပြီ ဟု ဝန်ခံတော် မူနိုင်ပေသည်၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော် တို့ကို ပြောလိုသူ တို့သည် ယင်း သဗ္ဗညုတ ဂုဏ်တော်တို့ဖြင့် ပြောမှသာ ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ ပြောဆိုရာရောက်မည်။

*မိစ္ဆာအမြင်နှင့် သမ္မာအမြင်ခွဲခြားချက်

ဘိက္ခုတို့ ...... ထို သမဏဗြာဟ္မဏတို့တွင် သဿတ အယူရှိကုန်သော အကြင် သမဏ ဗြာဟ္မဏ တို့သည် (မိစ္ဆာအယူကိုပင် သာယာတတ်သော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ဟုတ်လှပြီမှန်လှပြီဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ကြကုန်လျက်)

* မိစ္ဆာအယူ ရှိသူတို့သည် မိမိတို့အယူအတွက် လားရာဂတိကို မမြင်,သမ္မာအယူရှိသူကား မြင်၏၊ မိစ္ဆာအယူရှိသူသည် သူတို့အယူကို တဏှာဖြင့် နှစ်သက်၏ , ဝေဒနာဖြင့် သာယာ၏၊ သမ္မာ အယူရှိသူ တို့ကား ထိုမိစ္ဆာအယူ၌ နှစ်သက် သာယာမှု မရှိသည့်အပြင် စက်ဆုတ် ရွံရှာဘွယ် ဟု ထင်မြင်နေ၏၊ ဤသို့ သမ္မာအမြင်နှင့် မိစ္ဆာအမြင်ကို ခွဲခြားပြသည်။

လေးမျိုးသော အကြောင်းပြတို့ဖြင့် အတ္တကိုရင်း လောကကိုရင်း မြဲ၏ ဟု ပြောဆို ပညတ် ကြကုန်၏၊ ထို အယူကို ယူလျှင်,နောင်ဘဝ၌ မည်သည့်ဂတိသို့လားကြရလိမ့်မည် ဟုရင်း , မိမိတို့ အယူကို သာယာနေသော ဝေဒနာ၏ အကြောင်းရင်းကိုရင်း , ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ မသိကြ မမြင်ကြကုန်သော ထိုအရှင် သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ ထိုဝေဒနာသည် * တဏှာကပ်ရောက်အပ်သူတို့၏ ဝေဒနာတည်း၊ ထိုဝေဒနာသည်လည်း တဏှာဒိဋ္ဌိ အားဖြင့် လှုပ်ရှားတတ်သည်သာ၊ (အယူတမျိုးမှအယူတမျိုးသို့ ပြောင်းရွှေ့သော အားဖြင့် လှုပ်ရှားတတ်၏၊ သောတာပန်၏ အမြင်ကဲ့သို့ နိုင်မြဲခြင်း မရှိ ဟူလို။)

အမှာ

သဿတဝါဒ ၄မျိုးကိုပြသကဲ့သို့ ဧကစ္စသဿတဝါဒ ၄ မျိုးကိုရင်း , အန္တာနန္တ ဝါဒ ၄ မျိုးကိုရင်း, အမရာ ဝိက္ခေပဝါဒ ၄ မျိုးကိုရင်း , အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဝါဒ ၂ မျိုးကိုရင်း , ဤသို့ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကဝါဒ ၁၈ မျိုးကို ပြတော်မူ၏၊ ထို့အတူ ဥဒ္ဓမာဃာတန သညီဝါဒ ၁၆ မျိုးကိုရင်း , ဥဒ္ဓမာဃာတန အသညီဝါဒ ၈ မျိုးကိုရင်း, ဥဒ္ဓမာဃာတန နေဝသညီ နာသညီဝါဒ ၈ မျိုးကိုရင်း,ဥစ္ဆေဒဝါဒ ၇ မျိုးကိုရင်း,ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒ ၅ မျိုးကိုရင်း,ဤသို့ အပရန္တကပ္ပိက ၄၄ မျိုးကိုလည်း ပြတော်မူသည်။

* "ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ"အရ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာ ဖြစ်ရသော်လည်း ထို ဝေဒနာကိုပင် တဏှာဖြင့်ထပ်၍ သာယာသောကြောင့် "တဏှာကပ်ရောက်အပ်သော သူတို့၏ဝေဒနာ" ဟု ဆိုနိုင်ပြန်သည်။

အကြောင်းအဆက်ပြပုံ

ဘိက္ခုတို့…… ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏတို့တွင် သဿတအယူရှိကုန်သော အကြင်သမဏ ဗြာဟ္မဏ တို့သည် (မိစ္ဆာအယူ ကိုပင် သာယာတတ်သော အကြင်ဝေဒနာဖြင့် ဟုတ်လှပြီ မှန်လှပြီ ဟု ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ဖြစ်ကုန်လျက်) ၄ မျိုးသော အကြောင်းပြတို့ဖြင့် အတ္တကိုငှ်း , လောကကိုငှ်း, မြဲ၏ ဟု ပြောဆို ပညတ်ကြကုန်၏၊ ထိုအရှင် သမဏဗြာဟ္မဏ တို့၏ တဏှာဒိဋ္ဌိ အားဖြင့် လှုပ်ရှားတတ်သော ထိုဝေဒနာ သည်လည်း ဖဿကြောင့် ဖြစ်ရသည်၊ (ပဌမသဿတ အယူဖြစ်ရာ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းပေါင်းများစွာကိုပြန်၍ မြင်သည့် အခါ ထို ရှေးဖြစ်ဟောင်း အာရုံတို့၌ ခတ်ထိ– ထိသော ဖဿဖြစ်၏၊ ထိုဖဿကြောင့်ပြခဲ့သော ဝေဒနာဖြစ်ရသည် ဟူလို။) [ဧကစ္စသဿတဝါဒ စသော အယူတို့၌လည်း ဤ သဿတဝါဒ ကဲ့သို့ ဝေဒနာ၏ အကြောင်း ဖဿကို ပြတော်မူသည်။]

ဖဿအကြောင်း၏အားကောင်းပုံ

ဘိက္ခုတို့ …… ထို သမဏ ဗြာဟ္မဏ တို့တွင် သဿတ အယူရှိကုန်သော အကြင် သမဏ ဗြာဟ္မဏ တို့သည် ၄ မျိုးသော အကြောင်းပြ တို့ဖြင့် အတ္တကိုငှ်း လောက ကိုငှ်း မြဲ၏ ဟု ပြောဆို ပညတ်ကြကုန်၏၊ ထို သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့သည် စင်စစ်အားဖြင့် ဖဿကို ကြဉ်ထား၍ (ဖဿ မဖြစ်လျှင်)ဝေဒနာဖြင့် ခံစားနိုင်ဘို့ရန် အကြောင်း မရှိချေ။ [ကမ္မဋ္ဌာန်းပေါင်းများစွာက အာရုံတို့၌ ခတ် ခိုက်မှု ဖဿ မဖြစ်လျှင် မည်သည့် နည်းနှင့်မျှ ဝေဒနာဖြစ်

မည် မဟုတ်၊ ဝေဒနာ မဖြစ်လျှင်လည်း မိမိ အယူအဆကို မသာယာလှတော့ သဖြင့် ဖွံ့ဖွံ့ လမ်းလမ်း ယူဆခြင်းဟူ သော သဿတ အယူဝါဒဖြစ်တော့မည် မဟုတ်၊ ဝေဒနာ ဖြစ်ဘို့ရန်မှာ ဖဿသည် အားကြီးသော အကြောင်းဖြစ် သည်– ဟူလို၊] ဧကစ္စသဿတဝါဒ စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်း ဖဿ အကြောင်း၏ အားကောင်းပုံကို ပြတော်မူသည်။

အယူအားလုံးပေါင်း၍အကြောင်းဆက် ပြပုံ

ဘိက္ခုတို့….. ထိုသမဏ ဗြာဟ္မဏ တို့တွင် သဿတ အယူရှိကြကုန် သော အကြင်သမဏ ဗြာဟ္မဏ တို့သည် လေးပါးသော အကြောင်းပြတို့ဖြင့် အတ္တကိုငှ်း, လောကကိုငှ်း , မြဲ၏ ဟု ပြောဆို ပညတ် ကြကုန်၏၊ ဧကစ္စသဿတ, ဧကစ္စအသဿတ, အယူရှိကြကုန်သော အကြင်သမဏ ဗြာဟ္မဏ တို့သည်လည်း လေးပါးသော အကြောင်းပြတို့ဖြင့် အတ္တကိုငှ်း လောကကိုငှ်း အချို့ မြဲ၏, အချို့ မမြဲ ဟု ပြောဆို ပညတ်ကြကုန်၏၊ (ဤနည်း အတိုင်း အားလုံးသော အယူဝါဒတို့ကို တပေါင်းထည်း ပြုပြီးလျှင်) အားလုံးကုန်သော ထို သမဏ ဗြာဟ္မဏတို့ သည် *၆ ပါးကုန်သော ဖဿာယတနတို့ဖြင့် ထိ၍ ထိ၍

---

* ဖဿ၏တည်ရာ ဒွါရ ၆ ပါးကို (စက္ခာယတန စသည်ကို), ဖဿာယတန ဟု ခေါ်၏၊ မျက်စိဖြင့် မြင်သည့်အခါ စက္ခု ဖဿာယတနဖြင့် ဖဿသည် အာရုံကို ထိခိုက်၏၊ ထိုသို့ထိခိုက် လိုက်မှ ဝေဒနာဖြင့် ထို အာရုံကို ခံစားသည်၊ သောတ ဖဿာ ယတန စသည်တို့၌လည်း နည်းတူ။

ခံစားမှုဝေဒနာ ဖြစ်ကြကုန်၏၊ ထိုသမထ ဖြာပဋ္ဌာနတို့မှာ ဝေဒနာကြောင့် တဏှာဖြစ်၏၊ တဏှာကြောင့် ဥပါဒါန် ဖြစ်၏၊ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဘဝဖြစ်၏၊ ဘဝကြောင့် ဇာတိ ဖြစ်၏၊ ဇာတိကြောင့် ဇရာမရဏနှင့် သောကပရိဒေဝ ဒုက္ခဒေါမနဿ ဥပါယာသတို့ ဖြစ်ရကုန်၏။ [၎င်းတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ သီးခြားရှုမှ နားလည်မည်။]

တရားအားထုတ်သော ရဟန်း

ဘိက္ခုတို့-အကြင်အခါ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်သော ရဟန်းသည် ခြောက် ပါးကုန်သော ဖဿာယတန တို့၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း, ချုပ်ကြောင်း ချုပ်ခြင်းကို ၎င်း, သာယာအပ်သော အရသာကို၎င်း, အပြစ်ကို၎င်း, လွတ်မြောက်ခြင်းကို၎င်း, ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိ၏။ [အဓိပ္ပါယ် မှာ သဿတဝါဒ အဆုံး၌ ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း၏ အဓိပ္ပါယ် နှင့် တူပြီ၊] ထိုအခါ၌ ဤရဟန်းသည် ဤမိစ္ဆာဝါဒ အားလုံးတို့ထက် သာလွန်သော သီလ သမာဓိ ပညာကို (အရဟတ္တဖိုလ် တိုင်အောင်) သိနိုင်ပေသည်။

ဤဒေသနာပိုက်မှ လွတ်သော မိစ္ဆာဝါဒီ မရှိ

ဘိက္ခုတို့....ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိက, အပရန္တ ကပ္ပိက, ပုဗ္ဗန္တာပရန္တကပ္ပိက သမ ဏ ဗြာဟ္မဏ အားလုံးတို့ကို ဤ ၆၂ ပါးသော အကြောင်းပြတို့ဖြင့် မိစ္ဆာ ဝါဒ ပိုက်တွင်း၌ သွင်းထားအပ်ကုန်ပြီ၊ သူတို့သည် ဤ ၆၂ ပါးသော မိစ္ဆာဝါဒ ပိုက်ကွန် အတွင်းမှာပင် (ငါးများ ငုပ်သကဲ့သို့)အပါယ်လေးပါး ရောက်သောအားဖြင့်လည်း

ငုပ်ကြကုန်၏၊ (ငါးများ ပေါ်သကဲ့သို့) သမ္ပတ္တိဘဝသို့ တက်သောအားဖြင့်လည်း ပေါ်ကြကုန်၏၊ ဘိက္ခုတို့...... ကျွမ်းကျင်နားလည်သော တံငါသည် (သို့မဟုတ်) တံငါ သည်ကြီး၏ တပည့်သည် သေးငယ်သော အပေါက်ရှိ သော ပိုက်ဖြင့် ရေနည်းသော ရေအိုင်ကို ပစ်ဖုံးလိုက်ရာ ထင်ရှားသော ရေသတ္တဝါအားလုံး ပိုက်တွင်းမှာ မိကြ၍ , ငုပ်လျှင်လည်း ဤပိုက်တွင်းမှာ ငုပ်ကြရ, ပေါ်လျှင်လည်း ဤ ပိုက်တွင်းမှာ ပေါ်ကြရသကဲ့သို့, ထို့အတူ မိစ္ဆာဝါဒီ အားလုံးကို ဤ ၆၂ ပါးသော အကြောင်းပြတို့ဖြင့် ပစ်ဖုံး လိုက်ရာ,အားလုံးပင် ပိုက်ကွန်တွင်း၌ မိကြသဖြင့် ငုပ်လျှင် လည်း ဤ ၆၂ ပါး အတွင်းမှာပင် ငုပ်ကြရ , ပေါ်လျှင် လည်း ဤ ၆၂ ပါး အတွင်းမှာပင် ပေါ်ကြရပေသည်၊ [ဤစကားဖြင့် ထိုထို သုတ္တန်၌ လာသော မိစ္ဆာဝါဒ အားလုံး သည်လည်း တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ , သွယ်ဝိုက်၍ ဖြစ်စေ, ဤ ၆၂ ပါးသော ဝါဒတွင် ပါဝင်ကြ၏-ဟု မိန့်တော်မူသည်။]

ဒေသနာ ပိုက်တွင်း၌ ကိုယ်တော်မြတ်မပါဝင်ပုံ

* ဘိက္ခုတို့ ...... မြတ်စွာဘုရား၏ ခန္ဓာ ကိုယ်တော်သည် ထိုထိုဘဝ သို့ ဆွဲဆောင်တတ်သော တဏှာ ကြိုး ပြတ်ပြီးဖြစ်လျက်(တဏှာကြိုးမရှိတော့ဘဲ)တည်တန့်

---

* မြတ်စွာဘုရား၏ ခန္ဓာကိုယ်တော်သည် သရက်ပင်နှင့် တူ၏၊ ကိုယ်တော်၌ နှိုင်ရှိခဲ့သော တဏှာသည် သရက်ခိုင်အညှာနှင့် တူ၏၊ တဏှာကို မဖြတ်လိုက်လျှင် ထိုတဏှာနှင့်စပ်၍ နောက်ထပ်ဖြစ်မည့်

နေတော်မူ၏၊ အကြွင်းမဲ့လောက် ကာလပတ်လုံး မြတ်စွာဘုရား၏ ခန္ဓာကိုယ်တော် တည်ရှိနေသေး၏၊ ထို တည်ရှိနေသမျှသာ (ပရိနိဗ္ဗာန် မစံခင်သာ) ထို မြတ်စွာဘုရားကို လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့ တွေ့နိုင် မြင်နိုင်ကြမည်၊ ခန္ဓာကိုယ်တော် ပျက်စီး၍ ဇီဝိတိန္ဒြေ (အသက်တော်) ကုန်ခန်းသည့် နောက်၌ကား ထို မြတ်စွာဘုရားကို လူနတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတွေ တွေ့မြင်ကြရတော့မည်မဟုတ်၊ ဘိက္ခုတို့.... သရက်သီး အခိုင်၏အညှာကို ဖြတ်လိုက်သည် ရှိသော် ထို အညှာနှင့် စပ်သော သရက်သီး ဟူသမျှ ဖြတ်သော အညှာသို့ လိုက်ပါသွားကြ သကဲ့သို့ , ဘိက္ခုတို့......ဤ အတူပင် မြတ်စွာဘုရား၏ ခန္ဓာကိုယ်တော်သည် တဏှာကြိုး ဖြတ်တောက်လျက် (တဏှာတည်းဟူသော အညှာ မရှိတော့ဘဲ) တည်တန့်နေ၏၊ ခန္ဓာကိုယ်တော် တည်တန့်နေသေးသမျှသာ ထို မြတ်စွာဘုရားကို တွေ့ကြ , မြင်ကြ

ခန္ဓာငါးပါးသည် သရက်သီးငါးလုံးပြွတ်နှင့်တူ၏၊ ယခုသော် တဏှာအညှာကို ဖြတ်လိုက်ပြီး ဖြစ်၍ နောက်ဘဝ၌ ခန္ဓာငါးပါး အသီးများ မသီးတော့ပြီ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တည်နေဆဲ ခန္ဓာကိုယ်တော်သည် သက်တော် ရှစ်ဆယ် ပြည့်သည့် အခါ သရက်ပင်ကြီး ခြောက်သွေ့သကဲ့သို့ ပျက်စီးရတော့လတံ့၊ ထိုသို့မပျက်စီးမီ အတွင်းသာ (သရက်ပင်ကို မြင်ရသကဲ့သို့)ဘုရားကို ဖူးမြင်ကြရမည်၊ သရက်ပင်ခြောက်သွေ့၍ တဖြေးဖြေး လဲသွားသည့်အခါ ဤနေရာမှာ သရက်ပင်ပေါက်ဘူး၏-ဟု ပြောရုံသာ ပြောနိုင်၍ သရက်ပင်ကိုကား မမြင်ကြရတော့သကဲ့သို့, ဤကဲ့သို့သောဘုရားရှင်သည် ပွင့်တော်မူဘူး၏-ဟု ပြောရုံသာပြောနိုင်တော့မည်၊ ဘုရားရှင်ကိုကား သံသရာထည်း၌ မဖူးမြင်နိုင်ကြတော့ချေ။

ရမည်၊ ခန္ဓာကိုယ်တော်ပျက်စီး၍ ဇီဝိတိန္ဒြေကုန်ဆုံးသည့်နောက်၌ကား ထိုမြတ်စွာဘုရားကို တွေ့ကြ, မြင်ကြရတော့မည် မဟုတ်၊ ဤသို့ဟောတော်မူသည်။

ဒေသနာတော်၏ နာမည်

ဤသို့ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဟောတော် မူပြီးသော် အရှင် အာနန္ဒာသည် ဗုဒ္ဓ မြတ်စွာကို ဤစကားကိုလျှောက်ပြီ၊ (လျှော်ပုံကား) အံ့ဩဖွယ်ကောင်းပါပေစွ, မြတ်စွာဘုရား၊ ရှေးက မဖြစ်ဘူးသော အထူးအဆန်း ပါဘဲ မြတ်စွာဘုရား၊ ဤတရားဒေသနာတော်၏ နာမည်ကား အဘယ်နာမည် ဖြစ်ပါသနည်း ဘုရားဟု လျှောက်လေသည်၊ အာနန္ဒာ ...... ဤဒေသနာတော်ဝယ် ဤဘဝစီးပွား နောင်ဘဝစီးပွားများကို ခွဲခြားဝေဘန် ထားသောကြောင့် ဤ ဒေသနာကို '' အတ္ထဇာလ=စီးပွါးများစွာ ကွန်ရက်ဇာ ရှိသောဒေသနာ'' ဟုလည်း မှတ်ပေတော့၊ များစွာသော ပါဠိမြွက်ချက်တို့ကို ဟောထားတော် မူသောကြောင့် '' ဓမ္မဇာလ = ပါဠိများစွာကွန်ရက်ဇာ ရှိသော ဒေသနာ'' ဟုလည်း မှတ်ပေတော့၊ မြတ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ဝေဘန်ထားသောကြောင့် '' ဗြဟ္မဇာလ=သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်မြတ်ပညာ ကွန်ရက်ဇာ ရှိသော ဒေသနာ''ဟုလည်းမှတ်ပေတော့၊ ၆၂ ပါး မိစ္ဆာဝါဒများကို ဝေဘန်ထားသောကြောင့် ''ဒိဋ္ဌိဇာလ=အယူမိစ္ဆာ ပိုက်ကွန်ဇာရှိသော ဒေသနာ'' ဟုလည်း မှတ်ပေတော့၊ ဤဒေသနာကို ကြားနာသူသည် မာရ်ငါးပါးကို အောင်မြင်နိုင် လောက်သောကြောင့် '' အနုတ္တရသင်္ဂါမဝိဇယ=အဘုမရှိ စစ်ပွဲကို အောင်နိုင်ကြောင်း ဒေသနာ''

ဟုလည်း မှတ်ပေတော့၊ ဤသို့ နာမည်ငါးမျိုး ပေးတော်မူသည်၊ ထိုတရားနာ ရဟန်းတို့သည် လွန်စွာ ဝမ်းမြော်လျက် ဤတရားတော်ကို အားတက်သရော လက်ခံကြလေကုန်၏၊ ဤဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူတုန်းမှာပင် ဒိဋ္ဌိ တမျိုးတမျိုး ဟောတော်မူပြီး အဆုံး၌ မြေငလျင်လည်း လှုပ်လေသည်။

ဗြဟ္မဇာလ သုတ်တော်
မြန်မာပြန် ပြီး၏။

မြန်မာပြန်နိဂုံး

၆၂ ပါး ဒိဋ္ဌိအယူများ၏ မြန်မာပြန်နိဂုံး

သဿတဒိဋ္ဌိ ၄...... အတ္တသည် မြဲ၏ ဟု ယူသည်။

ဧကစ္စသဿတဒိဋ္ဌိ ၄...... ဗြဟ္မာမင်း (ထာဝရ ဘုရား) ဟူသော တချို့ အတ္တသည် မြဲ၏, လက်အောက်ခံ အတ္တတို့ကား မမြဲဟု ယူသည်။

အန္တာနန္တ ဒိဋ္ဌိ ၄...... အတ္တကို အဆုံးအပိုင်းအခြား ရှိ မရှိနှင့် စပ်၍ အယူအဆလေးမျိုး ကွဲပြားသည်။

အမရာဝိက္ခေပဒိဋ္ဌိ ၄...... ပြဿနာ အမေးခံရလျှင် မပြီး မပြတ် နိုင်အောင် စကားဖြင့် ရှောင်လွှဲ ဖယ်ရှားသည်။

အဓိစ္စသမုပ္ပန္နဒိဋ္ဌိ ၂...... အတ္တ ဖြစ်ဘို့ရန် အကြောင်း မရှိ, ဖြစ်ချင်သလို-ဖြစ်လာ၏ ဟု ယူသည်၊ ဤ ၁၈ ပါးကား ရှေ့ပိုင်း အကြောင်းအရာ ရကို ကြံစည်သော ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိဒိဋ္ဌိများတည်း။

ဥဒ္ဓမာဃာတနသညီဒိဋ္ဌိ ၁၆–သေပြီးနောက် သညာရှိ၏ ဟု ယူသည်။

ဥဒ္ဓမာဃာတနအသညီဒိဋ္ဌိ ၈......သေပြီးနောက်၌ သညာ မရှိ ဟု ယူသည်။

ဥဒ္ဓမာဃာတန နေဝသညီနာသညီဒိဋ္ဌိ ၈...... သေပြီးနေ့ သညာ ရှိ-မရှိ ၂ မျိုးလုံးယူသည်။

ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ၇......သတ္တဝါ (အတ္တ) သည် သေလျှင်ပြီး၏ ပြတ်၏ ဟု ယူဆသည်။

ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဒိဋ္ဌိ ၅ ...... အတ္တသည် လောကီ နိဗ္ဗာန် လက်တွေ့ ခံစားရ၏–ဟု ယူသည်၊ ဤ ၄၄ ပါးဒိဋ္ဌိများကား နောင်ရေး နောင်တာကို ကြံဆသော အပရန္တကပ္ပိဒိဋ္ဌိ များတည်း၊ ရှေ့ရေး နောက်ရေး ၂ မျိုးလုံးကို တွေးတော, ကြံစည်သော ပုဗ္ဗန္တာ ပရန္တကပ္ပိဒိဋ္ဌိများလည်း ဤပြခဲ့သော ၆၂ပါးတွင် ပါဝင်လေ၏။

ဒိဋ္ဌိအယူများ ဖြစ်ပေါ်ရာ လောကမှ လွတ်မြောက်သော ဗုဒ္ဓ၏ ဉာဏ်တော်

ဒိဋ္ဌိဝါဒ ရှိသူတို့သည် ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာရကို စဉ်းစား ကြံစည်သည့် အခါ ထို အကြောင်း အရာသည်

စိတ်ထည်းမှာ ထင်မြင်လာသောအားဖြင့် ဖဿဖြစ်၏၊ ထို ထိတွေ့လာသော အာရုံကို တဏှာအဖော်ပါသော ဝေဒနာဖြင့် ဟုတ်လှပြီ, မှန်လှပြီ, ဟု ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ခံစား၍ ထိုအယူကိုပင် စွဲစွဲမြဲမြဲ ယူဆသော ဥပါဒါန်ဖြစ်၏၊ ဤနည်းအားဖြင့် သူတို့ သဘောကျကို သူတပါးအား ပြောပြကာ ထို အယူဝါဒကို အများသိအောင် ပညတ်ကြလေ၏၊ ဗုဒ္ဓရှင်တော်ကား ထို အားလုံးသော အယူ၏ မှားယွင်းနေကြောင်းကို ဉာဏ်တော်ဖြင့် သိတော်မူ၍ တဏှာဖြင့် သာယာတော် မမူ၊ တဏှာသည် ဥပါဒါန် (အစွဲအလမ်း) အဖြစ်ရောက်မှ နောက်ဘဝ အသစ် ခန္ဓာဖြစ်အောင် ဆွဲဆောင်နိုင်၏၊ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာမှာ တဏှာတည်းဟူသောအညှာကို ဖြတ်တော်မူပြီး၍ ဥပါဒါန်နှင့်တကွ ခန္ဓာတော် အသစ် မဖြစ်တော့ရကား ဒိဋ္ဌိ အမျိုးမျိုးတို့၏ ဖြစ်ပေါ်ရာ ဤကမ္ဘာလောကမှ လွတ်မြောက်တော် မူလေပြီ။

အို လူအများတို့...... ဤကမ္ဘာလောက သံသရာဝယ် လူဖြစ်ချည်, နတ်ဖြစ်ချည်, တိရစ္ဆာန်ပြိတ္တာ ဖြစ်ချည်, ငရဲကောင် ဖြစ်ချည်နှင့် ကျင်လည်ရခြင်း၏ အကြောင်းရင်းကား နှစ်သက် တွယ်တာမှု တဏှာပင် ဖြစ်တော့၏၊ ယခုလက်ရှိ တွေ့မြင်ကြားသိနေရသော ဒုက္ခတွေသည်ပင် တဏှာ အရင်းခံလျက် ရှိ၏၊ စဉ်းစားကြည့် ကြပါလေ၊ လူ့ဘဝ၏ အောက်တန်းဖြစ်သော တိရစ္ဆာန်ဘဝ၌ ခွေး သတ္တာန် တဏှာကြောင့် မစင်ကိုလည်း စားနိုင်, အမဲရိုး အခြောက်ကိုလည်း ကိုက်နိုင်၏, လင်းဓုတို့၏ တဏှာကြောင့် ခွေးသေပုပ်ကိုပင် မြိန်မြိန်ရှက်ရှက် မက်မောနိုင်

၏၊ ပိုးလောက်တို့ တဏှာကြောင့် မစင်တွင်းမှာ လူးနှံမင်းစွာ ပျော်နိုင် ကျ၏၊ လူ့ဘဝ လူသားတို့၏ တဏှာကြောင့် မက်မောနေကြရသော လူ့ ကာမဂုဏ် လူ့ အာရုံတွေကို အထက်နတ်တို့ အမြင်နှင့် ကြည့်ရလျှင် ခွေးနှင့် မစင်လို ဖြစ်ပါပေလိမ့်မည်၊ လူတို့၏ ကိုယ်နံ့သည် နတ်တို့မှာ တယူဇနာ လောက်က မသင်းစရာ ဖြစ်ပါသတဲ့။

တဘန်—— နတ်တို့ တဏှာနှင့် နတ် ကာမဂုဏ်တွေကို အထက်ဗြဟ္မာတို့၏ အမြင်ဖြင့် ကြည့်ပြန်လျှင် ခွေးနှင့်မစင် အလား ထူးခြားလိမ့်မည် မထင်ပေ၊ အထက် ဗြဟ္မာတို့ နေကြ ထိုင်ကြပုံမှာ—မေတ္တာပွားသူက ပွား, ကရုဏာပွားသူက ပွား, မုဒိတာပွားသူက ပွား, ဥပေက္ခာ ထားသူက ထားနှင့် ကိလေသာ ကာမ တဏှာတို့ လွန်စွာ သန့်ရှင်းကြလေသည်၊ ကာမဂုဏ် ကြိုက်နေသော လူ သတ္တဝါများသည် ကာမဂုဏ် အပြစ်ကို မမြင်နိုင်သလောက်, ဗြဟ္မာမင်းတို့ကလည်း ကာမဂုဏ် အပြစ်ကို မြင်ကြပေသည်၊ ဗြဟ္မာမင်းတို့ နေပုံကား တရားပြည့်ဝ နေသော ရဟန်းတော် အရှင်မြတ်ကြီး၏ နေပုံနှင့် တူကောင်း တူကြပေလိမ့်မည်။

တဘန်—စဉ်းစားဘွယ် ရှိပြန်သည်ကား...... ဗြဟ္မစိုရ် တရားလေးပါး ပြည့်ဝစွာ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ ကာမဂုဏ်တို့ ကင်းရှင်းစွာ နေရစေကာမူ ပုထုဇဉ် အနေမျှဖြင့် နေသော ထိုဗြဟ္မာမင်းသည် တနေ့ကျလျှင် ထိုဘဝမှ စုတေ၍ လူ့ပြည် တိရစ္ဆာန် ပြိတ္တာ ပြည်သို့ ပြန်လည်ရဦးမည်။ ဖြစ်ရကား စင်စစ် အားကိုးလောက်သော ဘဝ မဟုတ်၊

ချေ၊ ထို့ပြင်-မိစ္ဆာအယူကို စွဲလွင်၍ ယူသူ အများတွင် ဖြုပ္ပာ့ ပြည်တော်ပြန်တွေ အများအပြား ပါဝင်နေရကား သူတို့ သည်ပင် ကမ္ဘာ လောကဒွ် သံဆူးတွေ ဖြန့်ထား သကဲ့သို့ မိစ္ဆာဝါဒတွေကို အနှံ့အပြား ဖြန့်ထားခဲ့ကြ၏၊ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် (မစင်ဟူသမျှ ဝက်သား ကြက်သား မစင်ဖြစ်စေကာမူ မချီးမွမ်းနိုင်သကဲ့သို့) ဘဝ ဟူသမျှကိုလည်း ဖြုပ္ပာဘဝ ဖြစ်စေကာမူ ချီးမွမ်းတော် မမူဘဲ ဘဝအားလုံး ကုန်ဆုံးမှုကိုသာ ချီးမွမ်းတော်မူကာ ကိုယ်တော်မြတ် အတွက်မှာမူ အရင်းခံ တဏှာပြတ်ပြီး ဖြစ်၍ ဘဝအားလုံး ကုန်ဆုံးပြီး ဖြစ်ကြောင်းကို မိန့်တော် မူပါပေသည်။

> ဘဝေစါဟံ ဘယံ ဒိသွာ, ဘဝဉ္စ ဝိဘဝေသိနံ၊
> ဘဝံ နာဘိဝဒိံ ကိဉ္စိ, နန္ဒိံ စ န ဥပါဒိယိံ။

အဟံ- သင်လိုထဝ်တွ , နတ်လူဖြုပ္ပာ, သတ္တဝါတို့၏, ဆရာစင်စစ် , ဖြစ်တော်မူသော ငါဘုရားသည်၊ ဘဝေ- ဖြစ်လျှင် ပျက်မြဲ,မလွဲတံထွာ,သံသရာနှောင်တွင်း,ထောင် အကျဉ်း၌၊ ဘယံ- အိုနာ သေရေး , ဒုက္ခဘေးမှ , စ၍ ရန်စွယ်, အန္တရာယ်ဟု, ဘေးအစုကို၊ ဒိသွာဝေ-ကောင်း ဝ ာပိုင်နှင်း, သိမြင်တော်မူခြင်းကြောင့် သာလျှင်၊ ဘဝဉ္စ, လူ့ဘုမရူပ, အရူပ ဟု, လောကသုံးဘုံ , အလုံးစုံကိုရှင်း၊ သဘ်ားဝသိနံ-ဘဝကင်းရာ, ရှာကြံပါလည်း, သုံးဖြာဘဝ, အခြေလည် ရသည့် , များလှ သောင်းသောင်း , သတ္တဝါ ကြောင်းကိုရှင်း၊ ဒိသွာ-ဆုံးစကုန်စင်,သိမြင်တော်မူသည်

ဖြစ်၍၊ ကိဉ္စိဘဝံ-လူ့ဘုံ နတ်ဘုံ , ဖြုပ္ပာ့ဘုံ ဟု , သုံးဘုံ ဌာန, တစုံတခုသော ဘဝကို၊ နာဘိဝဒိံ-ရုံရုံ မက်မက်, နှစ်သက် ခင်မင်, လိုချင် တောင့်တတော် မမူပေ၊ နန္ဒိံ စ- လူ့ဘုံ နတ်ဘုံ , ဖြုပ္ပာ့ဘုံဝယ်, ရုံရုံ မက်မက် , နှစ်သက် တွယ်တာ, ဘဝတဏှာ ကိုလည်း၊ န ဥပါဒိယိံ - စွဲလမ်း လွှတ်က[illegible]း,အမြစ်ရင်းက, အလျှင်းပြတ်စေ,ဖြတ်တောက် တော်မူခဲ့ပေသတည်း။ [မူလပဏ္ဏာသ, ဖြုပ္ပနိမန္တနသုတ်။]

အချုပ်မှာ-ဘဝများစွာ၌ တွေ့ရသော ဒုက္ခဟူသမျှသည် တဏှာ တည်းဟူသော အညှာသာ အရင်းခံဖြစ်ရကား တဏှာမပြတ်နိုင်သမျှ ဒုက္ခ မပြတ်နိုင်ရကား လက်ရှိ တဏှာကိုသာ အကြွင်းမဲ့ ပြတ်အောင် ဖြတ်ဘို့ အရေးကြီးလှ ပေသည်၊ ထို တဏှာ ပြတ်ကြောင်း တရား ကောင်းများလည်း သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပ စသည်ဖြင့် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အပြည့် အစုံ ညွှန်ပြထားတော် မူ၏၊ ထို မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး၏ ရှင်းလင်း ပြတ်သားစွာ မိမိစိတ်အစဉ်မှာ တည်ရှိလာခြင်းသည်ပင် သောတာပန် သက[illegible] ဂါမိ အနာဂါမိ ရဟန္တာ ဖြစ်ခြင်း မည်၏၊ ထိုရဟန္တာ အဖြစ် ရောက်[illegible] သည့်အခါ ထိုတဏှာသည် လုံးဝ ပြတ်တောက်သွားပြီ ဖြစ်၍ ယခုအခါ [illegible] အမျိုးမျိုး တွေးဆနေကြရသော နိဗ္ဗာန်ဆိုသော တရား ထူးကို မိမိဉ[illegible]ဏ်ဖြင့်ပင် အထင်အရှား တွေ့မြင်ကြရပါလိမ့်မည်။

အို[illegible] ယူတော်ကောင်းတို့.... ဒုက္ခသစ္စာ၏ ဖြစ်ကြောင်းသည် သမု ဒ[illegible] သစ္စာခေါ် တဏှာလောဘ ဖြစ်သကဲ့သို့, ဒုက္ခအားလုံး ကုန်ဆုံး ငြိမ်းရာ နိရောဓသစ္စာခေါ် နိဗ္ဗာနဓာတ် ထင်ပေါ်လာကြောင်းသည် မဂ္ဂသစ္စာ သညာခေါ်တွင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးပင် ဖြစ်ရကား ထိုမဂ္ဂင်ရှစ်ပါးကို မိမိစိတ် အစဉ်မှာ အနုအရင့် အဆင့်ဆင့် တိုးပွားလာအောင် သတိ တရား အံမြဲထား၍ ကြိုးစားကြပါလော့။

အရှင် ဇနကာဘိဝံသ
၁၉-၁၀-၃၁၁

"အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏ ကျမ်းစာများ"

1. ၁။ ရတနာ့ဂုဏ်ရည်
2. ၂။ အခြေပြုသင်္ဂြိုဟ်
3. ၃။ အခြေပြုသဒ္ဒါ
4. ၄။ သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ
5. ၅။ ဇိတိန္နှင့် ၃ ချက်ဇု ဘာသာဋီကာ
6. ၆။ ကိုယ်ကျင့်အဘိဓမ္မာ
7. ၇။ ပါတိမောက် ဘာသာဋီကာ
8. ၈။ ရူပသိဒ္ဓိဘာသာဋီကာ......ပဌမ
   - " " " ဒုတိယ
9. ၉။ ကစ္စည်းဘာသာဋီကာ......ပဌမ
   - " " " ဒုတိယ
10. ၁၀။ အနာဂတ် သာသနာရေး
11. ၁၁။ ရုပ်ပုံ ရှင်ကျင့်ဝတ်
12. ၁၂။ အခြေပြုမင်္ဂလသုတ်
13. ၁၃။ ဗြဟ္မဇာလသုတ် မြန်မာပြန်
14. ၁၄။ [illegible] မြန်မာပြန်